2024/1252

3.5.2024

UREDBA (EU) 2024/1252 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 11. aprila 2024

o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Dostop do surovin je bistven za gospodarstvo Unije in delovanje notranjega trga. Obstaja vrsta neenergijskih in nekmetijskih surovin, ki se štejejo za kritične zaradi njihovega velikega gospodarskega pomena in izpostavljenosti visokemu tveganju za zanesljivost oskrbe, ki ga pogosto povzroča visoka koncentracija ponudbe iz majhnega števila tretjih držav. Glede na ključno vlogo številnih takih kritičnih surovin pri uresničevanju zelenega in digitalnega prehoda ter njihovo uporabo v obrambne ter letalske in vesoljske namene bi se lahko povpraševanje v prihodnjih desetletjih eksponentno povečalo. Hkrati se tveganje motenj v oskrbi povečuje zaradi vse večjih geopolitičnih napetosti in konkurence na področju virov. Poleg tega bi povečano povpraševanje po kritičnih surovinah brez ustreznega upravljanja lahko imelo negativne okoljske in socialne učinke.

(2) Glede na kompleksnost in mednarodno naravo vrednostnih verig kritičnih surovin se z neusklajenimi nacionalnimi ukrepi za zagotovitev zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami tvega, da bo ogroženo delovanje notranjega trga. Kritične surovine se pogosto pridobivajo v specifičnih državah ali regijah, odvisno od geografske porazdelitve zadevnih zalog, se prevažajo za nadaljnjo predelavo drugje in nato prodajajo na notranjem trgu za uporabo v ustreznih izdelkih. V fazi predelave se kritične surovine pogosto večkrat uvozijo in izvozijo na notranjem trgu, preden se uporabijo za končni namen. Podobno lahko recikliranje ustreznih izdelkov ob koncu življenjske dobe z namenom predelave kritičnih surovin pogosto poteka v državi ali regiji, ki ni ta, v kateri so ustrezni odpadki zbrani, tako pridobljene sekundarne surovine pa se pogosto ponovno izvozijo za nadaljnjo predelavo in uporabo. Poleg tega so kritične surovine potrebne na začetku številnih industrijskih vrednostnih verig ter so pogosto nepogrešljivi vhodni materiali za širok nabor strateških sektorjev, vključno s sektorjem energije iz obnovljivih virov, sektorjem digitalne industrije, letalskim in vesoljskim sektorjem ter obrambnim sektorjem. Zato imajo ključno vlogo pri podpiranju gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu, motnje v oskrbi pa bi lahko imele znaten čezmejni učinek med državami članicami.

(3) Glede na navedeno bi lahko neusklajeni ukrepi držav članic izkrivljali konkurenco in razdrobili notranji trg, na primer z uvedbo različnih ureditev udeležencev na trgu, zagotavljanjem različnih ravni dostopa do spremljanja tveganja za zanesljivost oskrbe, zagotavljanjem različnih ravni podpore za nacionalne projekte ali ustvarjanjem ovir za čezmejno trgovino s kritičnimi surovinami ali povezanim blagom med državami članicami, s čimer bi se ustvarile

([1]) UL C 349, 29.9.2023, str. 142.
([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 12. decembra 2023 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 18. marca 2024.

ovire za pravilno delovanje notranjega trga. Poleg tega bi bili lahko posamezni ukrepi držav članic nezadostni za učinkovito preprečevanje motenj v oskrbi s kritičnimi surovinami oziroma bi lahko bili manj učinkoviti pri doseganju tega cilja.

(4) Za zaščito delovanja notranjega trga bi bilo treba zato oblikovati skupni okvir Unije, da se zagotovi dostop do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter zaščitita gospodarska odpornost in odprta strateška avtonomija Unije.

(5) Prvič, v tem okviru bi bilo treba opredeliti surovine, ki veljajo za strateške in kritične, ter okrepiti odpornost dobavnih verig za te surovine v Uniji, vključno z opredelitvijo in podpiranjem nekaterih projektov surovin in njihovim priznavanjem kot strateških projektov ter prizadevanji za spodbujanje tehnološkega napredka in učinkovite rabe virov, da bi ublažili pričakovano povečanje porabe kritičnih surovin v Uniji. Drugič, zagotoviti je treba ukrepe za okrepitev sposobnosti Unije na področju spremljanja in blaženja obstoječih in prihodnjih tveganj za zanesljivost oskrbe. Tretjič, okvir bi moral vsebovati ukrepe za povečanje krožnosti in trajnostnosti kritičnih surovin, ki se uporabljajo v Uniji.

(6) Da bi bili ukrepi iz te uredbe osredotočeni na najpomembnejše surovine, bi bilo treba vzpostaviti seznam strateških surovin in seznam kritičnih surovin. Ta seznama bi morala temeljiti na jasnih metodologijah, Komisija pa bi morala o uporabi teh metodologij obveščati odprto in pregledno. Ta seznama bi bilo treba uporabljati tudi za usmerjanje in usklajevanje prizadevanj držav članic pri prispevanju k uresničevanju ciljev te uredbe. Seznam strateških surovin bi moral vsebovati surovine, ki so strateško zelo pomembne za delovanje notranjega trga, ob upoštevanju njihove uporabe v strateških tehnologijah, na katerih temelji zeleni in digitalni prehod, ali za uporabo v obrambne ali letalske in vesoljske namene, za katere je značilna potencialno velika vrzel med svetovno ponudbo in predvidenim povpraševanjem ter za katere je povečanje proizvodnje razmeroma težavno, na primer zaradi dolgega pripravljalnega obdobja za nove projekte, s katerimi bi se povečala zmogljivost oskrbe. Seznam strateških surovin bi bilo treba redno pregledovati in, če je potrebno, posodabljati, da bi se upoštevale morebitne tehnološke in gospodarske spremembe. Da bi bila prizadevanja za povečanje zmogljivosti Unije v vrednostni verigi, krepitev zmogljivosti Unije za spremljanje in zmanjševanje tveganj za zanesljivost oskrbe ter povečanje diverzifikacije oskrbe osredotočena na surovine, za katere so najbolj potrebna, bi se morali nekateri ustrezni ukrepi uporabljati le za seznam strateških surovin. Državam članicam se ne bi smelo preprečiti oblikovanja dodatnih seznamov na podlagi njihovih posebnih nacionalnih potreb ali sprejemanja ustreznih ukrepov na nacionalni ravni.

(7) Seznam kritičnih surovin bi moral vključevati vse strateške surovine ter vse druge surovine, ki so zelo pomembne za celotno gospodarstvo Unije in za katere obstaja visoko tveganje motenj v oskrbi, ki bi lahko izkrivljale konkurenco in razdrobile notranji trg. Poleg strateških tehnologij bi bili lahko v prihodnosti tudi drugi sektorji izpostavljeni visokim tveganjem za zanesljivost oskrbe. Komisija bi morala z namenom upoštevanja morebitnih tehnoloških in gospodarskih sprememb in ob nadaljevanju sedanje prakse redno izvajati oceno na podlagi podatkov o proizvodnji, trgovini, uporabi, recikliranju in zamenjavi širokega nabora surovin, da bi posodobila sezname strateških in kritičnih surovin, ki odražajo razvoj gospodarskega pomena in tveganja za zanesljivost oskrbe v zvezi s temi surovinami na notranjem trgu. Seznam kritičnih surovin bi moral vključevati tiste surovine, ki dosegajo ali presegajo pragove v smislu gospodarskega pomena in tveganja za zanesljivost oskrbe, ne da bi bile zadevne surovine razvrščene glede na kritičnost. Ta ocena bi morala temeljiti na povprečju najnovejših razpoložljivih podatkov za petletno obdobje. Ukrepi, povezani z enotno kontaktno točko, načrtovanjem, raziskovanjem, spremljanjem, krožnostjo in trajnostnostjo iz te uredbe, bi se morali uporabljati za vse kritične surovine.

(8) Seznama strateških in kritičnih surovin bi morala uporabljati uveljavljene oznake za navedene surovine. Oznake na seznamu strateških surovin bi se morale, kadar je to primerno, nanašati na razred, do katerega je treba rafinirati surovino, da se lahko uporablja za proizvodnjo strateških tehnologij. Navedbe strateških in kritičnih surovin bi bilo treba razumeti, kot da se nanašajo na celotno vrednostno verigo teh surovin, ki vključuje njihovo nepredelano obliko in, kadar je primerno, vse faze predelave, ki vodijo do določenega razreda. V primeru vrednostne verige aluminija bi bilo treba podati posebno pojasnilo ter poleg aluminija navesti boksit, ki je njegova najpomembnejša ruda, in aluminijev oksid, ki je vmesna oblika v predelavi aluminija. Strateške in kritične surovine se v številnih primerih pridobivajo, predelujejo ali reciklirajo kot stranski proizvodi drugih glavnih postopkov pridobivanja, predelave in recikliranja. Na vključitev surovin na seznam oziroma na njihovo obravnavo v ustreznih določbah te uredbe zato ne bi smelo vplivati to, da so po naravi stranski proizvodi.

(9) Za podporo izvajanju nalog v zvezi z razvojem strateških projektov in njihovim financiranjem, raziskovalnimi programi, zmogljivostmi za spremljanje ali strateškimi zalogami ter za ustrezno svetovanje Komisiji bi bilo treba ustanoviti Evropski odbor za kritične surovine (v nadaljnjem besedilu: Odbor). Odbor bi morali sestavljati predstavniki držav članic in Komisije, pri čemer bi moralo biti omogočeno sodelovanje drugih strani kot opazovalcev, zlasti Evropskega parlamenta. Za razvoj strokovnega znanja, potrebnega za izvajanje nekaterih nalog, bi moral Odbor ustanoviti stalne podskupine za financiranje, podporo javnosti, raziskovanje, spremljanje in strateške zaloge ter podskupino za krožnost, učinkovito rabo virov in nadomeščanje surovin, ki bi morale delovati kot mreža ustreznih nacionalnih organov ter bi se po potrebi posvetovale z industrijo, akademiki, civilno družbo in drugimi ustreznimi deležniki. Nasveti in mnenja Odbora bi morali biti nezavezujoči, če pa ne bi bili podani, to Komisiji ne bi smelo preprečevati izvajanja njenih nalog na podlagi te uredbe.

(10) Vzpostaviti je treba ustrezne ukrepe za vzpostavitev skupnega pristopa do strateških projektov v Uniji, ki se ukvarjajo s pridobivanjem, predelavo ali recikliranjem strateških surovin ali prispevajo k proizvodnji ustreznih nadomestnih materialov. Ti strateški projekti bi morali skupaj s prizadevanji držav članic prispevati k povečanju zmogljivosti za zagotavljanje zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami. Tudi drugi ukrepi, zlasti v zvezi z raziskovanjem ali krožnostjo, so namenjeni prispevanju krepitve različnih faz vrednostne verige.

(11) Za zmanjšanje vse večjega tveganja motenj v oskrbi v Uniji, ki bi lahko izkrivljale konkurenco in razdrobile notranji trg, bi morale Komisija in države članice okrepiti zmogljivost različnih faz vrednostne verige strateških surovin, da bi prispevale k doseganju referenčnih vrednosti v zvezi z zmogljivostmi Unije in diverzifikacijo oskrbe. Take referenčne vrednosti bi morale prispevati k usmerjanju prizadevanj za okrepitev zmogljivosti Unije vzdolž vseh faz vrednostne verige strateških surovin, vključno s pridobivanjem, predelavo in recikliranjem, ter povečanju diverzifikacije zunanje oskrbe s strateškimi surovinami. Cilj bi moral biti povečanje zmogljivosti za vsako strateško surovino v vsaki fazi vrednostne verige, pri čemer bi si bilo treba prizadevati za doseganje skupnih referenčnih vrednosti glede zmogljivosti za pridobivanje, predelavo in recikliranje strateških surovin na ravni Unije. Prvič, Unija bi morala povečati uporabo lastnih geoloških virov strateških surovin in vzpostaviti zmogljivosti, ki bi ji omogočile pridobivanje surovin, potrebnih za proizvodnjo vsaj 10 % porabe strateških surovin v Uniji. Ob upoštevanju dejstva, da je zmogljivost pridobivanja močno odvisna od razpoložljivosti geoloških virov Unije, je doseganje te referenčne vrednosti odvisno od take razpoložljivosti. Drugič, za vzpostavitev celotne vrednostne verige in preprečitev ozkih grl v vmesnih fazah, bi bilo treba povečati tudi predelovalne zmogljivosti Unije in Unija bi morala biti sposobna proizvesti vsaj 40 % svoje letne porabe strateških surovin. Tretjič, pričakuje se, da se bo v prihodnjih desetletjih vse večji delež porabe strateških surovin v Uniji lahko pokril s sekundarnimi surovinami, kar bi izboljšalo zanesljivost in trajnostnost oskrbe Unije s surovinami. Zmogljivosti Unije za recikliranje bi morale zato omogočati proizvodnjo vsaj 25 % letne porabe strateških surovin v Uniji ter Unija bi morala biti sposobna reciklirati občutno večje količine vsake strateške surovine iz odpadkov. Za tokove odpadkov in strateške surovine, za katere je na voljo dovolj informacij, da se ocenijo zmogljivosti Unije za recikliranje kot delež strateških surovin, ki jih vsebujejo ti tokovi odpadkov, bi bilo treba določiti dodatno referenčno vrednost, ki bi temeljila na odpadkih. Spremljajoča prizadevanja, da se z raziskavami in inovacijami, nadomeščanjem, ozaveščanjem in drugimi ustreznimi ukrepi izboljša učinkovita raba virov, bodo prav tako olajšala doseganje teh referenčnih vrednosti. Te referenčne vrednosti se nanašajo na obdobje do leta 2030 v skladu s podnebnimi in energetskimi cilji Unije iz Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) ter digitalnimi cilji iz Sklepa (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]), ki jih podpirajo. Poleg tega bodo kakovostna delovna mesta, vključno z razvojem spretnosti ter prehajanjem med delovnimi mesti, obravnavala tveganja na sektorskem trgu dela in pomagala zagotoviti konkurenčnost Unije. Komisija in države članice bi morale spodbujati tudi tehnološki napredek in učinkovito rabo virov, da bi pričakovano povečanje porabe kritičnih surovin v Uniji zadržale pod ustreznimi referenčnimi projekcijami. Komisija bi morala pri pripravi izvedbenih ukrepov na podlagi Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([5]) razmisliti o morebitnem prispevku zahtev za okoljsko primerno zasnovo k doseganju prednostnih nalog Unije iz te uredbe.

([3]) Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

([4]) Sklep (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi programa politike Digitalno desetletje do leta 2030 (UL L 323, 19.12.2022, str. 4).

([5]) Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL L 285, 31.10.2009, str. 10).

(12) Unija je pri oskrbi z nekaterimi surovinami skoraj v celoti odvisna od ene same države. Take odvisnosti ustvarjajo veliko tveganje motenj v oskrbi, ki bi lahko izkrivile konkurenco in razdrobile notranji trg. Da bi se omejilo tako morebitno tveganje in povečala gospodarska odpornost Unije, bi si bilo treba prizadevati, da Unija do leta 2030 ne bi bila odvisna od ene same tretje države za več kot 65 % dobave katerekoli strateške surovine, nepredelane in v kateri koli fazi predelave, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti državam, s katerimi je Unija vzpostavila strateško partnerstvo, prostotrgovinski sporazum ali druge oblike sodelovanja, ki zajemajo surovine, saj ti zagotavljajo večja zagotovila glede tveganj za zanesljivost oskrbe.

(13) Da se zagotovi pravočasno izpolnjevanje referenčnih vrednosti, bi morala Komisija s pomočjo Odbora spremljati napredek pri doseganju referenčnih vrednosti in pri zadrževanju povpraševanja ter poročati o njem. Kadar je sporočeni napredek pri doseganju referenčnih vrednosti in pri zadrževanju povpraševanja na splošno nezadosten, bi morala Komisija oceniti izvedljivost in sorazmernost dodatnih ukrepov. Nezadosten napredek samo pri enem ali majhnem sklopu strateških surovin načeloma ne bi smel sprožiti potrebe po dodatnih prizadevanjih Unije.

(14) Komisija bi morala ob podpori Odbora opredeliti projekte v Uniji, ki naj bi začeli ali razširili dejavnosti na področju pridobivanja, predelave ali recikliranja strateških surovin ali na področju proizvodnje in širjenja materialov, ki lahko nadomestijo strateške surovine v strateških tehnologijah, z namenom priznavanja takih projektov kot strateških projektov. Učinkovita podpora za strateške projekte lahko izboljša dostop do strateških surovin za sektorje nižje v prodajni verigi, ustvari gospodarske priložnosti vzdolž vrednostne verige, tudi za mala in srednja podjetja (MSP), in prispeva k ustvarjanju delovnih mest. Da bi se zagotovil razvoj strateških projektov po vsej Uniji, bi morali biti taki projekti zato upravičeni do racionaliziranih in predvidljivih postopkov za izdajo dovoljenja ter podpore pri pridobivanju dostopa do financiranja. Taki ukrepi bi lahko tudi navdahnili izboljšave drugih postopkov za izdajo dovoljenja in dostopa do financiranja projektov na področju kritičnih ali drugih surovin. Za usmerjeno podporo in zagotovitev dodane vrednosti projektov bi jih bilo treba pred prejemom take podpore oceniti na podlagi sklopa meril. Do take podpore bi morali biti upravičeni tudi projekti na področju surovin, pri katerih so strateške surovine stranski proizvod, vključno iz ostankov železa, če izpolnjujejo vsa ustrezna merila. Da bi se projekti priznali kot strateški projekti v Uniji, bi morali okrepiti zanesljivost oskrbe Unije s strateškimi surovinami. Prav tako bi morali projekti pokazati zadostno tehnično izvedljivost, vključno s pričakovano količino strateških surovin ali nadomestnih materialov, s katerimi bi povečali zmogljivost Unije, z izjemo materialov, proizvedenih za raziskovalne namene; izvajati bi jih bilo treba na okoljsko in družbeno trajnosten način ter bi morali zagotavljati čezmejne koristi zunaj zadevne države članice, vključno z učinki prelivanja vzdolž vrednostne verige. Kadar Komisija oceni, da so ta merila izpolnjena, bi morala s sklepom objaviti priznanje strateškega projekta. Ker je hitro priznavanje ključnega pomena za učinkovito podporo zanesljivosti oskrbe Unije, bi moral biti postopek ocenjevanja enostaven in ne preveč obremenjujoč.

(15) Pri oceni, ali projekt v tretji državi ali v čezmorski državi ali ozemlju prispeva k zanesljivosti oskrbe Unije, bi bilo treba upoštevati zlasti status čezmorskih držav in ozemelj na podlagi prava Unije. Čezmorske države in ozemlja lahko prispevajo k varnemu dostopu Unije do trajnostne oskrbe s strateškimi in kritičnimi surovinami, zlasti v okviru strateških partnerstev.

(16) Komisija bi morala s podporo Odbora opredeliti strateške projekte v tretjih državah ali v čezmorskih državah in ozemljih, ki naj bi začeli ali razširili dejavnosti na področju pridobivanja, predelave ali recikliranja strateških surovin ali na področju proizvodnje materialov, ki lahko nadomestijo strateške surovine v strateških tehnologijah. Da bi se zagotovilo učinkovito izvajanje takih strateških projektov, bi morali ti projekti imeti boljši dostop do financiranja, na primer prek dostopa do mehanizmov za zmanjšanje tveganja pri naložbah. Da bi se zagotovila njihova dodana vrednost, bi bilo treba projekte oceniti na podlagi sklopa meril. Tako kot strateški projekti v Uniji bi morali tudi strateški projekti v tretjih državah okrepiti zanesljivost oskrbe Unije s strateškimi surovinami in bi morali pokazati zadostno tehnično izvedljivost. Tako strateški projekti v Uniji kot strateški projekti v tretjih državah ali v čezmorskih državah in ozemljih bi morali biti v skladu z enako ravnjo družbene in okoljske trajnostnosti. Da projekt postane strateški projekt na nastajajočem trgu ali v gospodarstvu v razvoju, bi moral biti vzajemno koristen za Unijo in zadevno tretjo državo ter dodati vrednost v navedeni državi, pri čemer bi bilo treba upoštevati tudi njegovo skladnost s skupno trgovinsko politiko Unije. Taka vrednost lahko izhaja iz prispevka projekta k več kot eni fazi vrednostne verige ter iz ustvarjanja širših gospodarskih in družbenih koristi v okviru projekta, vključno z ustvarjanjem delovnih mest v skladu z mednarodnimi standardi. Kadar Komisija oceni, da so ta merila izpolnjena, bi morala s sklepom objaviti priznanje strateškega projekta.

(17) Da bi se zagotovila trajnostnost povečane proizvodnje kritičnih surovin, bi bilo treba nove projekte na področju surovin načrtovati in izvajati trajnostno ter pri tem zajemati vse vidike trajnostnosti, poudarjene v objavi Komisije z dne 11. septembra 2021 z naslovom „Načela EU za trajnostne surovine“, med drugim zagotavljanje varstva okolja, preprečevanje in zmanjševanje družbeno škodljivih učinkov z uporabo družbeno vzdržnih praks, vključno s spoštovanjem človekovih pravic, kot so pravice žensk, in pregledne poslovne prakse. V okviru projektov bi bilo treba zagotoviti tudi sodelovanje v dobri veri ter celovita in pravična posvetovanja z ustreznimi deležniki, kot so lokalne skupnosti in domorodna ljudstva. Kadar projekt vključuje morebitno preselitev, bi bilo treba posebno pozornost nameniti spoštovanju človekovih pravic. Da bi se predlagateljem projektov omogočil jasen in učinkovit način izpolnjevanja tega merila, bi morala zadostovati skladnost z ustreznim pravom Unije ali nacionalnim pravom, mednarodnimi standardi, smernicami in načeli, kot je ustrezno, ali sodelovanje v shemi certificiranja, priznani na podlagi te uredbe.

(18) V skladu s previdnostnim načelom Komisija projektov globokomorskega rudarjenja ne bi smela priznati kot strateške projekte, preden so zadostno raziskani učinki globokomorskega rudarjenja na morsko okolje, biotsko raznovrstnost in človekove dejavnosti, tveganja razumljena ter preden je s tehnologijami in operativnimi praksami mogoče dokazati, da okolje ni resno prizadeto.

(19) Vsak predlagatelj projekta na področju strateških surovin bi moral imeti možnost, da Komisiji predloži vlogo za priznanje njegovega projekta kot strateškega projekta. Vloga bi morala vsebovati ustrezne dokumente in dokazila v zvezi z merili. Za boljšo oceno socialne, okoljske in ekonomske izvedljivosti, izvedljivosti projekta in stopnje zaupanja v ocene bi moral predlagatelj projekta zagotoviti tudi razvrstitev projekta v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire. Za omogočanje objektivnega potrjevanja take klasifikacije bi jo moral predlagatelj projekta podpreti z ustreznimi dokazi. Vlogi bi morala biti priložena tudi časovnica projekta, da se oceni, kdaj bi projekt lahko prispeval k referenčnim vrednostim za domače zmogljivosti ali diverzifikacijo. Ker je javna podpora rudarskim projektom ključna za njihovo učinkovito izvajanje, bi moral predlagatelj projekta predložiti tudi načrt z ukrepi za njeno spodbujanje. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti socialnim partnerjem, civilni družbi in nadzornim organom. Predlagatelj projekta bi moral predložiti tudi poslovni načrt, ki bi vseboval informacije o finančni izvedljivosti projekta, pregled že doseženih sporazumov o financiranju, lastniški strukturi in odjemu ter ocene glede morebitnega ustvarjanja delovnih mest in potreb projekta v smislu kvalificirane delovne sile, vključno z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem. Za uskladitev postopka predložitve vloge bi morala Komisija zagotoviti enotno predlogo za vloge.

(20) Vloge v zvezi s projekti, ki bi lahko vplivali na domorodna ljudstva, bi morale vključevati načrt z ukrepi za tehtno posvetovanje s prizadetimi domorodnimi ljudstvi, preprečevanje in zmanjšanje škodljivih vplivov na ta domorodna ljudstva in, kadar je primerno, pravično nadomestilo. Če nacionalno pravo, ki se uporablja za projekt, obravnava te pojme, se lahko v načrtu namesto tega opišejo ti ukrepi. Za projekte v tretjih državah, ki vključujejo pridobivanje in niso zajeti v Direktivi 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([6]), bi moral predlagatelj projekta zagotoviti tudi načrt za izboljšanje okoljskega stanja prizadetih območij po koncu pridobivanja. Če se projekt nahaja na zavarovanem območju, bi moral predlagatelj projekta oceniti tehnično primerne alternativne lokacije in jih opisati v načrtu, ki bi moral vključevati razloge, zaradi katerih ne veljajo za primerne za lokacijo projekta.

(21) Za strukturiranje postopka bi morala Komisija organizirati javni razpis z rednimi roki za oddajo vloge, ki sovpadajo z datumi sej Odbora, da bi lahko predlagatelji projektov zaprosili za priznanje svojih projektov kot strateških projektov. Da se predlagateljem projektov zagotovi jasnost glede njihovih vlog za strateške projekte, bi morala Komisija upoštevati rok za svojo odločitev o priznanju projekta kot strateškega. Za obravnavo posebej zapletenih primerov ali velikega števila vlog na isti rok za oddajo vloge, bi morala imeti Komisija možnost, da ta rok enkrat podaljša. Svojo oceno bi morala posredovati Odboru pred njegovo sejo in njegovo mnenje bi morala upoštevati pri svoji odločitvi o priznanju strateškega projekta.

(22) Ker je sodelovanje države članice, na ozemlju katere se bo izvajal strateški projekt, potrebno za zagotovitev njegovega učinkovitega izvajanja, bi morala imeti ta država članica pravico nasprotovati, da se projekt prizna kot strateški projekt proti volji te države članice, in s tem to tudi preprečiti. Če zadevna država članica to stori, bi morala svoje nasprotovanje utemeljiti s sklici na merila iz te uredbe. Podobno Unija ne bi smela priznati projekt kot strateški

([6]) Direktiva 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti ter o spremembi Direktive 2004/35/ES (UL L 102, 11.4.2006, str. 15).

projekt, kadar ga bo tretja država izvajala proti volji svoje vlade, ter bi se zato morala vzdržati priznanja, kadar mu nasprotuje vlada tretje države.

(23) Da bi se preprečile zlorabe statusa strateškega projekta, bi morala imeti Komisija pravico, da prekliče svoje priznanje strateškega projekta, pri čemer to utemelji po posvetovanju z Odborom in odgovornim predlagateljem projekta, če strateški projekt ne izpolnjuje več pogojev ali če je priznanje temeljilo na vlogi, ki je vsebovala nepravilne informacije, pomembne pri ocenjevanju meril za izbor. Da bi pritegnili dolgoročne naložbe in zagotovili pravno predvidljivost, bi moral strateški projekt v primeru posodobitev seznama strateških surovin iz priloge ohraniti svoj status za razumno obdobje po preklicu.

(24) Strateške projekte bi bilo treba glede na njihov pomen za zagotavljanje zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami in zaščito delovanja notranjega trga obravnavati kot projekte v javnem interesu. Zagotavljanje zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami je ključnega pomena za uspeh zelenega in digitalnega prehoda ter odpornost obrambnega ter letalskega in vesoljskega sektorja. Da bi države članice prispevale k zanesljivosti oskrbe s strateškimi surovinami v Uniji, bi morale imeti možnost, da zagotovijo podporo v nacionalnih postopkih za izdajo dovoljenja, da bi pospešile izvajanje strateških projektov v skladu s pravom Unije.

(25) Nacionalni postopek za izdajo dovoljenja zagotavlja, da so projekti na področju kritičnih surovin varni, zaščiteni ter v skladu z okoljskimi, družbenimi in varnostnimi zahtevami. Okoljsko pravo Unije določa skupne pogoje za vsebino nacionalnega postopka za izdajo dovoljenja, s čimer zagotavlja visoko raven varstva okolja in omogoča trajnostno izkoriščanje potenciala Unije v vrednostni verigi surovin. Priznanje kot strateški projekt zato ne bi smelo posegati v veljavne pogoje za izdajo dovoljenja za zadevne projekte, vključno s tistimi iz Direktive 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([7]), Direktive Sveta 92/43/EGS ([8]), Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([9]), Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([10]), Direktive 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([11]), Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([12]) in Direktive 2006/21/ES.

(26) Po drugi strani pa nepredvidljivost, zapletenost in včasih predolgo trajanje nacionalnih postopkov za izdajo dovoljenja spodkopavajo varnost naložb, ki je potrebna za učinkovit razvoj strateških projektov na področju surovin. Struktura in dolžina postopka za izdajo dovoljenja za ustrezne projekte se lahko med državami članicami zelo razlikujeta. Da bi se zagotovilo in pospešilo njihovo učinkovito izvajanje, bi morale države članice za strateške projekte uporabljati racionalizirane in predvidljive postopke za izdajo dovoljenja. V ta namen bi morali strateški projekti dobiti prednostni status na nacionalni ravni, da bi se zagotovili hitra upravna obravnava in nujna obravnava v vseh sodnih postopkih in postopkih reševanja sporov, povezanih z njimi. Ta uredba pristojnim organom ne bi smela preprečevati racionalizacije izdajanja dovoljenj za projekte v vrednostni verigi kritičnih surovin, ki niso strateški projekti.

(27) Odgovorni organ za izdajo dovoljenja bi moral strateške projekte glede na njihovo vlogo pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami ter njihov prispevek k odprti strateški avtonomiji Unije in zelenemu in digitalnemu prehodu obravnavati kot projekte v javnem interesu. Omogočiti bi bilo treba odobritev strateških projektov, ki škodljivo vplivajo na okolje in če spadajo na področje uporabe Direktiv 2000/60/ES, 92/43/EGS ali 2009/147/ES ali zakonodajnih aktov Unije o obnovi kopenskih, obalnih in sladkovodnih ekosistemov, kadar pristojni organ za izdajo dovoljenja na podlagi presoje vsakega posameznega primera ugotovi, da javni interes projekta prevlada nad temi vplivi, pri čemer morajo biti izpolnjeni vsi ustrezni pogoji iz navedenih pravnih aktov. Pri presoji vsakega posameznega primera bi bilo treba ustrezno upoštevati geološke posebnosti lokacij pridobivanja, ki omejujejo odločitve o lokaciji zaradi pomanjkanja alternativnih lokacij za tako pridobivanje.

([7]) Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

([8]) Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

([9]) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

([10]) Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

([11]) Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode (UL L 143, 30.4.2004, str. 56).

([12]) Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

(28) Da bi se zmanjšala zapletenost ter povečali učinkovitost in preglednost postopka za izdajo dovoljenja, bi morali imeti predlagatelji projektov v zvezi s kritičnimi surovinami možnost sodelovanja z enotno kontaktno točko, ki je odgovorna za lajšanje in usklajevanje celotnega postopka za izdajo dovoljenja. V ta namen bi morale države članice vzpostaviti ali imenovati eno ali več kontaktnih točk in hkrati poskrbeti za to, da so lahko predlagatelji projektov v stiku samo z eno enotno kontaktno točko. Države članice bi morale odločiti, ali je enotna kontaktna točka tudi organ, ki sprejema odločitve o izdaji dovoljenj. Da bi zagotovile učinkovito izvajanje njihovih odgovornosti, bi morale države članice svojim enotnim kontaktnim točkam zagotoviti dovolj osebja in sredstev. Poleg tega bi moral imeti predlagatelj projekta možnost, da stopi v stik z ustrezno upravno enoto enotne kontaktne točke, da se zagotovi, da ima dostopen stik.

(29) Države članice bi morale imeti možnost, da se glede na svojo notranjo organizacijo odločijo, ali bodo vzpostavile ali imenovale svoje enotne kontaktne točke na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni ali na kateri koli drugi ustrezni upravni ravni. Poleg tega bi morale imeti države članice možnost, da na upravni ravni, ki so jo izbrale, vzpostavijo ali imenujejo različne enotne kontaktne točke, posvečene le projektom v zvezi z določeno fazo vrednostne verige kritičnih surovin, in sicer pridobivanjem, predelavo ali recikliranjem. Hkrati bi bilo treba predlagateljem projektov omogočiti, da enostavno prepoznajo enotno kontaktno točko, ki je odgovorna za njihov projekt. V ta namen bi morale države članice zagotoviti, da je na geografskem območju, ki ustreza upravni ravni, na kateri so se odločile vzpostaviti ali imenovati svojo enotno kontaktno točko, za ustrezno fazo vrednostne verige odgovorna ne več kot ena taka enotna kontaktna točka. Ker številni projekti na področju kritičnih surovin zajemajo več kot eno fazo vrednostne verige, bi morale države članice poskrbeti za pravočasno imenovanje enotne kontaktne točke za take projekte ter tako preprečiti zmedo.

(30) Da bi se zagotovila jasnost glede statusa izdaje dovoljenj za strateške projekte in omejila učinkovitost morebitnih nepoštenih pravdnih postopkov, ne da bi se pri tem ogrozila učinkovita sodna presoja, bi morale države članice zagotoviti, da se vsi spori v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte rešijo pravočasno. V ta namen bi morale države članice zagotoviti, da imajo vložniki in predlagatelji projektov dostop do enostavnih postopkov za reševanje sporov ter da se strateški projekti obravnavajo nujno v vseh sodnih postopkih in postopkih reševanja sporov, povezanih s projekti, kadar je takšno nujno obravnavanje določeno v nacionalnem pravu in to v obsegu, predvidenem za to.

(31) Da bi državljani in podjetja lahko neposredno uživali prednosti notranjega trga brez nepotrebnega dodatnega upravnega bremena, Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta ([13]), s katero je bilo vzpostavljeno enotno digitalno vstopno mesto, določa splošna pravila za spletno zagotavljanje informacij, postopke in podporne storitve, pomembne za delovanje notranjega trga. Zahteve po informacijah in postopki, ki jih zajema ta uredba, bi morali biti v skladu z zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1724. Zlasti bi bilo treba v skladu s členom 6(1) Uredbe (EU) 2018/1724 in Prilogo II k navedeni uredbi zagotoviti, da lahko predlagatelji strateškega projekta v celoti na spletu dostopajo do vseh postopkov v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in jih tam tudi zaključijo.

(32) Da bi se predlagateljem projektov in drugim vlagateljem zagotovili varnost in jasnost, ki sta potrebni za povečanje razvoja strateških projektov, bi morale države članice zagotoviti, da postopek za izdajo dovoljenja, povezan s takimi projekti, ne preseže predhodno določenih rokov. Pri strateških projektih, ki vključujejo le predelavo ali recikliranje, postopek za izdajo dovoljenja ne bi smel trajati več kot 15 mesecev. Pri strateških projektih, ki vključujejo pridobivanje, postopek za izdajo dovoljenja ob upoštevanju zapletenosti in obsega morebitnih vplivov ne bi smel trajati več kot 27 mesecev. Za pripravo poročila o presoji vplivov na okolje na podlagi Direktive 2011/92/EU pa je odgovoren predlagatelj projekta in se zanj ne bi smeli uporabljati roki, ki jih morajo spoštovati države članice. V ta namen bi morala enotna kontaktna točka sporočiti datum, do katerega mora predlagatelj projekta predložiti poročilo o presoji vplivov na okolje, morebitno obdobje med tem sporočenim datumom in dejansko predložitvijo poročila pa se ne bi smelo šteti kot del roka. Enako načelo bi se moralo uporabljati v primerih, ko enotna kontaktna točka po zahtevanih posvetovanjih uradno obvesti predlagatelja projekta o možnosti predložitve dodatnih informacij za dopolnitev poročila o presoji vplivov na okolje. Države članice bi morale imeti možnost, da v izjemnih primerih, povezanih z naravo, zapletenostjo, lokacijo ali velikostjo predlaganega projekta, podaljšajo roke. Taki izjemni primeri bi lahko vključevali nepredvidene okoliščine, zaradi katerih bi bilo treba dodati ali dokončati okoljske presoje, povezane s projektom.

([13]) Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1).

(33) Države članice bi morale zagotoviti, da imajo odgovorni organi dovolj sredstev in osebja, da tem organom omogočijo učinkovito doseganje rokov, ki so jim bili naloženi. Komisija bi morala z Instrumentom za tehnično podporo, vzpostavljenim na podlagi Uredbe (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]), države članice na njihovo zahtevo podpirati pri oblikovanju, razvoju in izvajanju reform, vključno s krepitvijo upravne zmogljivosti v zvezi z nacionalnim postopkom za izdajo dovoljenja, kot je enotna kontaktna točka.

(34) Presoje vplivov na okolje in okoljevarstvena dovoljenja, ki se zahtevajo na podlagi prava Unije, tudi v zvezi z vodo, tlemi, habitati in pticami, so sestavni del postopka za izdajo dovoljenja za projekt na področju surovin in bistveni zaščitni ukrep za zagotovitev, da se negativni vplivi na okolje preprečijo ali čim bolj zmanjšajo. Vendar bi bilo treba za zagotovitev predvidljivosti in pravočasnosti postopka za izdajo dovoljenja za strateške projekte izkoristiti vse možnosti za racionalizacijo potrebnih presoj in dovoljenj, hkrati pa ohraniti raven varstva okolja oziroma kakovosti presoj. V ta namen bi bilo treba združiti potrebne presoje s skupnim ali usklajenim postopkom, da se preprečijo nepotrebna prekrivanja. Poleg tega bi se morali predlagatelji projektov in odgovorni organi pred izvedbo združene presoje izrecno dogovoriti o njenem obsegu, da se prepreči nepotrebno nadaljnje ukrepanje. Nazadnje bi morali predlagatelji projektov imeti možnost, da za namene tega skupnega ali usklajenega postopka sodelujejo z enim samim organom.

(35) Spori v zvezi z rabo zemljišč lahko ovirajo uvajanje projektov na področju kritičnih surovin. Dobro zasnovani načrti, vključno s prostorskimi načrti in določanjem namembnosti zemljišč, ki upoštevajo potencial za izvajanje projektov na področju kritičnih surovin in katerih morebitni vplivi na okolje so ocenjeni, lahko pomagajo uravnotežiti javne dobrine in interese, saj zmanjšujejo tveganje sporov in pospešujejo trajnostno uvajanje projektov na področju kritičnih surovin v Uniji. Odgovorni nacionalni, regionalni in lokalni organi bi zato morali razmisliti o vključitvi določb za projekte na področju kritičnih surovin pri pripravi ustreznih načrtov. To ne posega v obstoječe zahteve za oceno morebitnih vplivov takih načrtov na okolje in zahtevano kakovost takih presoj.

(36) Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami se v Uniji pogosto soočajo s težavami pri dostopu do financiranja. Za trge kritičnih surovin so pogosto značilna velika nihanja cen, dolga pripravljalna obdobja, visoka koncentracija in nepreglednost. Poleg tega financiranje sektorja zahteva visoko raven strokovnega znanja, ki ga finančne institucije pogosto nimajo. Da bi odpravile te dejavnike in prispevale k zagotavljanju stabilne in zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami, bi morale države članice in Komisija pomagati pri dostopu do financiranja in upravne podpore.

(37) Močna evropska vrednostna veriga je potrebna za zagotovitev zanesljivosti oskrbe, da se zaščiti delovanje notranjega trga, povečanje zmogljivosti pa je mogoče doseči le z ustreznimi finančnimi sredstvi, del katerih bi se lahko zagotovil iz obstoječih skladov Unije. Projekti na področju kritičnih surovin, vključno s strateškimi projekti, bi lahko bili upravičeni do podpore iz takih skladov, če so izpolnjene zahteve ustreznih programov, na primer v zvezi z geografsko lokacijo, okoljem ali njihovim prispevkom k inovacijam. Ustrezni skladi zajemajo programe kohezijske politike, kot je Evropski sklad za regionalni razvoj, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta ([15]), katerih dodelitev nepovratnih sredstev za spodbujanje regionalne kohezije lahko MSP omogoči razvoj inovativnih projektov, ki so na primer povezani z zmanjšanjem porabe energije pri predelavi surovin. Za podporo tovrstnim projektom se lahko uporabi tudi Sklad za pravični prehod, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]), če prispevajo k zmanjšanju socialnih in gospodarskih stroškov, ki jih prinaša zeleni prehod. Poleg tega bi se lahko za podporo projektom, ki na primer vključujejo recikliranje ali predelavo surovin, uporabil Mehanizem za okrevanje in odpornost, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([17]), zlasti poglavje RePowerEU, ki se osredotoča na energetsko varnost in diverzifikacijo oskrbe z energijo. Sklad za inovacije, vzpostavljen z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([18]), katerega cilj,

([14]) Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).

([15]) Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60).

([16]) Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

([17]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

([18]) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

je zlasti uvajanje čistih in inovativnih tehnologij na trg, bi lahko zagotovil nepovratna sredstva med drugim za omogočanje razvoja zmogljivosti recikliranja surovin, povezanih z nizkoogljičnimi tehnologijami. Poleg tega je InvestEU, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ([19]), vodilni program Unije za spodbujanje naložb, zlasti v zeleni in digitalni prehod, z zagotavljanjem financiranja in tehnične pomoči. InvestEU z uporabo mehanizmov mešanega financiranja prispeva k privabljanju dodatnega javnega in zasebnega kapitala. Komisija bo sodelovala z izvajalskimi partnerji programa InvestEU za povečanje podpore in naložb v ustrezne projekte v skladu s skupnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/523 in te uredbe. Nazadnje pa bi bilo projekte v tretjih državah, ki prispevajo k diverzifikaciji oskrbe Unije, mogoče podpreti z ustreznimi skladi, kot sta instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje ter Evropski sklad za trajnostni razvoj plus, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta ([20]).

(38) Da bi se odpravile omejitve trenutno pogosto razdrobljenih prizadevanj za javne in zasebne naložbe ter olajšala povezovanje in donosnost naložb, bi morale Komisija, države članice in spodbujevalne banke bolje usklajevati obstoječe programe financiranja na ravni Unije in nacionalni ravni in ustvarjati sinergije med njimi ter zagotoviti boljše usklajevanje in sodelovanje z industrijo in ključnimi deležniki iz zasebnega sektorja. V ta namen bi bilo treba ustanoviti posebno podskupino Odbora, ki bi združevala strokovnjake iz držav članic in Komisije ter ustrezne javne finančne institucije. Ta podskupina bi morala razpravljati o posameznih finančnih potrebah strateških projektov in njihovih obstoječih možnostih financiranja, da bi lahko predlagateljem projektov predlagala, kako najbolje dostopati do obstoječih možnosti financiranja. Odbor bi moral pri obravnavi in oblikovanju priporočil za financiranje strateških projektov v tretjih državah upoštevati zlasti strategijo Global Gateway, določeno v skupnem sporočilu Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 1. decembra 2021 z naslovom „Strategija Global Gateway“.

(39) Zasebne naložbe podjetij, finančnih vlagateljev in odjemalcev so bistvene. Kadar zgolj zasebne naložbe ne zadostujejo, je lahko za učinkovit začetek izvajanja projektov v vrednostni verigi kritičnih surovin potrebna javna podpora, na primer v obliki jamstev, posojil ali naložb lastniškega kapitala in navideznega lastniškega kapitala. Ta javna podpora lahko pomeni državno pomoč. Taka državna pomoč bi morala imeti spodbujevalen učinek ter biti potrebna, ustrezna in sorazmerna. Obstoječe smernice o državni pomoči, ki so bile pred kratkim temeljito revidirane v skladu s cilji dvojnega prehoda, zagotavljajo številne možnosti za podporo naložbam v vrednostni verigi kritičnih surovin pod določenimi pogoji.

(40) Javna podpora se uporablja za sorazmerno obravnavanje specifičnih ugotovljenih nedelovanj trga ali neoptimalnih naložbenih okoliščin, ukrepi pa ne bi smeli podvajati ali izrivati zasebnega financiranja ali izkrivljati konkurence na notranjem trgu. Ukrepi bi morali imeti jasno dodano vrednost za Unijo.

(41) Nihanja cen več strateških surovin, ki jih še poslabšujejo omejena sredstva za njihovo varovanje na terminskih borzah, ovirajo tako predlagatelje projektov pri zagotavljanju financiranja za strateške projekte na področju surovin kot tudi potrošnike nižje v prodajni verigi, ki si želijo zagotoviti stabilne in predvidljive cene ključnih vhodnih materialov. Da bi se zmanjšala negotovost glede prihodnjih cen strateških surovin in da bi se s tem omejilo tveganje za zanesljivost oskrbe z namenom varovanja delovanja notranjega trga, je treba zagotoviti vzpostavitev sistema, ki bo zainteresiranim odjemalcem in predlagateljem strateških projektov omogočal, da navedejo svoje ponudbe za nakup ali prodajo ter vzpostavijo medsebojne stike, če so zadevne ponudbe potencialno združljive.

([19]) Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

([20]) Uredba (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 (UL L 209, 14.6.2021, str. 1).

(42) Obstoječe znanje in kartiranje najdišč surovin v Uniji sta bila razvita v času, ko zagotavljanje oskrbe s kritičnimi surovinami za razvoj strateških tehnologij ni bila prednostna naloga. Pomanjkanje posodobljenih geoloških informacij o kritičnih surovinah v Uniji bi lahko ogrozilo razvoj projektov pridobivanja ter tako oslabilo prizadevanja za zmanjšanje tveganja za zanesljivost oskrbe in zaščito delovanja notranjega trga. Države članice bi morale za pridobivanje in posodabljanje informacij o najdiščih kritičnih surovin, kjer je to glede na geološke pogoje primerno, pripraviti nacionalne programe kartiranja za splošno raziskovanje kritičnih surovin in glavnih mineralov, s katerimi se skupaj pridobivajo. V to bi morali biti vključeni ukrepi, kot so geološko kartiranje, geokemijske kampanje, geoznanstvene raziskave in ponovna obdelava obstoječih zbirk geoznanstvenih podatkov. To povečuje verjetnost določanja novih nahajališč, kar naj bi spodbudilo naložbe v raziskovanje. V raziskovalnih programih bi bilo treba razmisliti tudi o uporabi novih raziskovalnih tehnik, ki bi omogočale iskanje globljih najdišč kot običajne tehnike. Da bi države članice olajšale razvoj projektov pridobivanja, bi morale objaviti nekatere osnovne informacije, pridobljene med zadevnim nacionalnim raziskovalnim programom, kadar je primerno, z uporabo okvira infrastrukture za prostorske informacije, vzpostavljenega z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([21]), obenem pa na zahtevo dati na voljo natančnejše informacije. Komisija bi morala imeti možnost izdati smernice za spodbujanje usklajene oblike raziskovalnih programov.

(43) Vesoljski podatki in storitve, ki izhajajo iz opazovanja Zemlje, lahko podprejo prizadevanja za trajnostne vrednostne verige kritičnih surovin z zagotavljanjem stalnega pretoka informacij, ki bi lahko bile koristne za dejavnosti, kot so spremljanje in upravljanje rudarskih območij, presoja okoljskega in socialno-ekonomskega vpliva ali raziskovanje mineralnih virov. Ker se lahko z opazovanjem Zemlje zagotovijo tudi podatki o oddaljenih in nedostopnih območjih, bi ga morale države članice v največji možni meri upoštevati pri pripravi in izvajanju svojih nacionalnih raziskovalnih programov.

(44) Čeprav je za zagotovitev večje zanesljivosti oskrbe potrebna okrepitev vrednostne verige kritičnih surovin v Uniji, bodo oskrbovalne verige kritičnih surovin ostale globalne in izpostavljene zunanjim dejavnikom. Nedavni ali tekoči dogodki, ki segajo od krize zaradi COVID-19 do neizzvane in nepravičene vojaške agresije proti Ukrajini, so izpostavili, kako ranljive so nekatere oskrbovalne verige Unije za motnje. Da bi lahko industrija Unije in industrija držav članic predvideli motnje v oskrbi in bili pripravljeni prenesti njihove posledice, bi bilo treba razviti ukrepe za okrepitev zmogljivosti na področju spremljanja, usklajevanje strateških zalog in krepitev pripravljenosti podjetij.

(45) Države članice nimajo enakih zmogljivosti za ozaveščanje o tveganjih in njihovo predvidevanje, poleg tega pa niso vse države članice razvile namenskih struktur, ki spremljajo oskrbovalne verige kritičnih surovin in bi lahko obveščale podjetja o morebitnih tveganjih za motnje v oskrbi. Nekatera podjetja vlagajo v spremljanje svojih oskrbovalnih verig, druga pa za to nimajo dovolj zmogljivosti. Zato bi morala Komisija glede na svetovno razsežnost in zapletenost oskrbovalnih verig kritičnih surovin razviti posebno preglednico za ocenjevanje tveganj za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami ter zagotoviti, da so zbrane informacije dostopne javnim organom in zasebnim akterjem, s čimer bi se povečale sinergije med državami članicami. Da bi bile vrednostne verige Unije ustrezno pripravljene na morebitne motnje v oskrbi, ki bi lahko izkrivljale konkurenco in razdrobile notranji trg, kot na primer motnje, ki so posledica geopolitičnih konfliktov, bi morala Komisija izvajati stresne teste, s katerimi bi ocenila ranljivost oskrbovalnih verig strateških surovin in njihovo izpostavljenost tveganjem za zanesljivost oskrbe. Države članice bi morale k temu prispevati tako, da bi take stresne teste po možnosti izvajale prek svojih nacionalnih organov za oskrbo in informiranje, ki pokrivajo kritične surovine. Odbor bi moral zagotoviti, da Komisija in države članice usklajeno izvajajo stresne teste. Kadar nobena država članica nima zmogljivosti za izvedbo zahtevanega stresnega testa za določeno strateško surovino, bi ga morala Komisija opraviti sama. Komisija bi morala predlagati tudi morebitne strategije, ki bi jih javni organi in zasebni akterji lahko sprejeli za ublažitev tveganj za zanesljivost oskrbe, kot sta vzpostavitev strateških zalog ali nadaljnja diverzifikacija njihove oskrbe. Za namene zbiranja informacij, potrebnih za izvajanje ukrepov spremljanja in stresnih testov, bi se morala Komisija usklajevati z ustrezno stalno podskupino Odbora, države članice pa bi morale opredeliti in spremljati ključne udeležence na trgu.

(46) Strateške zaloge so pomembno orodje za ublažitev motenj v oskrbi, zlasti kar zadeva kritične surovine. Čeprav bi predlagani instrument za izredne razmere na enotnem trgu, kot je predlagala Komisija, omogočil morebiten razvoj takih strateških zalog v primeru aktivacije previdnostnega načina na enotnem trgu, države članice in podjetja v času pred motnjami v oskrbi nimajo obveznosti ustvarjanja svojih strateških zalog. Poleg tega v Uniji ni mehanizma

([21]) Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

usklajevanja, ki bi omogočal razvoj skupne ocene ter analize morebitnih prekrivanj in sinergij. Zato bi morale države članice ob upoštevanju trenutnega pomanjkanja ustreznih informacij Komisiji najprej zagotoviti informacije o potencialnih strateških zalogah, če te obstajajo, ne glede na to, ali jih upravljajo javni organi ali gospodarski subjekti v imenu držav članic. Take informacije bi morale vključevati raven razpoložljivih strateških zalog za posamezno strateško surovino na zbirni ravni, napovedi glede ravni strateških zalog ter pravila in postopke, ki se uporabljajo za to strateško zalogo. Vsaka zahteva bi morala biti sorazmerna, upoštevati bi morala stroške in prizadevanja, potrebna za zagotavljanje podatkov, ter vpliv na nacionalno varnost, in bi morala določiti ustrezne roke za predložitev zahtevanih informacij. Države članice bi morale imeti možnost, da analizi dodajo informacije o strateških zalogah gospodarskih subjektov, čeprav za njih ne velja zahteva po informacijah. Komisija bi morala varno ravnati s podatki in informacije objavljati le na zbirni ravni. V drugem koraku bi morala na podlagi pridobljenih informacij pripraviti osnutek referenčne vrednosti za varno raven strateških zalog Unije, ob upoštevanju skupne letne porabe zadevnih strateških surovin v Uniji. Na podlagi primerjave med obstoječimi strateškimi zalogami in skupnimi ravnmi strateških zalog strateških surovin po vsej Uniji bi moral imeti Odbor v soglasju s Komisijo možnost, da državam članicam izda nezavezujoča mnenja o tem, kako povečati konvergence, in jih spodbudi k ustvarjanju strateških zalog. Pri tem bi moral upoštevati potrebo po ohranitvi spodbud za razvoj strateških zalog s strani zasebnih ali javnih upravljavcev, ki uporabljajo strateške surovine.

(47) Komisija bi morala za okrepitev nadaljnjega usklajevanja držav članic pred njihovim sodelovanjem v mednarodnih forumih omogočiti potrebno posvetovanje, na katerem bi se lahko razpravljalo o takih strateških zalogah, zlasti prek posebne stalne podskupine Odbora. Da bi se povečalo dopolnjevanje med to uredbo in drugimi horizontalnimi ali tematskimi instrumenti, bi morala Komisija zagotoviti tudi, da se zbrane in združene informacije posredujejo previdnostnim mehanizmom v zvezi s krizami ali mehanizmom kriznega upravljanja, kot so svetovalna skupina predlaganega instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu, Evropski odbor za polprevodnike, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2023/1781 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]), odbor HERA, ustanovljen s Sklepom Komisije 2021/C 393 I/02 ([23]), ali odbor za zdravstvene krize, vzpostavljen na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2022/2372 ([24]).

(48) Da bi bila velika podjetja, ki proizvajajo strateške tehnologije v Uniji in uporabljajo strateške surovine, dovolj pripravljena za soočanje z motnjami v oskrbi, bi morala izvajati oceno tveganja za svoje dobavne verige. S tem se bo zagotovilo, da bodo upoštevala tveganja za zanesljivost oskrbe s strateškimi surovinami in, kadar je potrebno, razvila ustrezne blažitvene strategije, ki jim bodo omogočale boljšo pripravljenost v primeru motenj v oskrbi. Taka velika podjetja bi morala v okviru te ocene kartirati izvor svojih strateških surovin, analizirati dejavnike, ki bi lahko vplivali na oskrbo z njimi, in oceniti njihovo izpostavljenost motnjam v oskrbi. V primeru odkritja ranljivosti bi si morala opredeljena velika podjetja prizadevati za njihovo ublažitev. Ta ocena tveganja bi morala, kolikor je mogoče, temeljiti na podatkih, ki jih podjetja pridobijo od svojih dobaviteljev, in, če ti podatki niso na voljo, na podatkih, ki so javno dostopni ali jih objavi Komisij. Države članice bi morale imeti možnost zahtevati, da se poročilo o tej oceni tveganja pošlje upravnemu odboru podjetij. Da bi upoštevali potrebo po zaščiti poslovnih skrivnosti ter omejili izpostavljenost ranljivosti podjetij, to poročilo ne bi smelo biti javno objavljeno. Na podlagi teh ukrepov bi bilo treba dodatno preučiti stroške morebitnih motenj v oskrbi brez predpisovanja opredeljenih blažitvenih strategij.

(49) Številni trgi za strateške surovine niso popolnoma pregledni in so skoncentrirani na strani ponudbe, kar povečuje pogajalsko moč prodajalcev in zvišuje cene za kupce. Da bi Komisija pomagala znižati cene za podjetja s sedežem v Uniji, bi morala vzpostaviti sistem, ki lahko združi povpraševanja zainteresiranih kupcev. Komisija bi morala v posvetovanju z Odborom opraviti oceno učinka sistema na trg za vsako strateško surovino, dodano v sistem, da se prepreči nesorazmeren učinek na konkurenco na notranjem trgu. Pri razvoju takega sistema bi Komisija morala upoštevati izkušnje, pridobljene pri podobnih prizadevanjih, zlasti v zvezi s skupno nabavo plina, kot je določeno na

([22]) Uredba (EU) 2023/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi okvira ukrepov za okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema in spremembi Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipih) (UL L 229, 18.9.2023, str. 1).

([23]) Sklep Komisije 2021/C 393 I/02z dne 16. septembra 2021 o ustanovitvi organa za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere (UL C 393 I, 29.9.2021, str. 3).

([24]) Uredba Sveta (EU) 2022/2372 z dne 24. oktobra 2022 o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije (UL L 314, 6.12.2022, str. 64).

podlagi Uredbe Sveta (EU) 2022/2576 ([25]). Vsi ukrepi v okviru tega mehanizma bi morali biti združljivi s konkurenčnim pravom Unije.

(50) Določbe o spremljanju in strateških zalogah iz te uredbe ne zajemajo usklajevanja nacionalnih zakonov in predpisov ter ne nadomeščajo obstoječih mehanizmov. Spodbude za spremljanje in pripravljenost na tveganja bi morale biti v skladu s pravom Unije. Zakonodajni akti Unije, kot sta predlagani instrument za izredne razmere na enotnem trgu, katerega namen je predvideti in ublažiti krize, ki vplivajo na delovanje notranjega trga, ter se odzvati nanje, ali Uredba (EU) 2022/2372 bi se lahko uporabljali za strateške in kritične surovine v primeru krize ali nevarnosti, če te surovine spadajo na področje uporabe takih zakonodajnih aktov. Komisija bi morala zagotoviti dopolnjevanje in skladnost med to uredbo in kriznimi instrumenti Unije z izmenjavo informacij med zadevnimi svetovalnimi organi in organi upravljanja, ustanovljenimi s temi zakonodajnimi akti.

(51) Večina kritičnih surovin so kovine, ki jih je načeloma mogoče neskončno reciklirati, čeprav se kakovost pri tem včasih slabša. To omogoča prehod na resnično krožno gospodarstvo v okviru zelenega prehoda, hkrati pa povečuje razpoložljivost kritičnih surovin in s tem prispeva k zagotavljanju zanesljivosti oskrbe. Po začetni fazi hitre rasti povpraševanja po kritičnih surovinah za nove tehnologije, v kateri bosta primarno pridobivanje in predelava še vedno prevladujoč vir, bi moralo recikliranje vse bolj zmanjšati potrebo po primarnem pridobivanju in z njim povezane vplive. To bi bilo treba storiti ob ohranjanju visoke ravni zmogljivosti Unije za recikliranje prek močnega trga za sekundarne kritične surovine. Vendar so današnje stopnje recikliranja večine kritičnih surovin nizke, saj se tokovi odpadkov, kot so baterije, električna in elektronska oprema ter vozila, pošiljajo v tretje države za recikliranje. Sistemi in tehnologije recikliranja pogosto niso prilagojeni posebnostim teh surovin. Inovacije imajo pomembno vlogo pri zmanjševanju potrebe po kritičnih surovinah, zmanjšanju tveganja pomanjkljive oskrbe ter razvoju tehnologij recikliranja za ustrezno in varno pridobivanje kritičnih surovin iz odpadkov. Zato so potrebni hitri ukrepi, ki bodo obravnavali različne dejavnike, ki zavirajo potencial za krožnost.

(52) Države članice ohranjajo pomembne pristojnosti na področju krožnosti, na primer na področju sistemov zbiranja in obdelave odpadkov. Te pristojnosti bi bilo treba uporabiti za povečanje stopenj zbiranja in recikliranja tokov odpadkov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin, vključno z elektronskimi odpadki, na primer z uporabo finančnih spodbud, kot so popusti, denarne nagrade ali sistemi depozitov in vračil, obenem pa ohraniti celovitost notranjega trga. Da bi povečali uporabo sekundarnih kritičnih surovin, bi to lahko vključevalo tudi diferencirane pristojbine za odgovornost proizvajalca pod pogojem, da take pristojbine obstajajo v nacionalnem pravu, v korist izdelkov, ki vsebujejo večji delež sekundarnih kritičnih surovin, predelanih iz recikliranih odpadkov v skladu z okoljskimi standardi, določenimi v pravu Unije. Take sekundarne kritične surovine, predelane iz odpadkov, bi morale vključevati predelavo, izvedeno v skladu s standardi tretjih držav, ki zagotavljajo enakovredno zaščito kot standardi Unije. Organi držav članic bi morali dosegati spremembe tudi kot kupci kritičnih surovin in izdelkov, ki jih vsebujejo, nacionalni raziskovalni in inovacijski programi pa bi morali zagotavljati znatna sredstva za izboljšanje znanja in tehnologij za krožnost kritičnih surovin ter učinkovitost materialov. Nazadnje, države članice bi morale spodbujati predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov z izboljšanjem razpoložljivosti informacij ter obravnavanjem pravnih, gospodarskih in tehničnih ovir. Možna rešitev, ki bi jih morale preučiti države članice, so mehanizmi delitve tveganja med upravljavci in državami članicami za spodbujanje predelave iz zaprtih objektov za ravnanje z odpadki. Odbor bi moral tudi olajšati izmenjavo najboljših praks med državami članicami o zasnovi in izvajanju njihovih nacionalnih programov.

(53) Unija ima v številnih svojih regijah zapuščino pridobivanja surovin in s tem znatne količine rudarskih odpadkov v zaprtih objektih, katerih potencial za kritične surovine na splošno ni bil analiziran, saj se je njihov gospodarski pomen povečal šele pred kratkim. Predelava kritičnih surovin iz objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki lahko poveča zmogljivosti Unije in hkrati ustvari gospodarsko vrednost in delovna mesta v zgodovinsko rudarskih regijah, na katere pogosto vplivata deindustrializacija in nazadovanje. Pomanjkanje pozornosti glede vsebnosti kritičnih surovin in informacij o njej, zlasti v zaprtih objektih za ravnanje z odpadki, je ključna ovira za večjo uporabo potenciala za kritične surovine, ki ga predstavljajo rudarski odpadki.

([25]) Uredba Sveta (EU) 2022/2576 z dne 19. decembra 2022 o krepitvi solidarnosti z boljšim usklajevanjem nakupov plina, zanesljivimi referenčnimi cenami in čezmejno izmenjavo plina (UL L 335, 29.12.2022, str. 1).

(54) Predelava kritičnih surovin iz objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki bi morala biti del vrednotenja ustreznih objektov za ravnanje z odpadki. Direktiva 2006/21/ES določa visoke zahteve glede varstva okolja in zdravja ljudi pri ravnanju z odpadki iz ekstraktivne industrije. Čeprav bi bilo treba te visoke zahteve ohraniti, je primerno uvesti dodatne ukrepe za čim večjo predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov.

(55) Upravljavci obstoječih in novih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki bi morali izvesti predhodno študijo ekonomske presoje v zvezi s predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov v objektu in iz nastajanja takih odpadkov. V skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki iz Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([26]) bi bilo treba prednostno preprečevati nastajanje odpadkov, ki vsebujejo kritične surovine, in sicer s pridobivanjem kritičnih surovin iz pridobljenih količin, preden te postanejo odpadki. Upravljavci bi morali pri pripravi te študije zbrati potrebne informacije, vključno s koncentracijami in količinami kritičnih surovin v rudarskih odpadkih, ter oceniti več možnosti v zvezi s procesi, dejavnostmi ali poslovnimi dogovori, ki bi lahko omogočile ekonomsko izvedljivo predelavo kritičnih surovin. Ta obveznost dopolnjuje obveznosti iz Direktive 2006/21/ES in nacionalnih predpisov, s katerimi se ta direktiva prenaša, ter se neposredno uporablja. Upravljavci in pristojni organi bi si morali pri njenem izvajanju prizadevati za zmanjšanje upravnega bremena in čim boljše povezovanje postopkov.

(56) Da bi obravnavale sedanje pomanjkanje informacij o potencialu za kritične surovine v zaprtih objektih za ravnanje z rudarskimi odpadki, bi morale države članice v skladu s pravili Unije o konkurenci pripraviti podatkovno zbirko z vsemi informacijami, ki so pomembne za spodbujanje predelave, zlasti o količinah in koncentracijah kritičnih surovin v objektu za ravnanje z rudarskimi odpadki. Informacije bi morale biti javno dostopne v uporabniku prijazni in digitalni obliki, ki bi omogočala dostop do podrobnejših tehničnih informacij. Države članice bi morale za olajšanje uporabniku prijaznega dostopa do informacij na primer zagotoviti kontaktno točko, ki bi omogočila bolj poglobljene izmenjave s potencialnimi razvijalci projektov na področju predelave kritičnih surovin. Podatkovna zbirka bi morala biti zasnovana tako, da bi potencialnim predlagateljem projektov omogočila enostavno prepoznavanje objektov z velikim potencialom za ekonomsko izvedljivo predelavo. Da bi se omejeni viri ciljno usmerili, bi morale države članice pri zbiranju informacij uporabiti večstopenjski pristop in izvajati zahtevnejše korake zbiranja informacij le za najbolj obetavne objekte. Dejavnosti zbiranja informacij bi morale biti namenjene zagotavljanju točnih in reprezentativnih informacij o objektih za ravnanje z rudarskimi odpadki ter pridobivanju najboljšega možnega prikaza potenciala za predelavo kritičnih surovin.

(57) Trajni magneti so vgrajeni v najrazličnejše izdelke, pri čemer so vetrne turbine in električna vozila najpomembnejši in najhitreje rastoči načini uporabe, pa tudi druge izdelke, vključno z napravami za slikanje z magnetno resonanco, industrijskimi roboti, lahkimi prevoznimi sredstvi, generatorji hlajenja, toplotnimi črpalkami, elektromotorji, industrijskimi električnimi črpalkami, avtomatskimi pralnimi stroji, sušilnimi stroji, mikrovalovnimi pečicami, sesalniki in pomivalnimi stroji, ki imajo znatne količine takih magnetov, vrednih predelave. Treba bi bilo zajeti tudi elektromotorje, kadar so vključeni v druge izdelke. Večina trajnih magnetov, zlasti najučinkovitejših vrst, vsebuje kritične surovine, kot so neodim, prazeodim, disprozij in terbij, bor, samarij, nikelj ali kobalt. Njihovo recikliranje je mogoče, vendar se danes v Uniji izvaja le v majhnem obsegu ali v okviru raziskovalnih projektov. Trajni magneti bi zato morali biti prednostni izdelek za povečanje krožnosti, s čimer bi spodbujali sekundarni trg za trajne magnete in zagotovili zanesljivo oskrbo s kritičnimi surovinami.

(58) Predpogoj za učinkovito recikliranje trajnih magnetov je, da imajo izvajalci recikliranja dostop do potrebnih informacij o količini, vrsti in kemični sestavi trajnih magnetov v izdelku, njihovi lokaciji ter uporabljeni površinski zaščiti, lepilih in dodatkih, pa tudi o tem, kako varno odstraniti trajne magnete iz izdelka. Poleg tega bi morali trajni magneti, vgrajeni v izdelke, dane na trg Unije, sčasoma vsebovati vse večjo količino recikliranih surovin, da se zagotovi gospodarska upravičenost recikliranja magnetov. V prvi fazi bi bilo treba zagotoviti preglednost glede vsebnosti recikliranih materialov, po posebni oceni ustrezne ravni in verjetnih učinkov pa bi bilo treba določiti minimalno vsebnost recikliranih materialov.

(59) Kritične surovine, ki se prodajajo na trgu Unije, so pogosto certificirane v zvezi s trajnostnostjo njihove proizvodnje in oskrbovalne verige. Certificiranje se lahko opravi v okviru številnih javnih in zasebnih shem certificiranja, ki imajo različne obsege in stopnje strogosti, kar lahko povzroči zmedo glede narave in verodostojnosti trditev o relativni

([26]) Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

trajnostnosti kritičnih surovin, danih na trg Unije na podlagi takega certificiranja. Komisija bi morala biti pooblaščena za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi bi priznala sheme certificiranja, ki bi jih bilo treba šteti za zaupanja vredne, s čimer bi ustreznim organom in udeležencem na trgu zagotovila skupno podlago za ocenjevanje trajnostnosti kritičnih surovin. Priznati bi bilo treba le sheme certificiranja, ki vsebujejo določbe o neodvisnem preverjanju in spremljanju skladnosti, ki ga izvaja tretja stran. Kar zadeva varstvo okolja, bi morale sheme certificiranja zajemati tveganja, povezana na primer z zrakom, vodo, tlemi, biotsko raznovrstnostjo in ravnanjem z odpadki. Zahteve glede vseh razsežnosti trajnostnosti bi morale zagotavljati visoko raven socialnega varstva in varstva okolja ter bi morale biti skladne s pravom Unije ali mednarodnimi instrumenti iz priloge. Za zagotovitev učinkovitih postopkov bi bilo treba predlagateljem projektov, ki zaprosijo za priznanje statusa strateškega projekta, omogočiti, da pri dokazovanju, da se njihov projekt izvaja trajnostno in da kot tak prispeva k zanesljivi in trajnostni oskrbi s kritičnimi surovinami, navedejo sodelovanje v priznani shemi certificiranja. Pri uporabi te možnosti bi morale priznane sheme certificiranja zajemati vse razsežnosti trajnostnosti. Pri priznavanju takih shem certificiranja bi morala Komisija upoštevati izkušnje, pridobljene pri ocenjevanju shem certificiranja v okviru drugih zakonodajnih aktov Unije, zlasti v zvezi z oceno podobnih shem v okviru uredb (EU) 2017/821 ([27]) in (EU) 2023/1542 ([28]) Evropskega parlamenta in Sveta.

(60) Proizvodnja kritičnih surovin v različnih fazah vrednostne verige vpliva na okolje, bodisi na podnebje, vodo, tla, živalstvo ali rastlinstvo. Da bi se omejila taka škoda in spodbudila proizvodnja bolj trajnostnih kritičnih surovin, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za razvoj sistema za izračun okoljskega odtisa kritičnih surovin, vključno s postopkom preverjanja, s čimer bi se zagotovilo, da so pri kritičnih surovinah, danih na trg Unije, javno prikazane informacije o takem odtisu, ki omogočajo krožnost kritičnih surovih. Sistem bi moral temeljiti na znanstveno utemeljenih metodah ocenjevanja in ustreznih mednarodnih standardih s področja ocene življenjskega kroga. Zahtevo glede izjave o okoljskem odtisu kritičnih surovin bi bilo treba uporabiti le, kadar je na podlagi namenske ocene ugotovljeno, da bi prispevala k podnebnim in okoljskim ciljem Unije z olajšanjem nabave kritičnih surovin z manjšim okoljskim odtisom in ne bi nesorazmerno vplivala na trgovinske tokove in gospodarske stroške. Komisija bi morala po sprejetju ustreznih pravil za izračun razviti razrede učinkovitosti za kritične surovine, s čimer bi potencialnim kupcem omogočila enostavno primerjavo relativnega okoljskega odtisa razpoložljivih kritičnih surovin in usmerila trg k bolj trajnostnim surovinam. Prodajalci kritičnih surovin bi morali zagotoviti, da je izjava o okoljskem odtisu na voljo njihovim strankam. Preglednost relativnega odtisa kritičnih surovin, danih na trg Unije, bi lahko omogočila tudi druge politike na ravni Unije in nacionalni ravni, kot so spodbude ali merila za zeleno javno naročanje, ki spodbujajo proizvodnjo kritičnih surovin z manjšimi vplivi na okolje.

(61) Metode okoljskega odtisa iz Priporočila Komisije (EU) 2021/2279 ([29]) so ustrezna podlaga za razvoj ustreznih pravil za izračun. Temeljijo na znanstveno utemeljenih metodah ocenjevanja, ki upoštevajo razvoj na mednarodni ravni in zajemajo vplive na okolje, vključno s podnebnimi spremembami in vplivi, povezanimi z vodo, zrakom, tlemi, viri, rabo zemljišč in toksičnostjo.

(62) Odgovorni proizvajalec bi moral oceniti skladnost izdelkov ali kritičnih surovin z zahtevami glede izboljšanja krožnosti trajnih magnetov in izjave o okoljskem odtisu kritičnih surovin, preden so dani na trg, pristojni organi pa bi morali učinkovito izvrševati te zahteve. Določbe o skladnosti in nadzoru trga, določene na podlagi Uredbe (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta ([30]) ter Direktive 2009/125/ES, so zasnovane za obravnavo tega izziva in bi se zato morale uporabljati tudi za te zahteve. Na Komisijo bi bilo zato treba prenesti pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za dopolnitev te uredbe, da bi zagotovili, da se bodo navedene določbe uporabljale, kadar je to

([27]) Uredba (EU) 2017/821 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o določitvi obveznosti za potrebno skrbnost v oskrbovalni verigi za uvoznike v Uniji, ki uvažajo kositer, tantal in volfram, njihove rude ter zlato, ki izvirajo s konfliktnih območij in območij z visokim tveganjem (UL L 130, 19.5.2017, str. 1).

([28]) Uredba (EU) 2023/1542 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2023 o baterijah in odpadnih baterijah, spremembi Direktive 2008/98/ES in Uredbe (EU) 2019/1020 ter razveljavitvi Direktive 2006/66/ES (UL L 191, 28.7.2023, str. 1).

([29]) Priporočilo Komisije (EU) 2021/2279 z dne 15. decembra 2021 o uporabi metod okoljskega odtisa za merjenje in sporočanje okoljske uspešnosti izdelkov in organizacij v njihovem življenjskem krogu (UL L 471, 30.12.2021, str. 1).

([30]) Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1).

ustrezno v okviru te uredbe. Za nadaljnjo zagotovitev optimalne uporabe obstoječih regulativnih okvirov bi bilo treba okrepiti skladnost izdelkov, ki morajo biti homologirani na podlagi Uredbe (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta ([31]) ali Uredbe (EU) št. 168/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([32]), prek obstoječega homologacijskega sistema.

(63) Komisija bi morala v skladu s členom 10(1) Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta n Sveta ([33]), od ene ali več evropskih organizacij za standardizacijo zahtevati, da pripravi osnutke evropskih standardov v podporo ciljem te uredbe.

(64) Unija je s tretjimi državami sklenila strateška partnerstva na področju surovin, da bi izvedla akcijski načrt za kritične surovine iz leta 2020. Za diverzifikacijo oskrbe bi se morala ta prizadevanja nadaljevati. Da bi razvile in zagotovile skladen okvir za sklepanje prihodnjih strateških partnerstev, bi morale države članice in Komisija v okviru sodelovanja v Odboru razpravljati med drugim tudi o tem, ali obstoječa partnerstva dosegajo zastavljene cilje, o prednostnem izbiranju tretjih držav za nova partnerstva, vsebini takih partnerstev in o njihovi skladnosti ter morebitnih sinergijah z dvostranskim sodelovanjem držav članic z zadevnimi tretjimi državami. Ta odstavek ne bi smel posegati v pristojnosti Sveta v skladu s Pogodbama. Unija bi si morala v skladu s svojo strategijo Global Gateway prizadevati za vzajemno koristna partnerstva z nastajajočimi trgi in gospodarstvi v razvoju, ki prispevajo k diverzifikaciji njene oskrbovalne verige surovin in dodajajo vrednost proizvodnji v teh državah.

(65) Strateški projekti v tretjih državah, zlasti kjer ni strateškega partnerstva, so lahko še posebej tvegani za vlagatelje in so pogosto zelo odvisni od politične podpore v tretji državi. To težavo je mogoče ublažiti z večjo delitvijo tveganja med zainteresiranimi podjetji, ki delujejo v strateškem interesu Unije. Zato bi bilo treba zagotoviti tudi podporo, da se podjetjem, tudi kadar delujejo kot konzorciji, brez poseganja v uporabo člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), omogoči dostop do trgov v tretjih državah, ki niso zajete v strateškem partnerstvu ali sporazumu o prosti trgovini. Taka podpora bi lahko vključevala zagotavljanje podporne mreže, ki bi jim pomagala pri vzpostavljanju stikov v zadevni tretji državi ter zbiranju informacij o lokalnih in regionalnih okoliščinah.

(66) Pomanjkanje napredka pri doseganju ciljev in referenčnih vrednosti na področjih zmogljivosti in diverzifikacije iz te uredbe, bi lahko pomenilo, da je treba sprejeti dodatne ukrepe. Komisija bi zato morala spremljati napredek pri doseganju teh ciljev in referenčnih vrednosti.

(67) Da bi bilo upravno breme za države članice čim manjše, bi bilo treba racionalizirati različne obveznosti poročanja, Komisija pa bi morala pripraviti predlogo, ki bi državam članicam omogočala izpolnjevanje njihovih obveznosti poročanja o projektih, raziskovanju, spremljanju ali strateških zalogah v okviru redno objavljenega enotnega dokumenta, ki je lahko zaupen ali pa je dostop do njega omejen.

(68) Da bi bilo sodelovanje pristojnih organov na ravni Unije in nacionalni ravni zaupanja vredno in konstruktivno, bi morale vse strani, vključene v uporabo te uredbe, spoštovati zaupnost informacij in podatkov, ki so jih pridobile pri opravljanju svojih nalog. Komisija in pristojni nacionalni organi, njihovi uradniki, zaposleni in druge osebe, ki delajo pod nadzorom teh organov, ter uradniki in zaposleni drugih organov držav članic ne bi smeli razkrivati informacij, ki so jih pridobili ali izmenjali na podlagi te uredbe, kadar za take informacije velja obveznost varovanja poslovnih skrivnosti. To bi moralo veljati tudi za Odbor. S podatki, zbranimi na podlagi te uredbe, bi bilo treba ravnati in jih hraniti v varnem okolju.

([31]) Uredba (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o odobritvi in tržnem nadzoru motornih vozil in njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila, spremembi uredb (ES) št. 715/2007 in (ES) št. 595/2009 in razveljavitvi Direktive 2007/46/ES (UL L 151, 14.6.2018, str. 1).

([32]) Uredba (EU) št. 168/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o odobritvi in tržnem nadzoru dvo- ali trikolesnih vozil in štirikolesnikov (UL L 60, 2.3.2013, str. 52).

([33]) Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 316, 14.11.2012, str. 12).

(69) Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte za posodobitev seznamov strateških in kritičnih surovin, določitev referenčnih vrednosti zmogljivosti Unije za recikliranje na podlagi strateških surovin, ki so na voljo v odpadkih, prilagoditev elementov in dokazov, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju izpolnjevanja meril za priznanje za strateške projekte, določitev minimalnih deležev neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, predelanega iz popotrošniških odpadkov, ki je prisoten v trajnih magnetih, vgrajenih v nekatere izdelke, določitev pravil za izračun in preverjanje okoljskega odtisa različnih kritičnih surovin ter določitev razredov učinkovitosti okoljskega odtisa za različne kritične surovine. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([34]). Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

(70) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za: (a) določitev predlog, ki se uporabljajo za vloge za priznanje statusa strateških projektov, poročila o napredku v zvezi s strateškimi projekti, nacionalne raziskovalne programe in poročanje držav članic v zvezi z raziskovanjem, spremljanjem, strateškimi zalogami in krožnostjo; (b) določitev izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov, ki imajo ustrezen potencial za predelavo kritičnih surovin, ter (c) določitev meril in njihove uporabe za priznavanje shem, povezanih s trajnostnostjo kritičnih surovin. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([35]).

(71) Za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti iz te uredbe, bi morale države članice zagotoviti, da naložijo kazni podjetjem, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti, vključno s pripravljenostjo na tveganja, poročanjem o projektih in informacijami o možnosti recikliranja. Zato morajo države članice v nacionalnem pravu določiti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni za neupoštevanje te uredbe. Države članice morajo tudi zagotoviti, da imajo nosilci projektov, kadar je ustrezno, dostop do upravnega ali sodnega nadzora v skladu z nacionalnim pravom.

(72) Komisija bi morala opraviti vrednotenje te uredbe. To vrednotenje bi moralo na podlagi odstavka 22 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje temeljiti na petih merilih:, uspešnosti, učinkovitosti, ustreznosti, skladnosti in dodani vrednosti Unije ter bi moralo biti podlaga za ocene učinka morebitnih nadaljnjih ukrepov. Komisija bi morala Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predložiti poročilo o izvajanju te uredbe in napredku pri doseganju njenih ciljev, vključno z referenčnimi vrednostmi na področju zmogljivosti in diverzifikacije. V poročilu bi bilo treba na podlagi izvajanja ukrepov, povezanih s preglednostjo okoljskega odtisa kritičnih surovin, oceniti tudi ustreznost določitve najvišjih pragov v zvezi z okoljskim odtisom. Komisija bi morala oceniti tudi potrebo po referenčnih vrednostih za leti 2040 in 2050 ter po posameznih strateških surovinah, skladnost med to uredbo in okoljskim pravom Unije, zlasti kar zadeva prednostni status strateških projektov, učinek skupnega nabavnega sistema, vzpostavljenega na podlagi te uredbe, na konkurenco na notranjem trgu in ustreznost uvedbe nadaljnjih ukrepov za povečanje zbiranja, sortiranja in predelave odpadkov, zlasti v zvezi z odpadnimi kovinami.

(73) Če kateri koli od ukrepov, predvidenih s to uredbo, pomeni državno pomoč, določbe o takih ukrepih ne posegajo v uporabo členov 107 in 108 PDEU.

(74) Ker ciljev te uredbe, in sicer izboljšanja delovanja notranjega trga z vzpostavitvijo okvira za zagotovitev dostopa Unije do zanesljive, odporne in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami, vključno s spodbujanjem učinkovitosti in krožnosti v celotni vrednostni verigi, države članice ne morejo zadovoljivo doseči„ temveč se zaradi njihovega obsega in učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

([34]) UL L 123, 12.5.2016, str. 1.
([35]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

1. Splošni cilj te uredbe je izboljšati delovanje notranjega trga z vzpostavitvijo okvira za zagotovitev dostopa Unije do zanesljive, odporne in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami, vključno s spodbujanjem učinkovitosti in krožnosti v celotni vrednostni verigi.

2. Da bi se dosegel splošni cilj iz odstavka 1, ta uredba določa ukrepe za:

(a) zmanjšanje tveganja motenj v oskrbi, povezanih s kritičnimi surovinami, ki bi lahko izkrivljale konkurenco in razdrobile notranji trg, zlasti z opredelitvijo in podpiranjem strateških projektov, ki prispevajo k zmanjšanju odvisnosti in diverzifikaciji uvoza, ter s prizadevanji za spodbujanje tehnološkega napredka in učinkovite rabe virov, da bi ublažili pričakovano povečanje potrošnje kritičnih surovin v Uniji;

(b) izboljšanje sposobnosti Unije za spremljanje in zmanjševanje tveganja za zanesljivost oskrbe, povezanega s kritičnimi surovinami;

(c) zagotavljanje prostega pretoka kritičnih surovin in izdelkov, ki vsebujejo kritične surovine, danih na trg Unije, ob hkratnem zagotavljanju visoke ravni varstva okolja in trajnostnosti, tudi z izboljšanjem njihove krožnosti;

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „surovina“ pomeni snov v predelanem ali nepredelanem stanju, ki se uporablja kot vhodni material za proizvodnjo vmesnih ali končnih izdelkov, razen snovi, ki se pretežno uporabljajo kot živila, krma ali vnetljivo gorivo;

(2) „vrednostna veriga surovin“ pomeni vse dejavnosti in postopke, vključene v raziskovanje, pridobivanje, predelavo in recikliranje surovin;

(3) „raziskovanje“ pomeni vse dejavnosti, katerih cilj je ugotavljanje in določanje lastnosti najdišč mineralov;

(4) „pridobivanje“ pomeni pridobivanje rud, mineralov in rastlinskih proizvodov iz njihovega prvotnega vira kot glavnega proizvoda ali kot stranskega proizvoda, vključno z najdiščem mineralov pod zemljo, najdiščem mineralov pod površjem vode in v njej ter iz slanice in dreves;

(5) „zmogljivosti pridobivanja Unije“ pomeni skupni največji letni obseg pridobivanja rud, mineralov, rastlinskih proizvodov in koncentratov, ki vsebujejo strateške surovine, vključno s postopki predelave, ki se običajno izvajajo na lokaciji pridobivanja ali v bližini take lokacije v Uniji;

(6) „najdišče mineralov“ pomeni vsak posamezen mineral ali kombinacijo mineralov, ki se pojavlja v masi ali nahajališču potencialnega gospodarskega pomena;

(7) „zaloge“ pomeni vsa najdišča mineralov, katerih izkoriščanje je v določenem tržnem kontekstu ekonomsko upravičeno;

(8) „predelava“ pomeni vse fizikalne, kemijske in biološke postopke, vključene v pretvorbo surovine iz rud, mineralov, rastlinskih proizvodov ali odpadkov v čiste kovine, zlitine ali druge gospodarsko uporabne oblike, vključno s pripravo, ločevanjem, taljenjem in čiščenjem, razen obdelave kovin in nadaljnje predelave v vmesne in končne proizvode;

(9) „predelovalna zmogljivost Unije“ pomeni skupni največji letni obseg predelave strateških surovin, razen takih postopkov, ki se običajno izvajajo na lokaciji pridobivanja ali v bližini take lokacije v Uniji;

(10) „recikliranje“ pomeni recikliranje, kakor je opredeljeno v členu 3, točka 17, Direktive 2008/98/ES;

(11) „zmogljivost Unije za recikliranje“ pomeni skupni največji letni obseg recikliranja strateških surovin po ponovni obdelavi v Uniji, vključno z razvrščanjem in predobdelavo odpadkov ter njihovo predelavo v sekundarne surovine;

(12) „letna poraba strateških surovin“ pomeni skupno količino strateških surovin, ki jih podjetja s sedežem v Uniji porabijo v predelani obliki, razen strateških surovin, vključenih v vmesne ali končne izdelke, dane na trg Unije;

(13) „tveganje za zanesljivost oskrbe“ pomeni tveganje za zanesljivost oskrbe, kot je izračunano v skladu s Prilogo II, oddelek 2;

(14) „projekt na področju kritičnih surovin“ pomeni vsak načrtovan obrat ali načrtovano znatno razširitev ali spremembo namena obstoječega obrata, ki se ukvarja s pridobivanjem, predelavo ali recikliranjem kritičnih surovin;

(15) „odjemalec“ pomeni podjetje, ki je s predlagateljem projekta sklenilo sporazum o odjemu;

(16) „sporazum o odjemu“ pomeni vsak pogodbeni sporazum med podjetjem in predlagateljem projekta, ki vsebuje zavezo podjetja, da bo v določenem obdobju nabavilo delež surovin, proizvedenih v okviru določenega projekta na področju surovin, ali zavezo predlagatelja projekta, da bo podjetju zagotovil to možnost;

(17) „predlagatelj projekta“ pomeni vsako podjetje ali konzorcij podjetij, ki razvija projekt na področju surovin;

(18) „postopek za izdajo dovoljenja“ pomeni postopek, ki zajema vsa ustrezna dovoljenja za vzpostavitev in upravljanje projekta na področju kritičnih surovin, vključno z dovoljenji za gradnjo, ravnanje s kemikalijami in priključitev na omrežje ter presojami vplivov na okolje in okoljevarstvenimi dovoljenji, kadar so ta potrebna, ter ki vključuje vse vloge in postopke od potrditve, da je vloga popolna, do uradnega obvestila o celoviti odločbi zadevne enotne kontaktne točke o izidu postopka;

(19) „celovita odločba“ pomeni odločbo ali sklop odločb organov držav članic, s katerimi se odloči, ali se predlagatelju projekta dovoli izvedba projekta na področju kritičnih surovin, brez poseganja v katerekoli odločbe, sprejete v okviru pritožbenega postopka;

(20) „nacionalni program“ pomeni nacionalni program ali sklop programov, ki zajema celotno ozemlje in so ga pripravili in sprejeli zadevni nacionalni ali regionalni organi;

(21) „splošno raziskovanje“ pomeni raziskovanje na nacionalni ali regionalni ravni, ki ne vključuje ciljnega raziskovanja;

(22) „ciljno raziskovanje“ pomeni podrobno preiskavo posameznega najdišča mineralov;

(23) „prognostična karta“ pomeni zemljevid z območji, na katerih bodo verjetno najdišča zadevne surovine;

(24) „motnja v oskrbi“ pomeni nepričakovano znatno zmanjšanje razpoložljivosti surovine ali znatno zvišanje njene cene, ki presega običajno nihanje tržnih cen;

(25) „oskrbovalna veriga surovin“ pomeni vse dejavnosti in postopke vrednostne verige surovin do točke, ko se surovina uporabi kot vhodni material za proizvodnjo vmesnih ali končnih izdelkov;

(26) „blažitvene strategije“ pomeni politike, ki jih gospodarski subjekt razvije za omejitev verjetnosti motenj v oskrbi v svoji oskrbovalni verigi surovin ali za ublažitev škode, ki jo taka motnja v oskrbi povzroči njegovi gospodarski dejavnosti;

(27) „ključni udeleženci na trgu“ pomeni podjetja v dobavni verigi kritičnih surovin Unije in podjetja nižje v prodajni verigi, ki uporabljajo kritične surovine, katerih zanesljivo delovanje je bistveno za oskrbo s kritičnimi surovinami;

(28) „strateška zaloga“ pomeni količino določene surovine v kateri koli obliki, ki jo skladišči javni ali zasebni upravljavec z namenom njene sprostitve v primeru motenj v oskrbi;

(29) „veliko podjetje“ pomeni podjetje v povprečju z več kot 500 zaposlenimi in več kot 150 milijonov EUR čistega prihodka na svetovni ravni v zadnjem poslovnem letu, za katero so bili pripravljeni letni računovodski izkazi;

(30) „strateške tehnologije“ pomeni bistvene tehnologije, ki so ključnega pomena za zeleni in digitalni prehod, pa tudi za uporabo v obrambne ter letalske in vesoljske namene;

(31) „upravni odbor“ pomeni upravni ali nadzorni organ, odgovoren za nadzor izvršnega upravljanja podjetja, ali, če tak organ ne obstaja, osebo ali osebe, ki opravljajo enakovredne funkcije;

(32) „odpadki“ pomeni odpadke, kakor so opredeljeni v členu 3, točka 1, Direktive 2008/98/ES;

(33) „zbiranje“ pomeni zbiranje, kakor je opredeljeno v členu 3, točka 10, Direktive 2008/98/ES;

(34) „obdelava“ pomeni obdelavo, kakor je opredeljena v členu 3, točka 14, Direktive 2008/98/ES;

(35) „predelava“ pomeni predelavo, kakor je opredeljena v členu 3, točka 15, Direktive 2008/98/ES;

(36) „ponovna uporaba“ pomeni ponovno uporabo, kakor je opredeljena v členu 3, točka 13, Direktive 2008/98/ES;

(37) „rudarski odpadki“ pomeni rudarske odpadke v smislu člena 2(1) Direktive 2006/21/ES;

(38) „objekt za ravnanje z rudarskimi odpadki“ pomeni objekt za ravnanje z odpadki, kakor je opredeljen v členu 3, točka 15, Direktive 2006/21/ES;

(39) „predhodna ekonomska presoja“ pomeni začetno, konceptualno oceno potencialne ekonomske izvedljivosti projekta za predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov;

(40) „naprava za slikanje z magnetno resonanco“ pomeni neinvaziven medicinski pripomoček, ki uporablja magnetna polja za izdelavo anatomskih slik, ali katerokoli drugo napravo, ki uporablja magnetna polja za izdelavo slik notranjosti predmeta;

(41) „generator vetrne energije“ pomeni del vetrne turbine na kopnem ali morju, ki pretvarja mehansko energijo rotorja v električno energijo;

(42) „industrijski robot“ pomeni večnamenski manipulator, ki se samodejno upravlja in ga je mogoče reprogramirati, je programljiv v treh ali več oseh ter je lahko fiksiran ali mobilen za uporabo v aplikacijah industrijske avtomatizacije;

(43) „motorno vozilo“ pomeni vsako homologirano vozilo kategorije M ali N, kot je določeno v členu 4(1), točki (a) in (b), Uredbe (EU) 2018/858;

(44) „lahko prevozno sredstvo“ pomeni vsako lahko vozilo na kolesih, ki ga lahko poganja samo elektromotor ali kombinacija motorja in človeške moči, vključno z električnimi skiroji, električnimi kolesi in homologiranimi vozili kategorije L, kot je določeno v členu 4 Uredbe (EU) št. 168/2013;

(45) „generator hlajenja“ pomeni del hladilnega sistema, ki ustvarja temperaturno razliko, ki omogoča zajemanje toplote iz prostora ali postopka, v katerem oziroma v okviru katerega se izvaja hlajenje, in sicer z uporabo cikla s kompresijo pare, ki ga poganja elektrika;

(46) „toplotna črpalka“ pomeni del ogrevalnega sistema, ki ustvarja temperaturno razliko, ki omogoča dovajanje toplote v prostor ali postopek, v katerem oziroma v okviru katerega se izvaja ogrevanje, in sicer z uporabo cikla s kompresijo pare, ki ga poganja elektrika;

(47) „elektromotor“ pomeni napravo, ki pretvarja vhodno električno energijo v mehansko izhodno energijo v obliki vrtenja z vrtilno hitrostjo in navorom, ki sta odvisna od dejavnikov, vključno s frekvenco napajalne napetosti in številom polov motorja, katere nazivna izhodna moč je 0,12 kW ali več;

(48) „avtomatski pralni stroj“ pomeni pralni stroj, pri katerem pralni stroj v celoti obdela vsebino brez posredovanja uporabnika v kateri koli točki programa;

(49) „sušilni stroj“ pomeni napravo, v kateri se tekstil suši z vrtenjem v vrtečem se bobnu, skozi katerega teče ogrevan zrak;

(50) „mikrovalovna pečica“ pomeni vsako napravo, ki se uporablja za ogrevanje živil z uporabo elektromagnetne energije;

(51) „sesalnik“ pomeni napravo za odstranjevanje umazanije s površine, predvidene za čiščenje z zračnim tokom, ki nastane zaradi podtlaka, ustvarjenega v napravi;

(52) „pomivalni stroj“ pomeni stroj, ki čisti in splakuje namizno posodo;

(53) „trajni magnet“ pomeni magnet, ki ohrani magnetizem po odstranitvi iz zunanjega magnetnega polja;

(54) „nosilec podatkov“ pomeni linearni simbol črtne kode, dvodimenzionalni simbol ali drug nosilec podatkov za avtomatsko identifikacijo, ki ga lahko prebere naprava;

(55) „edinstvena identifikacijska oznaka izdelka“ pomeni edinstven niz znakov za identifikacijo izdelkov;

(56) „površinska zaščita magneta“ pomeni plast materiala, ki se običajno uporablja za zaščito magnetov pred korozijo;

(57) „odstranitev“ pomeni ročno, mehansko, kemično, toplotno ali metalurško obdelavo, pri kateri je ciljne komponente ali materiale mogoče opredeliti kot ločen izhodni tok ali del izhodnega toka;

(58) „izvajalec recikliranja“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki izvaja recikliranje v objektu z dovoljenjem;

(59) „omogočanje dostopnosti na trgu“ pomeni vsako dobavo izdelka za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Unije v okviru poslovne dejavnosti, bodisi odplačno ali neodplačno;

(60) „vrsta kritične surovine“ pomeni kritično surovino, dano na trg, ki se razlikuje po stopnji predelave, njeni kemični sestavi, njenem geografskem poreklu ali uporabljenih proizvodnih metodah;

(61) „dajanje na trg“ pomeni prvo omogočanje dostopnosti izdelka na trgu Unije;

(62) „ugotavljanje skladnosti“ pomeni postopek, s katerim se dokaže, ali so izpolnjene zahteve iz členov 28, 29 ali 31;

(63) „strateško partnerstvo“ pomeni zavezo med Unijo in tretjo državo ali čezmorsko državo ali ozemljem za okrepitev sodelovanja v zvezi z vrednostno verigo surovin, ki se vzpostavi z nezavezujočim instrumentom, v katerem so določeni ukrepi skupnega interesa, kar omogoča pozitivne rezultate tako za Unijo kot za zadevno tretjo državo ali čezmorske države in ozemlja;

(64) „upravljanje z več deležniki“ pomeni formalno, smiselno in vsebinsko vlogo različnih vrst deležnikov, vključno vsaj s civilno družbo, pri odločanju o shemi certificiranja, dokumentirano z mandatom za vrednotenje, mandatom za zunanje pogodbenike ali drugimi dokazi, ki potrjujejo ali podpirajo sodelovanje predstavnikov več deležnikov v tej shemi certificiranja.

POGLAVJE 2

STRATEŠKE IN KRITIČNE SUROVINE

Člen 3

Seznam strateških surovin

1. Surovine, tudi v neobdelani obliki, ne glede na stopnjo obdelanosti, in tudi kadar so stranski proizvod drugih postopkov pridobivanja, obdelave ali recikliranja, navedene v Prilogi I, oddelek 1, se štejejo za strateške surovine.

2. Na Komisijo se v skladu s členom 38 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge I, oddelek 1, da se posodobi seznam strateških surovin.

Posodobljen seznam strateških surovin med ocenjenimi surovinami vključuje surovine, ki imajo najvišje vrednosti z vidika strateškega pomena, napovedane rasti povpraševanja in težavnosti povečanja proizvodnje. Strateški pomen, predvidena rast povpraševanja in težavnost povečanja proizvodnje se določijo v skladu s Prilogo I, oddelek 2.

3. Komisija pregleda in po potrebi posodobi seznam strateških surovin do 24. maja 2027 in nato vsaka tri leta.

Komisija na zahtevo Evropskega odbora za kritične surovine, ustanovljenega v členu 35 (v nadaljnjem besedilu: Odbor), na podlagi spremljanja in stresnega testiranja v skladu s to uredbo poleg rednih pregledov kadar koli pregleda in, kadar je primerno, posodobi seznam strateških surovin.

Komisija v okviru prve posodobitve seznama strateških surovin na podlagi prvega pododstavka zlasti oceni, ali bi moral sintetični grafit na podlagi njene ocene na podlagi odstavka 2 tega člena in Priloge I, oddelek 2, ostati na seznamu strateških surovin.

Člen 4

Seznam kritičnih surovin

1. Surovine, tudi v neobdelani obliki, ne glede na stopnjo obdelanosti, in tudi kadar so stranski proizvod drugih postopkov pridobivanja, obdelave ali recikliranja, navedene v Prilogi II, oddelek 1, se štejejo za kritične surovine.

2. Na Komisijo se v skladu s členom 38 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge II, oddelek 1, da se posodobi seznam kritičnih surovin.

Posodobljeni seznam kritičnih surovin vključuje strateške surovine iz Priloge I, oddelek 1, ter vse druge surovine, ki dosegajo ali presegajo prag 1 za tveganje za zanesljivost oskrbe in 2,8 za gospodarski pomen. Gospodarski pomen in tveganje za zanesljivost oskrbe se izračunata v skladu s Prilogo II, oddelek 2.

3. Komisija do 24. maja 2027 in nato vsaj vsaka tri leta pregleda in, če je potrebno, posodobi seznam kritičnih surovin v skladu z odstavkom 2.

POGLAVJE 3

OKREPITEV VREDNOSTNE VERIGE SUROVIN V UNIJI

ODDELEK 1

Referenčne vrednosti

Člen 5

Referenčne vrednosti

1. Komisija in države članice okrepijo različne faze vrednostne verige strateških surovin z ukrepi iz tega poglavja, da bi:

(a) zagotovile znatno povečanje zmogljivosti Unije za vsako strateško surovino do leta 2030, da se zmogljivost Unije na splošno približa naslednjim referenčnim vrednostim ali jih doseže:

   (i) zmogljivosti pridobivanja Unije so zmožne pridobivati rude, minerale ali koncentrate, potrebne za proizvodnjo vsaj 10 % letne porabe strateških surovin v Uniji, koliko je mogoče glede na zaloge Unije;

   (ii) predelovalne zmogljivosti Unije, vključno z vsemi vmesnimi fazami predelave, so zmožne proizvesti vsaj 40 % letne porabe strateških surovin v Uniji;

   (iii) zmogljivosti Unije za recikliranje, tudi za vse vmesne faze recikliranja, so zmožne proizvesti vsaj 25 % letne porabe strateških surovin v Uniji in zmožne reciklirati občutno večje količine vsake strateške surovine iz odpadkov.

(b) diverzificirale uvoz strateških surovin v Unijo za zagotovitev, da bo letna poraba vsake strateške surovine v Uniji do leta 2030 v kateri koli zadevni fazi predelave lahko temeljila na uvozu iz več tretjih držav ali iz čezmorskih držav ali ozemelj in da nobena tretja država ne predstavlja več kot 65 % letne porabe Unije take strateške surovine;

2. Komisija in države članice si z ustreznimi ukrepi iz tega oddelka in iz poglavja 5, oddelek 1, prizadevajo spodbuditi tehnološki napredek ter učinkovito rabo virov, da bi predvideno povečanje porabe kritičnih surovin v Uniji omejili pod referenčno projekcijo iz člena 44(1).

3. Komisija do 1. januarja 2027 sprejme delegirane akte v skladu s členom 38 za dopolnitev te uredbe z določitvijo referenčnih vrednosti zmogljivosti Unije za recikliranje, izraženih kot delež strateških surovin na voljo v ustreznih tokovih odpadkov.

V delegiranih aktih, sprejetih na podlagi prvega pododstavka, se določijo tokovi odpadkov in strateške surovine v njih, za katere je na voljo dovolj informacij o ustreznih količinah odpadkov in njihovi vsebnosti strateških surovin na podlagi zahtev za poročanje iz Uredbe (EU) 2023/1542, Direktive 2000/53/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([36]), Direktive 2008/98/ES ter Direktive 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([37]), da je mogoče oceniti zmogljivosti Unije za recikliranje v obliki deleža strateških surovin v ustreznih tokovih odpadkov.

V delegiranih aktih, sprejetih na podlagi prvega pododstavka, se določi tudi referenčna vrednost zmogljivosti Unije za recikliranje na podlagi zmogljivosti za recikliranje za vsako strateško surovino v ustreznih tokovih odpadkov, opredeljenih na podlagi drugega pododstavka.

Komisija določi referenčno vrednost zmogljivosti za recikliranje iz tretjega pododstavka na podlagi naslednjih elementov:

(a) sedanje zmogljivosti Unije za recikliranje, izražene kot delež strateških surovin, ki je na voljo v ustreznih tokovih odpadkov;

(b) obsega, v katerem je mogoče strateške surovine predelati iz teh tokov odpadkov ob upoštevanju tehnološke in ekonomske izvedljivosti;

(c) ciljev v drugih pravnih aktih Unije, povezanem s predelavo strateških surovin iz odpadkov.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejetje delegiranega akta v skladu s členom 38 za spremembo te uredbe s posodobitvijo delegiranih aktov, sprejetih na podlagi prvega pododstavka tega odstavka, če se na podlagi ocene iz člena 48 (2) pridobijo informacije o ustrezni količini odpadkov in vsebnosti strateških surovin v dodatnih tokovih odpadkov.

ODDELEK 2

Strateški projekti

Člen 6

Merila za priznavanje strateških projektov

1. Komisija po predložitvi vloge predlagatelja projekta in v skladu s postopkom iz člena 7 kot strateške projekte prizna projekte na področju surovin, ki izpolnjujejo naslednja merila:

(a) projekt bi pomembno prispeval k zanesljivosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami;

(b) projekt je ali bo postal tehnično izvedljiv v razumnem časovnem okviru, pričakovani obseg proizvodnje projekta pa se lahko oceni z zadostno ravnjo zaupanja;

(c) projekt bi se izvajal trajnostno, zlasti v zvezi s spremljanjem, preprečevanjem in zmanjševanjem vplivov na okolje, preprečevanjem in zmanjševanjem socialno škodljivih učinkov s pomočjo uporabe družbeno odgovornih praks, vključno s spoštovanjem človekovih pravic, pravic domorodnih ljudstev in pravic delavcev, zlasti v primeru neprostovoljne preselitve, potencialom za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in smiselnim sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi in ustreznimi socialnimi partnerji, ter uporabo preglednih poslovnih praks z ustreznimi politikami skladnosti za preprečevanje in zmanjševanje tveganja škodljivih vplivov na pravilno delovanje javne uprave, vključno s korupcijo in podkupovanjem;

(d) pri projektih v Uniji bi imela vzpostavitev, delovanje ali proizvodnja projekta čezmejne koristi zunaj zadevne države članice, tudi za sektorje nižje v proizvodni verigi;

(e) pri projektih v tretjih državah, ki so nastajajoči trgi ali gospodarstva v razvoju, bi bil projekt vzajemno koristen za Unijo in zadevno tretjo državo, saj bi ustvaril dodano vrednost v tej tretji državi.

2. Komisija oceni izpolnjevanje meril za priznanje iz odstavka 1 tega člena v skladu z elementi in dokazili iz Priloge III.

([36]) Direktiva 2000/53/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o izrabljenih vozilih (UL L 269, 21.10.2000, str. 34).

([37]) Direktiva 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) (UL L 197, 24.7.2012, str. 38).

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 38 za spremembo Priloge III, da se elementi in dokazi, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju izpolnjevanja meril za priznanje iz odstavka 1 tega člena, prilagodijo tehničnemu in znanstvenemu napredku ali da se upoštevajo spremembe mednarodnih instrumentov iz Priloge III, točka 5, ali sprejetje novih mednarodnih instrumentov, pomembnih za izpolnjevanje merila iz odstavka 1, točka (c), tega člena.

3. Priznanje projekta kot strateškega projekta na podlagi tega člena ne vpliva na zahteve, ki veljajo za zadevni projekt ali predlagatelja projekta na podlagi prava Unije, nacionalnega ali mednarodnega prava.

Člen 7

Vloga in priznanje

1. Predlagatelj projekta Komisiji predloži vlogo za priznanje projekta na področju kritičnih surovin kot strateškega projekta. Vloga vključuje:

(a) ustrezna dokazila o izpolnjevanju meril iz člena 6(1);

(b) razvrstitev projekta glede na okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire, podprto z ustreznimi dokazili;

(c) časovnico izvajanja projekta, vključno s pregledom dovoljenj, potrebnih za projekt, in stanjem ustreznega postopka za izdajo dovoljenja;

(d) načrt, ki vsebuje ukrepe za spodbujanje javne podpore, kadar je primerno vključno z ukrepi za spodbujanje smiselnega sodelovanja in dejavne udeležbe prizadetih skupnosti, z vzpostavitvijo ponavljajočih se komunikacijskih kanalov z lokalnimi skupnostmi, organizacijami, vključno s socialnimi partnerji ter ustreznimi organi, in z izvajanjem kampanj ozaveščanja in obveščanja ter potencialnimi blažitvenimi in kompenzacijskimi mehanizmi;

(e) informacije o nadzoru podjetij, vključenih v projekt, kakor je opredeljen v členu 3(2) in (3) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ([38]), in, kadar je vključenih več podjetij, informacije o ustreznem sodelovanju vsakega podjetja v projektu;

(f) poslovni načrt, v katerem je ocenjena finančna izvedljivost projekta;

(g) oceno potenciala projekta za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in oceno potreb projekta v smislu kvalificirane delovne sile in delovni načrt za podporo izpopolnjevanja in preusposabljanja ter spodbujanje vključujoče zastopanosti delovne sile;

(h) za projekte v tretjih državah ali v čezmorskih državah in ozemljih, ki vključujejo pridobivanje, načrt za izboljšanje okoljskega stanja prizadetih območij po koncu izkoriščanja, da se vzpostavi prejšnje okoljsko stanje ob upoštevanju tehnične in ekonomske izvedljivosti;

(i) za projekte izključno v zvezi z obdelavo ali recikliranjem na območjih, zaščitenih na podlagi Direktive 92/43/EGS ali Direktive 2009/147/ES, opis tehnično primernih alternativnih lokacij, ki jih oceni predlagatelj projekta, in razlogi, zakaj te alternativne lokacije niso primerne lokacije za projekt.

(j) za projekte, ki bi lahko vplivali na domorodna ljudstva, načrt z ukrepi za tehtno posvetovanje s prizadetimi domorodnimi ljudstvi o preprečevanju in zmanjšanju škodljivih učinkov na pravice domorodnih ljudstev in, kadar je ustrezno, o pravičnem nadomestilu za ta ljudstva, ter z ukrepi za obravnavo rezultatov posvetovanja.

Kadar nacionalno pravo države, katere ozemlje zadeva projekt, vsebuje določbe o posvetovanju iz navedene točke in če tako posvetovanje zajema vse cilje, določene v prvem pododstavku, točka (j), se lahko načrt ustrezno prilagodi.

2. Komisija do 24. novembra 2024 sprejme izvedbeni akt, s katerim se določi enotna predloga, ki jo predlagatelji projektov uporabljajo za vloge iz odstavka 1 tega člena. V enotni predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 1 tega člena. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 39(2).

Dokumentacija, ki se zahteva za dopolnitev enotne predloge iz prvega pododstavka, je v razumnem obsegu.

([38]) Uredba Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (Uredba ES o združitvah) (UL L 24, 29.1.2004, str. 1).

3. Komisija oceni vloge iz odstavka 1 po odprtem razpisnem postopku z rednimi roki za oddajo vloge.

Prvi tak rok za oddajo vloge je najpozneje 24. avgusta 2024. Komisija določi roke za oddajo vloge najmanj štirikrat na leto.

4. Komisija vložnike obvesti v 30 dneh od ustreznega roka za oddajo vloge, če meni, da so informacije v vlogi popolne. Če vloga ni popolna, lahko Komisija od vložnika zahteva, da brez nepotrebnega odlašanja predloži dodatne informacije, potrebne za dopolnitev vloge, pri čemer navede, katere dodatne informacije se zahtevajo.

5. Komisija obvesti Odbor o vseh vlogah, ki veljajo za popolne v skladu z odstavkom 4.

6. Odbor se redno srečuje v skladu s členom 36(5), da razpravlja in izda mnenje na podlagi poštenega in preglednega postopka, ali predlagani projekti izpolnjujejo merila iz člena 6(1).

Komisija Odboru pred sestanki iz prvega pododstavka tega odstavka predloži oceno, ali predlagani projekti izpolnjujejo merila iz člena 6(1).

7. Komisija pošlje celotno vlogo državi članici, tretji državi ali čezmorski državi ali ozemlju, katere(ga ozemlje zadeva predlagani projekt.

8. Na podlagi nasprotovanja države članice, katere ozemlje zadeva predlagani projekt, se projekt ne obravnava za priznanje kot strateški projekt. Zadevna država članica svoje nasprotovanje utemelji med razpravami iz odstavka 6.

Pri strateških projektih v tretjih državah ali v čezmorskih državah in ozemljih, Komisija prejeto vlogo deli s tretjo državo ali čezmorsko državo in ozemljem, katerega ozemlje zadeva predlagani projekt. Komisija ne odobri vloge, dokler ne prejme izrecne odobritve zadevne tretje države.

9. Komisija ob upoštevanju mnenja Odbora iz odstavka 6 v 90 dneh po potrditvi popolnosti vloge v skladu z odstavkom 4 sprejme odločitev o priznanju projekta kot strateškega projekta in o tem obvesti vložnika.

Odločitev Komisije se utemelji. Komisija svojo odločitev predloži Odboru in državi članici ali tretji državi, katere ozemlje zadeva projekt.

10. V izjemnih primerih, kadar je to potrebno zaradi narave, kompleksnosti ali obsega vloge ali kadar je število vlog, prejetih pred posameznim rokom za oddajo vloge, preveliko, da bi bilo vloge mogoče obdelati v roku iz odstavka 9, lahko Komisija za vsak primer posebej in najkasneje 20 dni pred iztekom roka iz odstavka 9 ta rok podaljša za največ 90 dni. V tem primeru Komisija predlagatelja projekta pisno obvesti o razlogih, ki upravičujejo podaljšanje, in o roku za odločitev.

11. Kadar Komisija ugotovi, da strateški projekt ne izpolnjuje več meril iz člena 6(1), ali kadar je njegovo priznanje temeljilo na vlogi, ki vsebuje nepravilne informacije v obsegu, da to vpliva na izpolnjevanje meril iz člena 6(1), lahko ob upoštevanju mnenja Odbora prekliče priznanje projekta kot strateškega projekta.

Pred sprejetjem odločitve o preklicu priznanja Komisija predlagatelju projekta sporoči razloge za svojo odločitev, predlagatelj projekta ima možnost odgovoriti, Komisija pa njegov odgovor upošteva.

12. Projekti, ki niso več priznani kot strateški projekti, izgubijo vse pravice, povezane z tem statusom na podlagi te uredbe.

13. Strateški projekti, ki ne izpolnjujejo več meril iz člena 6(1) zgolj zaradi posodobitve Priloge I, lahko svoj status strateških projektov ohranijo tri leta od datuma te posodobitve.

Člen 8

Obveznosti poročanja in obveščanja za strateške projekte

1. Predlagatelj projekta vsaki dve leti po datumu priznanja strateškega projekta Komisiji predloži poročilo, ki vsebuje informacije vsaj o:

(a) napredku pri izvajanju strateškega projekta, zlasti v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja;

(b) kadar je ustrezno, razlogih za zamude v primerjavi s časovnico iz člena 7(1), točka (c), in načrtu za odpravo takih zamud;

(c) napredku pri financiranju strateškega projekta, vključno z informacijami o javni finančni podpori.

Komisija predloži kopijo poročila iz prvega pododstavka tega odstavka Odboru, da bi olajšala razprave iz člena 36(7), točka (c).

2. Komisija lahko, kadar je potrebno, od predlagateljev projektov zahteva dodatne informacije v zvezi z izvajanjem strateškega projekta, da ugotovi, ali še vedno izpolnjujejo merila iz člena 6(1).

3. Predlagatelj projekta uradno obvesti Komisijo o:

(a) spremembah strateškega projekta, ki vplivajo na njegovo izpolnjevanje meril iz člena 6(1);

(b) spremembah v nadzoru podjetij, trajno vključenih v strateški projekt, v primerjavi z informacijami iz člena 7(1), točka (e).

4. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi se določi enotna predloga, ki jo predlagatelji projektov uporabljajo za zagotavljanje vseh zahtevanih informacij za poročila iz odstavka 1 tega člena. V enotni predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 1 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 39 (2).

Dokumentacija, s katero se mora dopolniti enotno predlogo iz prvega pododstavka, je v razumnem obsegu.

5. Predlagatelj projekta vzpostavi in redno posodablja spletno mesto podjetja ali posebno spletno mesto projekta z informacijami, ki so pomembne za lokalno prebivalstvo in povečujejo javno podporo strateškemu projektu, vključno vsaj z informacijami o okoljskih, družbenih in gospodarskih učinkih in koristih, povezanih s strateškim projektom. Do zadevnega dela spletnega mesta podjetja ali posebnega spletnega mesta projekta javnost dostopa brez plačila in posredovanja osebnih podatkov (prosto dostopno spletno mesto). Na voljo je v jeziku ali jezikih, ki jih lokalno prebivalstvo zlahka razume.

ODDELEK 3

Postopek za izdajo dovoljenja

Člen 9

Enotna kontaktna točka

1. Države članice do 24. februarja 2025 vzpostavijo ali imenujejo enega ali več organov za enotne kontaktne točke. Kadar država članica vzpostavi ali imenuje več kot eno tako kontaktno točko, zagotovi, da je na vsaki ustrezni upravni ravni in stopnji vrednostne verige kritičnih surovin le ena taka kontaktna točka.

2. Kadar država članica vzpostavi ali imenuje več kot eno kontaktno točko na podlagi odstavka 1 tega člena, zagotovi enostavno in dostopno spletno mesto, na katerem so jasno navedene vse kontaktne točke skupaj z njihovimi naslovi in elektronskimi komunikacijskimi sredstvi ter so razvrščene glede na ustrezno upravno raven ter stopnjo v vrednostni verigi kritičnih surovin. Na spletnem mestu je lahko navedena tudi vsebina, ki se zagotovi na podlagi člena 18.

3. Enotne kontaktne točke, vzpostavljene ali imenovane na podlagi odstavka 1 tega člena (enotne kontaktne točke), so pristojne za lajšanje in usklajevanje postopka za izdajo dovoljenja za projekte na področju kritičnih surovin ter za zagotavljanje informacij o elementih iz člena 18, vključno z informacijami, kdaj je vloga popolna v skladu s členom 11(6). Usklajujejo in lajšajo predložitev vseh ustreznih dokumentov in informacij.

4. Zadevna enotna kontaktna točka je edina kontaktna točka za predlagatelja projekta in mu je v pomoč pri razumevanju vseh upravnih vprašanj v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja.

5. Predlagatelji projektov na področju kritičnih surovin se lahko obrnejo na ustrezno upravno enoto v okviru enotne kontaktne točke, ki je pristojna za naloge iz tega člena. Če se ustrezna upravna enota spremeni, še naprej izvršuje svoje pristojnosti iz tega odstavka, dokler predlagatelj projekta ni obveščen o taki spremembi.

6. Predlagatelji projektov lahko vse dokumente, relevantne v postopku za izdajo dovoljenja, predložijo v elektronski obliki.

7. Države članice zagotovijo, da se upoštevajo vse veljavne opravljene študije ali dovoljenja ali odobritve, ki so bile izdane za določen projekt na področju kritičnih surovin, in da se ne zahtevajo podvojitve študij, dovoljenj ali odobritev, razen če se na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava zahteva drugače.

8. Države članice zagotovijo, da imajo vložniki enostaven dostop do informacij in postopkov za reševanje sporov v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za projekte na področju kritičnih surovin, po potrebi vključno z mehanizmi za alternativno reševanje sporov.

9. Države članice zagotovijo, da ima enotna kontaktna točka zadostno število usposobljenega osebja ter zadostne finančne, tehnične in tehnološke vire, potrebne za učinkovito opravljanje njihovih nalog na podlagi te uredbe.

Člen 10

Prednostni status strateških projektov

1. Strateški projekti prispevajo k zanesljivosti oskrbe s strateškimi surovinami v Uniji.

2. Kar zadeva vplive na okolje ali obveznosti iz člena 6(4) in člena 16(1), točka (c), Direktive 92/43/EGS, člena 4(7) Direktive 2000/60/ES in člena 9(1), točka (a), Direktive 2009/147/ES ali zakonodajnih določb Unije o obnovi kopenskih, obalnih in sladkovodnih ekosistemov, se strateški projekti v Uniji štejejo za projekte javnega interesa ali projekte, ki služijo javnemu zdravju in varnosti, ter lahko zanje velja, da so v prevladujočem javnem interesu, če so izpolnjeni vsi pogoji iz teh zakonodajnih aktov Unije.

3. Da bi se zagotovila učinkovita upravna obdelava postopka za izdajo dovoljenja v zvezi s strateškimi projekti v Uniji, predlagatelji projektov in vsi zadevni organi zagotovijo, da se ta postopek izvede na najhitrejši možen način v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom.

4. Brez poseganja v obveznosti iz prava Unije se strateškim projektom v Uniji dodeli status najvišjega možnega nacionalnega pomena, kadar tak status obstaja v nacionalnem pravu, in se v skladu s tem obravnavajo v postopkih za izdajo dovoljenja.

5. Vsi postopki reševanja sporov, pravdni postopki, pritožbe in pravna sredstva v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in izdajanjem dovoljenj za strateške projekte v Uniji pred vsemi nacionalnimi sodišči ali senati, vključno v zvezi z mediacijo ali arbitražo, kadar obstajata v nacionalnem pravu, se obravnavajo kot nujni, če in kolikor nacionalno pravo določa take nujne postopke in če se spoštujejo običajno veljavne pravice posameznikov ali lokalnih skupnosti do obrambe. Predlagatelji strateških projektov po potrebi sodelujejo v takih nujnih postopkih.

Člen 11

Trajanje postopka za izdajo dovoljenja

1. V zvezi s strateškimi projekti v Uniji postopek za izdajo dovoljenja ne presega:

(a) 27 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo pridobivanje;

(b) 15 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo samo predelavo ali recikliranje.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 pri strateških projektih v Uniji, za katere je potekal postopek za izdajo dovoljenja, preden jim je bil priznan status strateških projektov, in pri razširitvah obstoječih strateških projektov, za katere je bilo dovoljenje že izdano, trajanje postopka za izdajo dovoljenja po tem, ko je projekt priznan kot strateški projekt, ne presega:

(a) 24 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo pridobivanje;

(b) 12 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo samo predelavo ali recikliranje;

3. Kadar se zahteva presoja vplivov na okolje na podlagi Direktive 2011/92/EU, se korak presoje iz člena 1(2), točka (g) (i), navedene direktive ne vključi v trajanje postopka za izdajo dovoljenja iz odstavkov 1 in 2 tega člena.

4. V izjemnih primerih, kadar je to potrebno zaradi narave, kompleksnosti, lokacije ali obsega strateškega projekta, lahko države članice pred njihovim iztekom in za vsak primer posebej podaljšajo roka iz:

(a) odstavka 1, točka (a), in odstavka 2, točka (a), za največ šest mesecev;

(b) odstavka 1, točka (b), in odstavka 2, točka (b), za največ tri mesece.

V primeru takega podaljšanja zadevna enotna kontaktna točka pisno obvesti predlagatelja projekta o razlogih, ki upravičujejo podaljšanje, in o roku za celovito odločbo.

5. Z odstopanjem od člena 4(6) Direktive 2011/92/EU se odločitev, ali se za strateški projekt opravi presoja v skladu s členi 5 do 10 navedene direktive, sprejme v 30 dneh od datuma, ko je nosilec projekta predložil vse informacije, zahtevane na podlagi člena 4(4) navedene direktive.

6. Zadevna enotna kontaktna točka najpozneje v 45 dneh po prejemu vloge za izdajo dovoljenja v zvezi s strateškim projektom potrdi, da je vloga popolna, ali, če predlagatelj projekta ni poslal vseh informacij, potrebnih za obravnavo vloge, tega pozove, naj brez nepotrebnega odlašanja predloži popolno vlogo, pri čemer navede, katere informacije manjkajo. Kadar se še drugič ugotovi, da je predložena vloga nepopolna, zadevna enotna kontaktna točka ne zahteva informacij s področij, ki niso bila vključena v prvo zaprosilo za dodatne informacije, in lahko zahteva le dodatna dokazila za dopolnitev opredeljenih manjkajočih informacij.

Datum potrditve iz prvega pododstavka pomeni začetek postopka za izdajo dovoljenja.

7. Zadevna enotna kontaktna točka najpozneje en mesec od datuma potrditve iz odstavka 6 tega člena v tesnem sodelovanju s predlagateljem projekta in drugimi zadevnimi pristojnimi organi pripravi podrobno časovnico postopka za izdajo dovoljenja. Predlagatelj projekta časovnico objavi na spletnem mestu iz člena 8(5). Zadevna enotna kontaktna točka posodobi časovnico v primeru večjih sprememb, ki bi lahko vplivale na časovni okvir celovite odločbe.

8. Zadevna enotna kontaktna točka obvesti predlagatelja projekta o tem, kdaj bo pripravljeno poročilo o presoji vplivov na okolje iz člena 5(1) Direktive 2011/92/EU, pri čemer se upošteva organizacija postopka za izdajo dovoljenja v zadevni državi članici ter da je treba oceni poročila nameniti dovolj časa. Obdobje med rokom za predložitev poročila o presoji vplivov na okolje in dejansko predložitvijo tega poročila se ne šteje v trajanje postopka za izdajo dovoljenja iz odstavkov 1 in 2 tega člena.

9. Kadar je treba na podlagi posvetovanja na podlagi člena 1(2), točka (g)(ii), Direktive 2011/92/EU poročilo o presoji vplivov na okolje dopolniti z dodatnimi informacijami, lahko zadevna enotna kontaktna točka predlagatelju projekta omogoči predložitev dodatnih informacij. V takem primeru ta enotna kontaktna točka predlagatelja projekta uradno obvesti, do kdaj je treba predložiti dodatne informacije, kar je v najmanj 30 dneh po obvestilu. Obdobje med rokom za predložitev dodatnih informacij in predložitvijo teh informacij se ne šteje v trajanje postopka za izdajo dovoljenja iz odstavkov 1 in 2 tega člena.

10. Roki, določeni v tem členu, ne posegajo v obveznosti, ki izhajajo iz prava Unije in mednarodnega prava, niti v upravne pritožbene postopke in pravna sredstva pred sodišči.

Roki, določeni v tem členu za vse postopke za izdajo dovoljenja, ne posegajo v morebitne krajše roke, ki jih določijo države članice.

Člen 12

Presoje vplivov na okolje in okoljevarstvena dovoljenja

1. Kadar se za strateški projekt zahteva presoja vplivov na okolje v skladu s členi 5 do 9 Direktive 2011/92/EU, zadevni predlagatelj projekta najpozneje 30 dni po uradnem obvestilu o priznanju strateškega projekta in pred predložitvijo vloge zadevno enotno kontaktno točko zaprosi za mnenje o področju uporabe in ravni podrobnosti informacij, ki jih je treba vključiti v poročilo o presoji vplivov na okolje na podlagi člena 5(1) navedene direktive.

Zadevna enotna kontaktna točka zagotovi, da se mnenje iz prvega pododstavka izda čim prej in v roku, ki ne presega 45 dni od datuma, ko je predlagatelj projekta vložil zaprosilo za mnenje.

2. V primeru strateških projektov, za katere obveznost izvajanja presoj vplivov na okolje hkrati izhaja iz direktiv 92/43/EGS, 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EU, 2011/92/EU ali Direktive 2012/18/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([39]), države članice zagotovijo uporabo usklajenega ali skupnega postopka, ki izpolnjuje vse zahteve teh zakonodajnih aktov Unije.

Pristojni organ v okviru usklajenega postopka iz prvega pododstavka usklajuje različne posamezne presoje vplivov posameznega projekta na okolje, ki jih zahtevajo ustrezni zakonodajni akti Unije.

Pristojni organ v okviru skupnega postopka iz prvega pododstavka zagotovi eno samo presojo vplivov posameznega projekta na okolje, ki ga zahtevajo ustrezni zakonodajni akti Unije.

3. Države članice zagotovijo, da pristojni organi izdajo obrazložen sklep iz člena 1(2), točka (g)(iv), Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov strateškega projekta na okolje v 90 dneh po prejemu vseh potrebnih informacij na podlagi členov 5, 6 in 7 navedene direktive ter po zaključku posvetovanj iz členov 6 in 7 navedene direktive.

4. V izjemnih primerih, kadar je to potrebno zaradi narave, kompleksnosti, lokacije ali obsega predlaganega projekta, lahko države članice rok iz odstavka 3 pred iztekom podaljšajo za največ 20 dni za vsak primer posebej. V tem primeru zadevna enotna kontaktna točka pisno obvesti predlagatelja projekta o razlogih, ki upravičujejo podaljšanje, in o roku za njegovo obrazloženo odločitev.

5. V primeru strateških projektov časovni okvir za posvetovanje z zadevno javnostjo iz člena 1(2), točka (e), Direktive 2011/92/EU, in organi iz člena 6(1) navedene direktive o poročilu o presoji vplivov na okolje iz člena 5(1) navedene direktive ne presega 85 dni in v skladu s členom 6(7) navedene direktive ni krajši od 30 dni. V izjemnih primerih, kadar je to potrebno zaradi narave, kompleksnosti, lokacije ali obsega predlaganega projekta, lahko zadevna država članica ta časovni okvir podaljša za največ 40 dni. Zadevna enotna kontaktna točka obvesti predlagatelja projekta o razlogih, ki upravičujejo tako podaljšanje.

6. Odstavek 1 se ne uporablja v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte, ki so bili vključeni v postopek za izdajo dovoljenja, preden so bili priznani kot strateški projekti.

Odstavki 2 do 5 se uporabljajo v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte, ki so bili vključeni v postopek za izdajo dovoljenja, preden so bili priznani kot strateški projekti, le, če koraki iz navedenih odstavkov še niso zaključeni.

Člen 13

Načrtovanje

1. Nacionalni, regionalni in lokalni organi, pristojni za pripravo načrtov, vključno z določanjem namembnosti območij, prostorskimi načrti in načrti rabe tal, presodijo, ali se v take načrte po potrebi vključijo določbe za razvoj projektov v zvezi s kritičnimi surovinami. Kadar ocenijo, da se take določbe vključijo, imajo prednost umetne in grajene površine, industrijska območja, degradirana območja ter delujoči ali opuščeni rudniki, vključno z opredeljenimi najdišči mineralov, kadar je primerno.

2. Kadar se za načrte, vključno z določbami za razvoj projektov na področju kritičnih surovin, uporablja presoja na podlagi Direktive 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([40]) in na podlagi člena 6 Direktive 92/43/EGS, se ti presoji združita. Kadar je ustrezno, se v tej združeni presoji obravnava tudi vpliv na potencialno prizadeta vodna telesa iz Direktive 2000/60/ES. Kadar morajo zadevne države članice oceniti vplive obstoječih in prihodnjih dejavnosti na morsko okolje, vključno z medsebojnim vplivanjem kopnega in morja, kot je navedeno v členu 4 Direktive 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([41]), se ti vplivi prav tako vključijo v združeno presojo.

([39]) Direktiva 2012/18/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi, ki spreminja in nato razveljavlja Direktivo Sveta 96/82/ES (UL L 197, 24.7.2012, str. 1).

([40]) Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L 197, 21.7.2001, str. 30).

([41]) Direktiva 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o vzpostavitvi okvira za pomorsko prostorsko načrtovanje (UL L 257, 28.8.2014, str. 135).

Člen 14

Uporaba konvencij UN/ECE

1. Ta uredba ne posega v obveznosti Konvencije Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE) o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, podpisane 25. junija 1998 v Aarhusu, ter Konvencije UN/ECE o presoji čezmejnih vplivov na okolje, podpisane 25. februarja 1991 v Espooju, in njenega Protokola o strateški presoji vplivov na okolje, podpisanega 21. maja 2003 v Kijevu.

2. Vse odločitve, sprejete na podlagi tega oddelka, so javno dostopne na lahko razumljiv način, vse odločitve v zvezi z enim projektom pa so na voljo na istem spletnem mestu.

ODDELEK 4

Omogočitveni pogoji

Člen 15

Hitrejše izvajanje strateških projektov

1. Komisija v sodelovanju z državami članicami, kadar je primerno, izvaja dejavnosti za pospešitev in privabljanje zasebnih naložb v strateške projekte. Take dejavnosti lahko brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU vključujejo zagotavljanje in usklajevanje podpore strateškim projektom, ki se soočajo s težavami pri dostopu do financiranja.

2. Država članica, katere ozemlje zadeva strateški projekt, sprejme ukrepe, s katerimi olajša njegovo pravočasno in učinkovito izvajanje. Ti ukrepi lahko vključujejo pomoč:

(a) da se doseže skladnost z veljavnimi upravnimi obveznostmi in obveznostmi poročanja;

(b) za dodatno povečanje zmožnosti predlagateljev projektov, da omogočijo smiselno sodelovanje in dejavno udeležbo skupnosti, ki jih je prizadel strateški projekt.

Člen 16

Usklajevanje financiranja

1. Stalna podskupina, ustanovljena na podlagi člena 36(8), točka (a), na zahtevo predlagatelja strateškega projekta razpravlja in svetuje o tem, kako se lahko dopolni financiranje njegovega projekta, pri čemer upošteva že zagotovljena sredstva in vsaj naslednje elemente:

(a) dodatne zasebne vire financiranja;

(b) podporo s sredstvi skupine Evropske investicijske banke ali drugih mednarodnih finančnih institucij, vključno z Evropsko banko za obnovo in razvoj;

(c) obstoječe instrumente in programe držav članic, vključno z agencijami za izvozne kredite, nacionalnimi spodbujevalnimi bankami in institucijami;

(d) ustrezne programe financiranja Unije, s posebnim poudarkom na pobudi Global Gateway za strateške projekte v tretjih državah ali v čezmorskih državah in ozemljih.

2. Komisija do 24. maja 2026 na podlagi mnenja stalne podskupine iz člena 36(8), točka (a), Odboru predloži poročilo, v katerem predstavi ovire pri dostopu do financiranja za strateške projekte in priporočila za lajšanje takega dostopa.

Člen 17

Lajšanje sporazumov o odjemu

1. Komisija vzpostavi sistem za lažje sklepanje sporazumov o odjemu, povezanih s strateškimi projekti, v skladu s pravili o konkurenci.

2. Sistem iz odstavka 1 potencialnim odjemalcem omogoča predložitev ponudb, v katerih navedejo:

(a) količino in kakovost strateških surovin, ki jih nameravajo kupiti;

(b) predvideno ceno ali cenovni razpon;

(c) predvideno trajanje sporazuma o odjemu.

3. Sistem iz odstavka 1 predlagateljem strateških projektov omogoča predložitev ponudb, v katerih navedejo:

(a) količino in kakovost strateških surovin, za katere želijo skleniti sporazume o odjemu;

(b) nameravano ceno ali cenovni razpon, v okviru katerega so pripravljeni prodajati;

(c) predvideno trajanje sporazuma o odjemu.

4. Komisija na podlagi ponudb, prejetih na podlagi odstavkov 2 in 3, poveže predlagatelje strateških projektov s potencialnimi odjemalci, ustreznimi za njihov projekt.

Člen 18

Spletna dostopnost upravnih informacij

1. Države članice na centraliziran in lahko dostopen način na spletu zagotovijo naslednje informacije o upravnih postopkih, pomembnih za projekte na področju kritičnih surovin:

(a) informacije iz člena 9(2);

(b) postopek za izdajo dovoljenja in s tem povezane upravne postopke, potrebne za pridobitev zadevnih dovoljenj;

(c) storitve financiranja in investicijske storitve;

(d) možnosti financiranja na ravni Unije ali države članice;

(e) podporne storitve za podjetja, ki med drugim vključujejo napoved za odmero davka od dohodkov pravnih oseb, lokalno davčno zakonodajo ali delovno pravo.

2. Komisija na centraliziran in lahko dostopen način na spletu zagotovi informacije o upravnih postopkih, ki so pomembni za priznavanje strateških projektov, ter o prednostih takega priznavanja.

ODDELEK 5

Raziskovanje

Člen 19

Nacionalni raziskovalni programi

1. Vsaka država članica do 24. maja 2025 pripravi nacionalni program za splošno raziskovanje kritičnih surovin in mineralov nosilcev za kritične surovine. Ti nacionalni programi se pregledajo vsaj vsakih pet let in po potrebi posodobijo.

2. Nacionalni programi iz odstavka 1 vključujejo ukrepe za povečanje razpoložljivih informacij o najdiščih kritičnih surovin v Uniji. Po potrebi vključujejo naslednje ukrepe:

(a) kartiranje mineralov v ustreznem merilu;

(b) geokemijske kampanje, vključno z ugotavljanjem kemične sestave tal, usedlin ali kamnin;

(c) geoznanstvene raziskave, kot so geofizikalne raziskave;

(d) obdelavo podatkov, zbranih s splošnim raziskovanjem, vključno z razvojem prognostičnih kart;

(e) ponovno obdelavo obstoječih geoznanstvenih podatkov iz raziskav za preverjanje neopredeljenih najdišč mineralov, ki vsebujejo kritične surovine, ter mineralov nosilcev za kritične surovine.

3. Kadar so geološke razmere države članice take, da se z ukrepi iz odstavka 2 z visoko stopnjo gotovosti ne bodo ugotovila nahajališča kritičnih surovin ali njihovih mineralov nosilcev, lahko nacionalni program iz odstavka 1 vsebuje znanstvene dokaze o tem. Taki dokazi se pri rednem pregledu nacionalnega programa posodobijo, da se navedejo spremembe seznama kritičnih surovin.

4. Države članice Komisiji sporočijo svoje nacionalne programe iz odstavka 1.

5. Države članice v svojih poročilih, predloženih na podlagi člena 45, zagotovijo informacije o napredku pri izvajanju ukrepov, vključenih v njihove nacionalne programe iz odstavka 1 tega člena.

6. Države članice pripravijo zemljevide z osnovnimi informacijami o svojih najdiščih mineralov, ki vsebujejo kritične surovine, zbrane z ukrepi iz nacionalnih programov iz odstavka 1, ki so javno objavljeni na prosto dostopnem spletnem mestu. Te informacije, kadar je ustrezno, vključujejo razvrstitev opredeljenih najdišč z uporabo okvirne klasifikacije Združenih narodov za vire. Na zahtevo se dajo na voljo podrobnejše informacije, vključno z obdelanimi geofizikalnimi in geokemičnimi podatki z ustrezno ločljivostjo in geološkim kartiranjem velikega obsega.

Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi se določi predloga za dajanje na voljo informacij iz prvega pododstavka tega odstavka. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz prvega pododstavka tega odstavka. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 39(2).

7. Stalna podskupina iz člena 36(8), točka (c), ob upoštevanju obstoječega sodelovanja pri splošnem raziskovanju razpravlja o nacionalnih programih iz odstavka 1 tega člena in njihovem izvajanju, kar vključuje vsaj:

(a) možnosti za sodelovanje, vključno z raziskovanjem čezmejnih najdišč mineralov in skupnih geoloških formacij;

(b) dobre prakse v zvezi z ukrepi iz odstavka 2;

(c) možnost vzpostavitve integrirane podatkovne zbirke za shranjevanje rezultatov nacionalnih programov iz odstavka 1.

POGLAVJE 4

SPREMLJANJE IN ZMANJŠEVANJE TVEGANJA

Člen 20

Spremljanje in stresno testiranje

1. Komisija spremlja tveganja za zanesljivost oskrbe, povezana s kritičnimi surovinami, zlasti tista, ki bi lahko izkrivljala konkurenco ali razdrobila notranji trg.

To spremljanje zajema vsaj razvoj naslednjih parametrov:

(a) trgovinskih tokov med Unijo in tretjimi državami ter znotraj notranjega trga;

(b) povpraševanja in ponudbe;

(c) koncentracije ponudbe;

(d) proizvodnih zmogljivosti v Uniji ter na svetovni ravni v različnih fazah vrednostne verige surovin;

(e) nihanja cen;

(f) ozkih grl v vseh fazah proizvodnje v Uniji in ozkih grl pri izdaji dovoljenj za strateške projekte v Uniji;

(g) morebitnih ovir za trgovino s kritičnimi surovinami ali blagom, ki uporablja kritične surovine kot vhodne materiale na notranjem trgu.

2. Nacionalni organi, ki sodelujejo v stalni podskupini iz člena 36(8), točka (e), podpirajo Komisijo pri spremljanju iz odstavka 1 tega člena, tako da:

(a) izmenjujejo ustrezne razpoložljive informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1 tega člena, razen točke (e) navedenega člena, vključno z informacijami iz člena 21;

(b) v sodelovanju s Komisijo in drugimi sodelujočimi organi zbirajo informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1 tega člena, vključno z informacijami iz člena 21;

(c) zagotavljajo analizo tveganj za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami glede na razvoj parametrov iz odstavka 1;

(d) brez odlašanja obvestijo Komisijo, če država članica zazna tveganje za resne motnje v oskrbi v zvezi s kritičnimi surovinami.

3. Komisija v sodelovanju z nacionalnimi organi, ki sodelujejo v stalni podskupini iz člena 36(8), točka (e), zagotovi, da se stresni test za vsako oskrbovalno verigo strateških surovin izvede vsaj vsaka tri leta ali če se pri spremljanju iz odstavka 1 tega člena odkrije znatno povečanje tveganj za zanesljivost oskrbe. Stalna podskupina iz člena 36(8), točka (e), v ta namen usklajuje in deli izvajanje stresnih testov za različne strateške surovine s strani različnih sodelujočih organov.

Stresni testi iz prvega pododstavka zajemajo oceno ranljivosti oskrbovalne verige surovin zadevne strateške surovine v Uniji za motnje v oskrbi z oceno učinka različnih scenarijev, ki bi lahko povzročili take motnje v oskrbi, in njihovih morebitnih učinkov, pri čemer se upoštevajo vsaj naslednji elementi:

(a) kraj pridobivanja, predelave ali recikliranja zadevne strateške surovine;

(b) zmogljivosti gospodarskih subjektov v vrednostni verigi surovin in struktura trga;

(c) dejavniki, ki bi lahko vplivali na oskrbo, med drugim geopolitične razmere, logistika, oskrba z energijo, delovna sila ali naravne nesreče;

(d) razpoložljivost in zmožnost hitre diverzifikacije virov oskrbe, nadomestnih materialov ali ublažitve povpraševanja;

(e) uporabniki zadevnih strateških surovin v vrednostni verigi surovin in njihov delež povpraševanja, s posebnim poudarkom na proizvodnji tehnologij, pomembnih za zeleni in digitalni prehod ter za uporabo v obrambne in letalske ter vesoljske namene;

(f) morebitne ovire za čezmejno trgovino s ustreznimi strateškimi surovinami ali blagom, ki uporablja strateške surovine kot vhodne materiale na notranjem trgu.

4. Komisija na prosto dostopnem spletnem mestu javno objavi in redno posodablja preglednico za spremljanje, ki vsebuje:

(a) zbirne informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1;

(b) zbirni opis izračuna tveganja za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami glede na informacije iz točke (a) tega odstavka;

(c) po potrebi splošne predloge za ustrezne blažitvene strategije, ki zmanjšujejo tveganje za zanesljivost oskrbe, razen če to javno objavljanje splošnih predlogov ogroža varovanje poslovnih skrivnosti ali drugih občutljivih, zaupnih ali tajnih podatkov.

5. Komisija analizira informacije, zbrane na podlagi odstavkov 1, 2 in 3 tega člena. Kadar Komisija na podlagi analize meni, da obstajajo jasni znaki tveganja za motnje v oskrbi, ki bi lahko izkrivljali konkurenco ali razdrobili notranji trg, opozori države članice, Odbor in upravljavske organe Unije na previdnostne mehanizme v zvezi s krizami ali mehanizme kriznega upravljanja, katerih področje uporabe zajema ustrezne strateške ali kritične surovine. Komisija, kadar je ustrezno, oceni tudi, ali je treba zaradi tega tveganja posodobiti seznam strateških surovin na podlagi člena 3(3).

Člen 21

Obveznosti obveščanja za spremljanje

1. Države članice Komisiji v svojih poročilih, predloženih na podlagi člena 45, zagotovijo informacije o novih ali obstoječih projektih na področju kritičnih surovin na njihovem ozemlju, ki so pomembni glede člena 20(1), točka (d), vključno s klasifikacijo novih projektov v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire.

2. Države članice opredelijo ključne udeležence na trgu v vrednostni verigi kritičnih surovin, ki imajo sedež na njihovem ozemlju, in:

(a) spremljajo njihove dejavnosti z raziskovanjem javno dostopnih podatkov in po potrebi z rednimi in sorazmernimi raziskavami, da bi zbrale informacije, potrebne za spremljanje in stresno testiranje Komisije na podlagi člena 20;

(b) v svojih poročilih, predloženih na podlagi člena 45, zagotovijo informacije o rezultatih zbiranja podatkov na podlagi točke (a) tega pododstavka;

(c) brez odlašanja obvestijo Komisijo o pomembnih dogodkih, ki bi lahko ovirali redno delovanje dejavnosti ključnih udeležencev na trgu.

Ključni udeleženci na trgu lahko zavrnejo predložitev podatkov, zahtevanih na podlagi točke (a) prvega pododstavka, če bi izmenjava takih podatkov povzročila razkritje poslovnih skrivnosti. Take podatke predložijo le, če so jim že na voljo. Kadar ključni udeleženec na trgu zavrne predložitev zahtevanih podatkov ali trdi, da niso na voljo, državi članici prosilki predloži utemeljitev za to.

3. Države članice pošljejo podatke, zbrane na podlagi odstavka 2, točki (a) in (b), tega člena, nacionalnim statističnim organom in Eurostatu za namene zbiranja statističnih podatkov v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([42]). Države članice imenujejo nacionalni organ, odgovoren za posredovanje podatkov nacionalnim statističnim organom in Eurostatu.

Člen 22

Poročanje o strateških zalogah

1. Države članice Komisiji v svojih poročilih, predloženih na podlagi člena 45, predložijo informacije o stanju svojih strateških zalog strateških surovin. Državam članicam ni treba predložiti informacij o določenih strateških zalogah, kadar bi take informacije lahko ogrozile njihovo obrambo ali nacionalno varnost. Kadar država članica zavrne preložitev takih informacij, predloži obvestilo z utemeljitvijo.

2. Informacije iz odstavka 1 zajemajo strateške zaloge vseh javnih organov, podjetij v javni lasti ali gospodarskih subjektov, ki jim država članica naloži ustvarjanje strateških zalog v njenem imenu, in vključujejo vsaj opis:

(a) ravni razpoložljivih strateških zalog za vsako strateško surovino na zbirni ravni, merjeno v tonah in kot odstotek letne nacionalne porabe zadevnih strateških surovin, ter kemijsko obliko in čistost surovin, ki so del zalog;

(b) razvoj ravni strateških zalog, ki so na voljo za vsako strateško surovino na zbirni ravni, v preteklih petih letih;

(c) vseh pravil ali postopkov, ki se uporabljajo za sprostitev, dodelitev in razdelitev strateških zalog, razen če razširjanje takih informacij ogroža varovanje poslovnih skrivnosti ali drugih občutljivih, zaupnih ali tajnih podatkov.

3. Poročila iz odstavka 1 lahko vključujejo informacije o strateških zalogah kritičnih in drugih surovin.

Člen 23

Usklajevanje strateških zalog

1. Komisija Odboru do 24. maja 2026 in nato vsaki dve leti na podlagi informacij, prejetih na podlagi člena 22(1), posreduje:

(a) osnutek referenčne vrednosti, ki določa varno raven strateških zalog Unije za vsako strateško surovino iz odstavka 2 tega člena;

(b) primerjavo skupne ravni strateških zalog Unije za vsako strateško surovino in osnutka referenčne vrednosti iz točke (a) tega člena;

([42]) Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

(c) informacije o morebitni čezmejni dostopnosti strateških zalog glede na pravila ali postopke za njihovo sprostitev, dodelitev in razdelitev.

2. Komisija ob upoštevanju stališč Odbora sprejme referenčno vrednost, ki določa varno raven strateških zalog strateških surovin v Uniji. Ta referenčna vrednost:

(a) je izražena kot količina strateških surovin, potrebna za kritje števila dni povprečnega dnevnega neto uvoza v primeru motenj v oskrbi, izračunanega na podlagi količine uvoza v prejšnjem koledarskem letu;

(b) upošteva javno dostopne podatke o strateških zalogah zasebnih upravljavcev;

(c) je sorazmerna s tveganjem za zanesljivost oskrbe in gospodarskim pomenom, ki sta povezana z zadevno strateško surovino.

3. Komisija lahko ob upoštevanju stališč Odbora izda mnenja, naslovljena na države članice, za:

(a) povečanje ravni strateških zalog in, kadar je to ustrezno, proizvodnih zmogljivosti, ob upoštevanju primerjave iz odstavka 1, točka (b), relativne porazdelitve obstoječih strateških zalog med državami članicami in porabe strateških surovin s strani gospodarskih subjektov na ozemljih držav članic;

(b) spremembo ali uskladitev pravil ali postopkov za sprostitev, dodelitev in razdelitev strateških zalog, da se izboljša potencialna čezmejna dostopnost, zlasti kadar je to potrebno za proizvodnjo strateških tehnologij.

4. Komisija in Odbor pri pripravi mnenj iz odstavka 3 posebno pozornost namenita potrebi po ohranjanju in promoviranju spodbud za zasebne upravljavce, ki uporabljajo strateške surovine kot vhodne materiale, ustvarjanju lastnih strateških zalog ali sprejemanju drugih ukrepov za obvladovanje svoje izpostavljenosti tveganjem za zanesljivost oskrbe.

5. Države članice v svojih poročilih, predloženih na podlagi člena 45, zagotovijo informacije o tem, ali in kako so izvedle ali nameravajo izvesti mnenja iz odstavka 3 tega člena.

6. Komisija pred sodelovanjem vsaj dveh držav članic v mednarodnih ali večstranskih forumih na področju strateških zalog strateških surovin zagotovi predhodno usklajevanje med zadevnimi državami članicami in Komisijo ali na posebnem sestanku Odbora.

7. Komisija posreduje zbrane podatke o razpoložljivih strateških zalogah Unije upravljalnim organom Unije, pristojnim za previdnostne mehanizme v zvezi s krizami ali mehanizme kriznega upravljanja, ki pokrivajo ustrezne strateške surovine.

8. Niti ta člen niti člen 22 državam članicam ne nalaga obveznosti, da hranijo ali sprostijo strateške zaloge.

Člen 24

Pripravljenost podjetij na tveganja

1. Države članice do 24. maja 2025 in v 12 mesecih po vsaki posodobitvi seznama strateških surovin na podlagi člena 3 (3) opredelijo velika podjetja, ki delujejo na njihovem ozemlju in uporabljajo strateške surovine za proizvodnjo baterij za shranjevanje energije in električno mobilnost, opremo, povezano s proizvodnjo in uporabo vodika, opremo, povezano s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, zrakoplove, pogonske motorje, toplotne črpalke, opremo, povezano s prenosom in shranjevanjem podatkov, mobilne elektronske naprave, opremo, povezano z aditivno proizvodnjo, opremo, povezano z robotiko, drone, raketomete, satelite in napredne čipe.

2. Velika podjetja iz odstavka 1 vsaj vsaka tri leta in če so jim na voljo zahtevane informacije, izvedejo oceno tveganj svoje oskrbovalne verige strateških surovin, ki vključuje:

(a) kartiranje lokacij, na katerih se uporabljene strateške surovine pridobivajo, predelujejo ali reciklirajo;

(b) analizo dejavnikov, ki bi lahko vplivali na njihovo oskrbo s strateškimi surovinami;

(c) oceno njihove ranljivosti za motnje v oskrbi.

3. Kadar velikim podjetjem iz odstavka 1 tega člena njihovi dobavitelji na zahtevo ne omogočijo dostopa do informacij iz odstavka 2 tega člena, lahko velika podjetja svojo oceno tveganj izvedejo na podlagi informacij, ki jih je objavila Komisija na podlagi člena 20(4), ali drugih javno dostopnih informacij, kolikor je to mogoče.

4. Če se odkrijejo pomembne ranljivosti za motnje v oskrbi kot rezultat ocene tveganj iz odstavka 2, si velika podjetja na podlagi odstavka 1 prizadevajo za ublažitev teh ranljivosti, tudi z oceno možnosti za diverzifikacijo svojih dobavnih verig surovin ali nadomestitev strateških surovin.

5. Velika podjetja iz odstavka 1 lahko svojemu upravnemu odboru predložijo poročilo z rezultati ocene tveganj iz odstavka 2, ki vključuje vir informacij, na katerih temelji ocena, vsa ugotovljena pomembna tveganja ter predvidene ali izvedene blažilne ukrepe.

6. Države članice lahko od velikih podjetij iz odstavka 1 zahtevajo, da svojemu upravnemu odboru predložijo poročilo iz odstavka 5 in zahteve po informacijah iz odstavka 3.

Člen 25

Skupna nabava

1. Komisija vzpostavi in upravlja sistem za združevanje povpraševanja zainteresiranih podjetij s sedežem v Uniji, ki uporabljajo strateške surovine, in pri dobaviteljih išče ponudbe, ki ustrezajo temu skupnemu povpraševanju. To zajema nepredelane in predelane strateške surovine.

2. Komisija pred vzpostavitvijo sistema iz odstavka 1 po posvetovanju z Odborom izvede oceno pričakovanega učinka sistema na trg za vsako strateško surovino, da bi preprečili vsak nesorazmeren učinek na konkurenco na notranjem trgu.

3. Komisija na podlagi ocene iz odstavka 2 pri vzpostavitvi in upravljanju sistema iz odstavka 1:

(a) določi, za katere strateške surovine in v kateri fazi predelave se lahko uporabi sistem, pri čemer upošteva relativno tveganje za zanesljivost oskrbe z različnimi strateškimi surovinami;

(b) določi najmanjše količine zahtevane strateške surovine za sodelovanje v sistemu, pri čemer upošteva pričakovano število zainteresiranih udeležencev in potrebo po zagotovitvi obvladljivega števila udeležencev, upoštevajoč tudi potrebe MSP.

4. Sodelovanje v sistemu iz odstavka 3, točka (b), je odprto in pregledno za vsa zainteresirana podjetja s sedežem v Uniji.

5. Podjetja Unije, ki sodelujejo v sistemu iz odstavka 1, se lahko pregledno skupaj pogajajo o nabavi, vključno s cenami ali drugimi pogoji iz pogodbe o nakupu, ali uporabijo skupno nabavo, da bi dosegla boljše pogoje pri svojih dobaviteljih ali preprečila pomanjkanje. Sodelujoča podjetja Unije ravnajo v skladu s pravom Unije, vključno s konkurenčnim pravom Unije.

6. Subjekti so izključeni iz sodelovanja pri združevanju povpraševanja in skupni nabavi ter iz sodelovanja kot dobavitelji ali ponudniki storitev, če:

(a) se nanje nanašajo omejevalni ukrepi Unije, sprejeti na podlagi člena 215 PDEU;

(b) so neposredno ali posredno v lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov, na katere se nanašajo taki omejevalni ukrepi Unije, ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih.

7. Komisija z odstopanjem od člena 176 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ([43]) po postopku javnega naročanja na podlagi navedene uredbe sklene pogodbo o opravljanju potrebnih storitev s subjektom s sedežem v Uniji, ki deluje kot ponudnik storitev za vzpostavitev in upravljanje sistema iz odstavka 1 tega člena. Izbrani ponudnik storitev ne sme biti v nasprotju interesov.

([43]) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

8. Komisija v pogodbi o storitvah opredeli naloge, ki jih mora opraviti ponudnik storitev, vključno z dodelitvijo povpraševanja, dodelitvijo pravic dostopa za oskrbo, registracijo in preverjanjem vseh udeležencev, objavo dejavnosti in poročanjem o njih ter vsemi drugimi nalogami, potrebnimi za vzpostavitev in upravljanje sistema iz odstavka 1. V pogodbi o storitvah se obravnavajo tudi praktični vidiki v zvezi z delovanjem ponudnika storitev, vključno z uporabo orodja IT, varnostnimi ukrepi, valuto ali valutami, plačilno ureditvijo in obveznostmi.

9. Komisija si v pogodbi o storitvah, sklenjeni s ponudnikom storitev, pridržuje pravico, da ga spremlja in revidira. V ta namen ima Komisija popoln dostop do informacij, ki jih hrani ponudnik storitev v zvezi s pogodbo. Vsi strežniki in informacije so fizično nameščeni in shranjeni na ozemlju Unije.

10. V pogodbi o storitvah, sklenjeni s ponudnikom storitev, se določi lastništvo informacij, ki jih pridobi ponudnik storitev, in možnost prenosa navedenih informacij na Komisijo ob prenehanju ali izteku veljavnosti pogodbe o storitvah.

POGLAVJE 5

TRAJNOSTNOST

ODDELEK 1

Krožnost

Člen 26

Nacionalni ukrepi za krožnost

1. Vsaka država članica do dve leti od datuma začetka veljavnosti izvedbenega akta iz odstavka 7 sprejme in izvede oziroma vključi nacionalne programe, ki vsebujejo ukrepe za:

(a) spodbujanje tehnološkega napredka in učinkovite rabe virov, da bi zadržali pričakovano povečanje porabe kritičnih surovin v Uniji;

(b) spodbujanje preprečevanja nastajanja odpadkov in povečanje ponovne uporabe in popravil izdelkov in sestavnih delov z ustreznim potencialom za predelavo kritičnih surovin;

(c) povečanje zbiranja, razvrščanja in predelave odpadkov z ustreznim potencialom za predelavo kritičnih surovin, vključno z odpadnimi kovinami, in zagotovitev njihove vključitve v ustrezen sistem recikliranja, da se čim bolj povečata razpoložljivost in kakovost materialov, ki jih je mogoče reciklirati, kot vhodnih materialov v obratih za recikliranje kritičnih surovin;

(d) povečanje uporabe sekundarnih kritičnih surovin, tudi z ukrepi, kot so upoštevanje vsebnosti recikliranih materialov v merilih za oddajo javnega naročila ali finančne spodbude za uporabo sekundarnih kritičnih surovin;

(e) povečanje tehnološke zrelosti tehnologij recikliranja kritičnih surovin ter spodbujanje krožnega oblikovanja, učinkovitosti materialov in nadomeščanja kritičnih surovin v izdelkih in aplikacijah, vsaj tako, da se podporni ukrepi v ta namen vključijo v nacionalne raziskovalne in inovacijske programe;

(f) zagotovitev, da so sprejeti ukrepi, na podlagi katerih bo njihova delovna sila opremljena s spretnostmi, potrebnimi za podporo krožnosti vrednostne verige kritičnih surovin, vključno z ukrepi za izpopolnjevanje in preusposabljanje;

(g) kadar mora finančne prispevke plačati proizvajalec v skladu s svojimi obveznostmi razširjene odgovornosti proizvajalca na podlagi nacionalnega prava v skladu s členom 8(1) Direktive 2008/98/ES, spodbujanje določanja takih finančnih prispevkov za spodbujanje večjega deleža sekundarnih kritičnih surovin, predelanih iz odpadkov, recikliranih v skladu z ustreznimi okoljskimi standardi Unije, ki so v izdelkih;

(h) sprejemanje potrebnih ukrepov za zagotovitev, da bi kritične surovine, ki se izvažajo po tem, ko niso več odpadek, izpolnjevale ustrezne pogoje v skladu z Direktivo 2008/98/ES in drugim ustreznim pravom Unije;

(i) kadar je ustrezno, podpiranje uporabe standardov kakovosti Unije za postopke recikliranja tokov odpadkov, ki vsebujejo kritične surovine.

2. Programi iz odstavka 1 tega člena se lahko vključijo v nove ali obstoječe načrte ravnanja z odpadki in programe preprečevanja nastajanja odpadkov, sprejete na podlagi členov 28 in 29 Direktive 2008/98/ES.

Nacionalni programi iz prvega pododstavka se pregledajo pet let po njihovem sprejetju in se po potrebi posodobijo.

3. Programi iz odstavka 1 zajemajo zlasti izdelke in odpadke, za katere na podlagi prava Unije ne veljajo nobene posebne zahteve glede zbiranja, obdelave, recikliranja ali ponovne uporabe. Za druge izdelke in odpadke se ukrepi izvajajo v skladu s pravom Unije.

V zvezi z odstavkom 1, točke (b), (c) in (d), lahko programi iz navedenih točk brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU vključujejo uvedbo finančnih spodbud, kot so popusti, denarne nagrade ali sistemi kavcij, za spodbujanje priprave na ponovno uporabo in ponovne uporabe izdelkov z ustreznim potencialom za predelavo kritičnih surovin ter zbiranja in obdelave odpadkov iz takih izdelkov.

4. Nacionalni ukrepi iz odstavkov 1 in 2 so oblikovani tako, da se preprečijo trgovinske ovire in izkrivljanje konkurence v skladu s PDEU.

5. Države članice ločeno opredelijo in sporočijo količine sestavnih delov, ki vsebujejo ustrezne količine kritičnih surovin, odstranjenih iz odpadne električne in elektronske opreme, in količine kritičnih surovin, predelanih iz tovrstne odpadne opreme.

Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih so opredeljene oblika in podrobnosti takega poročanja. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(3).

Prvo obdobje poročanja zajema prvo polno koledarsko leto po sprejetju navedenih izvedbenih aktov. Države članice te podatke predložijo Komisiji pri sporočanju podatkov o količinah reciklirane odpadne električne in elektronske opreme na podlagi člena 16(6) Direktive 2012/19/EU.

6. Države članice v svojih poročilih, predloženih na podlagi člena 45, zagotovijo informacije o sprejetju nacionalnih programov iz odstavka 1 tega člena in napredku pri dejanskem izvajanju ukrepov, sprejetih na podlagi odstavkov 1 in 2 tega člena.

7. Komisija do 24. maja 2025 sprejme izvedbene akte, v katerih določi seznam izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov, za katere se šteje, da imajo ustrezen potencial za predelavo kritičnih surovin v smislu odstavka 1, točki (b) in (c).

Komisija pri sestavi tega seznama upošteva:

(a) skupno količino kritičnih surovin, ki jih je mogoče predelati iz navedenih izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov;

(b) obseg, v katerem so navedeni izdelki, sestavni deli in tokovi odpadkov zajeti v pravu Unije;

(c) regulativne vrzeli;

(d) posebne izzive, ki vplivajo na zbiranje in obdelavo odpadkov navedenih izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov;

(e) obstoječe sisteme zbiranja in obdelave odpadkov, ki se uporabljajo za navedene izdelke, sestavne dele in tokove odpadkov.

Izvedbeni akti iz prvega pododstavka tega odstavka se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(3).

Člen 27

Predelava kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov

1. Upravljavci, ki morajo v skladu s členom 5 Direktive 2006/21/ES pripraviti načrte ravnanja z odpadki, pristojnemu organu iz člena 3, točka 27, navedene direktive predložijo študijo predhodne ekonomske presoje v zvezi z morebitno predelavo kritičnih surovin iz:

(a) rudarskih odpadkov, skladiščenih v objektu, ter

(b) nastalih rudarskih odpadkov ali, kadar se to zdi učinkovitejše, iz pridobljenih količin, preden postanejo odpadki.

Upravljavci morajo biti izvzeti iz obveznosti iz prvega pododstavka tega odstavka, kadar lahko pristojnemu organu, kakor je opredeljeno v členu 3, točka 27, Direktive 2006/21/ES, z veliko mero gotovosti dokažejo, da rudarski odpadki ne vsebujejo kritičnih surovin, ki jih je tehnično mogoče predelati.

2. Študija iz odstavka 1 vključuje vsaj oceno količin in koncentracij kritičnih surovin v rudarskih odpadkih in pridobljenem obsegu ter oceno možnosti njihovega izkoriščanja v tehničnem in gospodarskem smislu. Upravljavci določijo metode za oceno teh količin in koncentracij.

3. Upravljavci objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki do 24. novembra 2026 predložijo študijo iz odstavka 1 tega člena pristojnemu organu, kakor je opredeljen v členu 3, točka 27, Direktive 2006/21/ES. Upravljavci novih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki predložijo to študijo pristojnemu organu, kakor je opredeljen v členu 3, točka 27, Direktive 2006/21/ES, skupaj s svojimi načrti ravnanja z odpadki v skladu s členom 7 navedene direktive.

4. Države članice vzpostavijo podatkovno zbirko zaprtih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki na njihovem ozemlju, vključno z opuščenimi objekti za ravnanje z rudarskimi odpadki, razen za zaprte objekte za ravnanje z rudarskimi odpadki, kadar zaradi določenih značilnosti območij ravnanja z odpadki ali geoloških razmer ni verjetno, da bi obstajale količine kritičnih surovin, ki bi jih bilo mogoče tehnično izkoristiti. Ta zbirka podatkov vsebuje informacije o:

(a) lokaciji, površinskem obsegu in količini odpadkov oziroma, kadar je ustrezno, ocenjeni količini odpadkov objekta za ravnanje z rudarskimi odpadki;

(b) upravljavcu ali nekdanjem upravljavcu objekta za ravnanje z rudarskimi odpadki in po potrebi njegovem pravnem nasledniku;

(c) približnih količinah in koncentracijah vseh surovin v rudarskih odpadkih in, kadar je na voljo, v prvotnem nahajališču mineralov, v skladu z odstavkom 7;

(d) vse dodatne informacije, za katere država članica meni, da so pomembne za omogočanje predelave kritičnih surovin iz objekta za ravnanje z rudarskimi odpadki.

5. Države članice do 24. novembra 2027 sprejmejo in izvedejo ukrepe za spodbujanje predelave kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov, zlasti iz zaprtih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki, za katere je v podatkovni zbirki iz člena 4 ugotovljeno, da vsebujejo kritične surovine, ki bi jih bilo mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu.

6. Podatkovna zbirka iz odstavka 4 se vzpostavi do 24. novembra 2026, vse informacije pa je treba v to podatkovno zbirko vnesti do 24. maja 2027. Na voljo je v javno dostopni in digitalni obliki ter se posodablja vsaj vsaka tri leta, da se vključijo dodatne razpoložljive informacije in na novo zaprti ali na novo opredeljeni objekti.

7. Države članice za zagotavljanje informacij iz odstavka 4, točka (c), izvajajo vsaj naslednje dejavnosti:

(a) v primeru zaprtih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki države članice do 24. novembra 2026 natančno pregledajo razpoložljivo dokumentacijo za izdajo dovoljenja, če te ni, pa drugo razpoložljivo dokumentacijo;

(b) v primeru objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki, pri katerih bi razpoložljive informacije lahko kazale na prisotnost količin kritičnih surovin, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu, države članice do 24. maja 2026 dodatno izvedejo reprezentativno geokemično vzorčenje;

(c) v primeru objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki, pri katerih so pri dejavnostih, opisanih v točkah (a) in (b) tega odstavka, navedene količine kritičnih surovin, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu, države članice do 24. marca 2027 opravijo podrobnejše vzorčenje z naknadnimi kemijskimi in mineraloškimi opredelitvami, ki vključuje preučitev jedra ali enakovredne tehnike, kadar je to okoljsko primerno v skladu z veljavnimi okoljskimi zahtevami na ravni Unije in po potrebi z zahtevami Direktive 2006/21/ES.

8. Dejavnosti iz odstavka 7 se izvajajo v mejah nacionalnih pravnih sistemov v zvezi z mineralnimi viri, odpadki, lastninskimi pravicami, lastništvom zemljišč, vplivi na okolje in zdravje ter vsemi drugimi ustreznimi določbami. Kadar taki dejavniki ovirajo dejavnosti, si organi države članice prizadevajo za sodelovanje upravljavca ali lastnika objekta za ravnanje z rudarskimi odpadki. Rezultati dejavnosti iz odstavka 7 so dostopni v okviru podatkovne zbirke iz odstavka 4. Kadar je mogoče, države članice v podatkovno zbirko vključijo klasifikacijo zaprtih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire.

Člen 28

Možnost recikliranja trajnih magnetov

1. Dve leti od datuma začetka veljavnosti izvedbenega akta iz odstavka 2 vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg naprave za slikanje z magnetno resonanco, generatorje vetrne energije, industrijske robote, motorna vozila, lahka prevozna sredstva, generatorje hlajenja, toplotne črpalke, elektromotorje, tudi kadar so elektomotorji vgrajeni v druge izdelke, avtomatske pralne stroje, sušilne stroje, mikrovalovne pečice, sesalnike ali pomivalne stroje, zagotovi, da imajo navedeni izdelki vidno, jasno čitljivo in neizbrisno oznako, na kateri je navedeno:

(a) ali navedeni izdelki vsebujejo enega ali več trajnih magnetov;

(b) če izdelek vsebuje enega ali več trajnih magnetov, ali ti trajni magneti spadajo v katerokoli od naslednjih vrst:

(i) magneti iz zlitine neodima, železa in bora;

(ii) magneti iz zlitine samarija in kobalta;

(iii) magneti iz zlitine aluminija, niklja in kobalta;

(iv) magneti iz ferita.

2. Komisija do 24. novembra 2026 sprejme izvedbeni akt, s katerim določi obliko označevanja iz odstavka 1 tega člena. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(3).

3. Od dveh let po datumu začetka veljavnosti izvedbenega akta iz odstavka 2 vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg izdelke iz odstavka 1, ki vsebujejo enega ali več vrst trajnih magnetov iz odstavka 1, točka (b), zagotovi, da je na izdelku ali v njem prisoten nosilec podatkov.

4. Nosilec podatkov iz odstavka 3 je povezan z edinstveno identifikacijsko oznako izdelka, ki omogoča dostop do:

(a) imena, registriranega trgovskega imena ali registrirane blagovne znamke ter poštnega naslova odgovorne fizične ali pravne osebe in, kadar so na voljo, elektronskih komunikacijskih sredstev, na katerih je ta oseba dosegljiva;

(b) informacij o teži, lokaciji in kemični sestavi vseh posameznih trajnih magnetov, vgrajenih v izdelek, ter o prisotnosti in vrsti površinske zaščite magneta, lepil in vseh uporabljenih dodatkov;

(c) informacij, ki omogočajo dostop do vseh trajnih magnetov, vgrajenih v izdelek, in njihovo varno odstranitev, vključno vsaj z zaporedjem vseh korakov odstranitve, orodij ali tehnologij, potrebnih za dostop do trajnega magneta in njegovo odstranitev, brez poseganja v zagotavljanje informacij za obrate za obdelavo na podlagi člena 15(1) Direktive 2012/19/EU.

5. Pri izdelkih, pri katerih so vgrajeni trajni magneti izključno v enem ali več elektromotorjih, vgrajenih v izdelek, se lahko informacije iz odstavka 4, točka (b), nadomestijo z informacijami o lokaciji navedenih elektromotorjev, informacije iz odstavka 4, točka (c), pa z informacijami o dostopu do elektromotorjev in njihovi odstranitvi, vključno vsaj z zaporedjem vseh korakov odstranitve, orodji ali tehnologijami, potrebnimi za dostop do elektromotorjev in njihovo odstranitev.

6. Pri izdelkih iz odstavka 3, za katere se na podlagi drugega pravnega akta Unije zahteva potni list izdelka, se informacije iz odstavka 4 vključijo v ta potni list izdelka.

7. Fizična ali pravna oseba, ki daje na trg izdelek iz odstavka 3, zagotovi, da so informacije iz odstavka 4 popolne, posodobljene in točne ter so na voljo vsaj deset let dlje, kot je običajna življenjska doba izdelka, tudi po insolventnosti, likvidaciji ali prenehanju dejavnosti odgovorne fizične ali pravne osebe v Uniji. Ta oseba lahko pooblasti drugo fizično ali pravno osebo, da deluje v njenem imenu.

Informacije iz odstavka 4 se nanašajo na model izdelka ali, kadar se informacije med enotami istega modela razlikujejo, na določeno serijo ali enoto. Informacije iz odstavka 4 so dostopne izvajalcem popravila, izvajalcem recikliranja, organom za nadzor trga in carinskim organom.

8. Kadar so zahteve po informacijah v zvezi z recikliranjem trajnih magnetov določene v drugi harmonizacijski zakonodaji Unije za kateri koli izdelek iz odstavka 1, se te zahteve uporabljajo za zadevne izdelke namesto tega člena.

9. Izdelki, ki so zasnovani predvsem za obrambne ali vesoljske aplikacije, so izvzeti iz zahtev tega člena.

10. Ta člen se od 24. maja 2029 uporablja za naprave za slikanje z magnetno resonanco, motorna vozila in lahka prevozna sredstva, ki so homologirana vozila kategorije L.

11. Ta člen se ne uporablja za:

(a) vozila za posebne namene, kakor so opredeljena v členu 3, točka 31, Uredbe (EU) 2018/858;

(b) dele vozila, ki niso osnovno vozilo in ki so bili homologirani v večstopenjski homologaciji kategorij N_1, N_2, N_3, M_2 ali M_3;

(c) vozila, izdelana v majhnih serijah, kakor so opredeljena v členu 3, točka 30, Uredbe (EU) 2018/858.

12. Na Komisijo se v skladu s členom 38 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranega akta za nadomestitev te uredbe, da se zagotovi seznam oznak KN v skladu s Prilogo I Uredbe Sveta (EGS) št. 2658/87 ([44]) in opisov izdelkov, ki ustrezajo izdelkom iz odstavka 1 tega člena, z namenom olajšanja dela carinskih organov v zvezi s temi izdelki ter zahtevami iz tega člena in člena 29.

Člen 29

Vsebnost recikliranih materialov v trajnih magnetih

1. Do 24. maja 2027 ali dve leti od začetka veljavnosti delegiranega akta iz odstavka 2, kar nastopi pozneje, vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg izdelke iz člena 28(1), ki vsebujejo enega ali več trajnih magnetov iz člena 28(1), točka (b)(i), (ii) in (iii), in pri katerih skupna masa vseh takih trajnih magnetov presega 0,2 kg, na prosto dostopnem spletnem mestu objavi delež neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenega iz popotrošniških odpadkov, ki je prisoten v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelek.

2. Komisija do 24. maja 2026 v skladu s členom 38 sprejme delegirani akt za dopolnitev te uredbe z določitvijo pravil za izračun in preverjanje deleža neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenega iz popotrošniških odpadkov, ki je prisoten v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelke iz odstavka 1 tega člena.

Pravila za izračun in preverjanje določajo veljavni postopek za ugotavljanje skladnosti med moduli iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([45]) s potrebnimi prilagoditvami glede na zadevne izdelke. Komisija pri določanju veljavnega postopka za ugotavljanje skladnosti upošteva naslednja merila:

(a) primernost zadevnega modula glede na vrsto izdelka in njegova sorazmernost z javnim interesom, za katerega si prizadeva;

(b) naravo tveganja, ki jo prinaša izdelek, in stopnja, do katere ugotavljanje skladnosti ustreza vrsti in stopnji tveganja;

(c) kadar je sodelovanje tretje osebe obvezno, potrebo proizvajalca, da lahko izbira med zagotavljanjem kakovosti in moduli certifikacije izdelka iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES.

3. Komisija po začetku veljavnosti delegiranega akta, sprejetega na podlagi odstavka 2, in v vsakem primeru do 31. decembru 2031 sprejme delegirane akte za dopolnitev te uredbe z določitvijo minimalnih deležev neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenega iz popotrošniških odpadkov, ki je prisoten v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelke iz odstavka 1.

Delegirani akti iz prvega pododstavka lahko uporabljajo različne minimalne deleže za različne izdelke in lahko določene izdelke oprostijo. Z njimi se določijo prehodna obdobja, prilagojena težavam pri prilagajanju izdelkov, ki jih zajema ukrep za zagotovitev skladnosti.

Najmanjši delež iz prvega pododstavka temelji na predhodni presoji vplivov, pri čemer se upoštevajo:

([44]) Uredba Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L 256, 7.9.1987, str. 1).

([45]) Sklep št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov in razveljavitvi Sklepa Sveta 93/465/EGS (UL L 218, 13.8.2008, str. 82).

(a) obstoječa in napovedana razpoložljivost neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenih iz popotrošniških odpadkov;

(b) informacije, zbrane na podlagi odstavka 1, in relativna porazdelitev deleža recikliranih materialov v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelke iz odstavka 1, ki so dani na trg;

(c) tehnični in znanstveni napredek, vključno z znatnimi spremembami tehnologij trajnih magnetov, ki vplivajo na vrsto pridobljenih materialov;

(d) dejanski in potencialni prispevek najmanjšega deleža k podnebnim in okoljskim ciljem Unije;

(e) možni vplivi na delovanje izdelkov, ki vsebujejo trajne magnete;

(f) potreba po preprečevanju nesorazmernih negativnih učinkov na cenovno dostopnost trajnih magnetov in izdelkov, ki vsebujejo trajne magnete.

4. Kadar so zahteve v zvezi z vsebnostjo recikliranih materialov v trajnih magnetih določene v drugi harmonizacijski zakonodaji Unije za kateri koli izdelek iz odstavka 1, se te zahteve uporabljajo za zadevne izdelke namesto tega člena.

5. Od datuma s katerim se začne upoštevati zahteva iz odstavka 1, fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg izdelke iz odstavka 1, pri ponujanju navedenih izdelkov v prodajo, vključno v primeru prodaje na daljavo, ali njihovem razstavljanju v okviru poslovne dejavnosti zagotovijo, da imajo njihove stranke dostop do informacij iz odstavka 1, preden se zavežejo s prodajno pogodbo.

Fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg izdelke iz odstavka 1, ne zagotovijo ali prikazujejo nalepk, oznak, simbolov ali napisov, ki bi lahko zavajali ali zmedli stranke v zvezi z informacijami iz odstavka 1. Izdelki, ki so zasnovani predvsem za obrambne ali vesoljske aplikacije, so izvzeti iz zahtev tega člena.

6. Za naprave za slikanje z magnetno resonanco, motorna vozila in lahka prevozna sredstva, ki so homologirana vozila kategorije L, se zahteve iz odstavkov 1 in 5 začnejo uporabljati pet let po datumu začetka veljavnosti delegiranega akta iz odstavka 2.

7. Ta člen se ne uporablja za:

(a) vozila za posebne namene, kot so opredeljena v členu 3, točka 31, Uredbe (EU) 2018/858;

(b) dele vozila, ki niso osnovno vozilo in ki so bili homologirani v večstopenjski homologaciji kategorij N_1, N_2, N_3, M_2 ali M_3;

(c) vozila, izdelana v majhnih serijah, kakor so opredeljena v členu 3, točka 30, Uredbe (EU) 2018/858.

ODDELEK 2

Certificiranje in okoljski odtis

Člen 30

Priznane sheme

1. Vlade, industrijska združenja in skupine zainteresiranih organizacij, ki razvijejo in nadzorujejo sheme certificiranja v zvezi s trajnostnostjo kritičnih surovin (lastniki shem), lahko zaprosijo Komisijo, naj prizna njihove sheme.

Vloge iz prvega pododstavka tega odstavka vsebujejo vsa ustrezna dokazila v zvezi z izpolnjevanjem meril iz Priloge IV.

Komisija do 24. maja 2027 sprejme izvedbeni akt, v katerem je določena enotna predloga, ki jo uporabljajo lastniki shem za zagotavljanje minimalnih informacij, ki jih morajo vsebovati vloge iz prvega pododstavka tega odstavka. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(3).

Obseg dokumentacije, ki se zahteva za izpolnitev enotne predloge iz tretjega pododstavka, je razumen.

2. Kadar Komisija na podlagi dokazov, predloženih na podlagi odstavka 1 tega člena, ugotovi, da shema certificiranja izpolnjuje merila iz Priloge IV oziroma podskupino teh meril, sprejme izvedbene akte, s katerimi prizna to shemo in določi obseg tega priznanja. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(3).

3. Obseg priznanja za vsako shemo se določi v glede na naslednje razsežnosti:

(a) stopnje vrednostne verige surovin, ki jih obsega shema;

(b) stopnje življenjskega cika projekta, tudi pred zaključkom, med njim in po njem, ki jih obsega shema, ter

(c) razsežnosti trajnostnosti in kategorije tveganja za okolje iz Priloge IV, točka 2, ki jih obravnava shema.

Zahteve iz Priloge IV, točka 1(a) do (d), morajo biti predpogoj za vsako priznanje sheme.

4. Komisija vsaj vsaka tri leta od datuma začetka uporabe vsakega izvedbenega akta, sprejetega na podlagi odstavka 2 preveri, ali še naprej izpolnjuje merila iz Priloge IV ali priznane podskupine teh meril.

5. Lastniki priznanih shem brez odlašanja obvestijo Komisijo o kakršnihkoli spremembah ali posodobitvah teh shem v zvezi z izpolnjevanjem meril iz Priloge IV ali priznane podskupine teh meril. Komisija oceni, ali take spremembe ali posodobitve vplivajo na podlago za priznanje, in sprejme ustrezne ukrepe.

6. Če obstajajo dokazi o ponavljajočih se ali pomembnih primerih, v katerih gospodarski subjekti, ki izvajajo priznano shemo, niso izpolnili zahtev navedene sheme, Komisija po posvetovanju z lastnikom priznane sheme preuči, ali navedeni primeri kažejo na pomanjkljivosti v shemi, ki vplivajo na podlago za priznanje, in sprejme ustrezne ukrepe.

7. Kadar Komisija ugotovi pomanjkljivosti v priznani shemi, ki vplivajo na podlago za priznanje, lahko lastniku sheme odobri ustrezen rok, ki ni daljši do 12 mesecev, v katerem sprejme popravne ukrepe.

8. Kadar lastnik sheme ne sprejme ali noče sprejeti potrebnih popravnih ukrepov in kadar Komisija ugotovi, da shema zaradi pomanjkljivosti iz odstavka 6 tega člena ne izpolnjuje več meril iz Priloge IV ali priznane podskupine teh meril, Komisija z izvedbenimi akti prekliče priznanje sheme. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(3).

9. Komisija vzpostavi in posodablja register shem certificiranja. Ta register je javno dostopen na prosto dostopnem spletnem mestu. Na tem spletnem mestu je mogoče zbirati tudi povratne informacije vseh zadevnih deležnikov v zvezi z izvajanjem priznanih shem. Take povratne informacije se predložijo zadevnim lastnikom shem, da jih preučijo.

Člen 31

Izjava o okoljskem odtisu

1. Ob upoštevanju rezultata poročila iz odstavka 2 tega člena in ocene nujnosti in sorazmernosti za namene odstavka 3 tega člena se na Komisijo v skladu s členom 38 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za dopolnitev te uredbe, da se določijo pravila za izračun in preverjanje okoljskega odtisa različnih kritičnih surovin v skladu s Prilogo V ter ob upoštevanju znanstveno utemeljenih metod ocenjevanja in ustreznih mednarodnih standardov. Pravila za izračun in preverjanje določajo vsaj tri najpomembnejše kategorije vpliva na okolje, ki predstavljajo večino celotnega okoljskega odtisa. Ena od kategorij vpliva na okolje so emisije toplogrednih plinov.. Izjava o odtisu je omejena na te kategorije vpliva na okolje.

2. Komisija do 24. novembra 2026 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem navede, katere kritične surovine morajo biti prednostno obravnavane za oceno, ali je obveznost prijave okoljskega odtisa kritičnih surovin potrebna in sorazmerna.

Za kritične surovine, ki jih je Komisija opredelila kot prednostne, Komisija predloži ugotovitve ocene nujnosti in sorazmernosti za namene odstavka 3 do 12 mesecev od predložitve poročila iz prvega pododstavka tega odstavka.

3. Komisija sprejme pravila za izračun in preverjanje za določeno kritično surovino, če ob upoštevanju različnih ustreznih kategorij vplivov na okolje ugotovi, da ima zadevna kritična surovina znaten okoljski odtis in da je zato obveznost prijave okoljskega odtisa te kritične surovine v zvezi s kategorijami vplivov na okolje iz odstavka 1 pri dajanju na trg potrebna in sorazmerna za prispevanje k podnebnim in okoljskim ciljem Unije z olajšanjem oskrbe s kritičnimi surovinami z manjšim okoljskim odtisom.

4. Komisija pri ugotavljanju, ali je obveznost iz odstavka 6 tega člena potrebna, upošteva:

(a) ali in kako ter kako učinkovito se podnebni in okoljski cilji Unije že dosegajo z drugimi pravnimi akti Unije, ki se uporablja za zadevno kritično surovino;

(b) obstoj in uporabo ustreznih mednarodnih standardov in smernic ali možnosti za dogovor o takih standardih na mednarodni ravni ter trajnostne prakse na trgu, vključno s prostovoljnimi shemami, priznanimi na podlagi člena 30(2);

(c) učinkovitost strateških partnerstev, strateških projektov, trgovinskih sporazumov ter drugih mednarodnih instrumentov in ozaveščanja, ki jih izvaja Unija, pri doseganju podnebnih in okoljskih ciljev Unije;

(d) s tem povezane gospodarske stroške in upravno breme za gospodarske subjekte.

5. Komisija opravi predhodno oceno učinka, da se odloči, ali bo sprejela delegirani akt na podlagi odstavka 1. Ta ocena:

(a) med drugim temelji na posvetovanju z:

(i) vsemi ustreznimi deležniki, kot so industrija, vključno z industrijo nižje v prodajni verigi, MSP in, kadar je ustrezno, obrtniki, socialnimi partnerji, trgovci, trgovci na drobno, uvozniki, organizacijami, ki spodbujajo zdravje ljudi in varstvo okolja, potrošniškimi organizacijami in akademsko sfero;

(ii) tretjimi državami ali čezmorskimi državami in ozemlji, na katerih trgovanje z Unijo lahko ta obveznost znatno vpliva;

(iii) Odborom;

(iv) agencijami Unije s pristojnostjo na področju varstva okolja, kot je ustrezno;

(b) zagotovi, da noben tak ukrep ni pripravljen, sprejet ali uporabljen z namenom ali učinkom ustvarjanja nepotrebnih ovir za mednarodno trgovino in da ne omejuje trgovine bolj, kot je potrebno za doseganje podnebnih in okoljskih ciljev Unije, ob upoštevanju zmožnosti dobaviteljev iz tretjih držav, da ravnajo v skladu s tako izjavo, tako da skupni trgovinski tokovi in stroški kritičnih surovin niso nesorazmerno prizadeti;

(c) ovrednoti, ali so podobne obveznosti na podlagi prava Unije prinesle načrtovane učinke in pomembno prispevale k doseganju ciljev Unije na področju okolja;

(d) ovrednoti, ali bi ukrep prispeval k doseganju podnebnih in okoljskih ciljev Unije, ne da bi nesorazmerno vplival na zmožnost industrije Unije za pridobivanje zadevne kritične surovine.

6. Vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg kritične surovine, tudi predelane in reciklirane, za katere je Komisija sprejela pravila za izračun in preverjanje na podlagi odstavka 1, da na voljo izjavo o okoljskem odtisu.

Zahteva iz prvega pododstavka se uporablja za vsako posamezno vrsto kritičnih surovin, dano na trg, in se ne uporablja za kritične surovine, vključene v vmesne ali končne izdelke.

7. Izjava o okoljskem odtisu iz odstavka 6 vsebuje naslednje informacije:

(a) ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko ter poštni naslov odgovorne fizične ali pravne osebe in elektronska komunikacijska sredstva, na katerih je ta oseba dosegljiva;

(b) informacije o vrsti kritične surovine, za katero se izjava uporablja;

(c) informacije o državi in regiji, v kateri je bila kritična surovina pridobljena, predelana, rafinirana in reciklirana, kot je ustrezno;

(d) okoljski odtis kritične surovine, izračunan v skladu z veljavnimi pravili o preverjanju in izračunu, sprejetimi na podlagi odstavka 1;

(e) razred učinkovitosti v zvezi z okoljskim odtisom, v katerega spada kritična surovina in ki je določen v skladu z veljavnim delegiranim aktom, sprejetim na podlagi odstavka 8;

(f) spletno povezavo za dostop do javne različice študije, ki podpira rezultate izjave o okoljskem odtisu.

8. Komisija v skladu s členom 38 sprejme delegirane akte za dopolnitev te uredbe v razumnem časovnem roku z določitvijo razredov učinkovitosti v zvezi z okoljskim odtisom za kritične surovine, za katere so bila sprejeta pravila za izračun in preverjanje na podlagi odstavka 1 tega člena, v skladu s Prilogo V.

9. Komisija pri določanju pravil za izračun okoljskega odtisa vmesnih in končnih izdelkov, ki vsebujejo kritične surovine, kadar je to mogoče, zahteva uporabo pravil za izračun okoljskega odtisa iz tega člena.

10. Izjava o okoljskem odtisu se objavi na prosto dostopnem spletnem mestu in je zlahka razumljiva.

Komisija lahko sprejme izvedbene akte o določitvi oblike izjave o okoljskem odtisu iz odstavka 6 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(3).

11. Fizične in pravne osebe, ki dajejo kritične surovine na trg za prodajo, vključno s prodajo na daljavo, ali jih razstavljajo v okviru poslovne dejavnosti, zagotovijo, da imajo njihove stranke dostop do izjave o okoljskem odtisu, preden se zavežejo s prodajno pogodbo.

Fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg kritične surovine, ne zagotovijo ali prikazujejo nalepk, oznak, simbolov ali napisov, ki bi lahko zavajali ali zmedli stranke v zvezi z informacijami, vključenimi v izjavo o okoljskem odtisu.

ODDELEK 3

Prosti pretok, skladnost in nadzor trga

Člen 32

Prosti pretok

1. Države članice ne smejo prepovedati, omejiti ali ovirati omogočanja dostopnosti izdelkov na trgu, ki vsebujejo trajne magnete ali kritične surovine, ki so v skladu s to uredbo, ali njihovega dajanja v uporabo iz razlogov, povezanih z informacijami o recikliranju ali vsebnosti recikliranih materialov v trajnih magnetih, ali razlogov, povezanih z informacijami o okoljskem odtisu kritičnih surovin, ki jih zajema ta uredba.

2. Države članice na sejmih, razstavah, predstavitvah ali podobnih dogodkih ne preprečujejo prikazovanja izdelkov s trajnimi magneti ali kritičnih surovin, ki niso v skladu s to uredbo, če je na vidnem mestu jasno označeno, da navedeni izdelki ali kritične surovine niso v skladu s to uredbo in ne morejo biti dostopni na trgu, dokler se ne zagotovi njihova skladnost z njo.

Člen 33

Skladnost in nadzor trga

1. Odgovorne fizične ali pravne osebe pred dajanjem izdelka iz člena 28 ali 29 na trg zagotovijo, da je bil izveden veljavni postopek za ugotavljanje skladnosti in da je zahtevana tehnična dokumentacija pripravljena. Kadar se s postopkom za ugotavljanje skladnosti dokaže skladnost izdelka z veljavnimi zahtevami, odgovorne fizične ali pravne osebe zagotovijo, da je EU izjava o skladnosti pripravljena, oznaka CE pa nameščena.

2. Postopek za ugotavljanje skladnosti za izdelke, za katere veljajo zahteve iz člena 28 te uredbe, je postopek iz Priloge IV k Direktivi 2009/125/ES, razen če za te izdelke veljajo tudi zahteve iz člena 29 te uredbe; v tem primeru je postopek za ugotavljanje skladnosti postopek, določen v pravilih za izračun in preverjanje, sprejetih na podlagi člena 29(2) te uredbe.

3. Ta člen se ne uporablja za izdelke, ki jih zajema homologacija na podlagi Uredbe (EU) 2018/858 oziroma (EU) št. 168/2013.

Člen 34

Izvajanje in uskladitev s harmonizacijsko zakonodajo Unije

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 38 v dopolnitev členov 28, 29, 31 in 33, da bi:

(a) določili zahteve za tehnično zasnovo in delovanje nosilca podatkov in edinstvene identifikacijske oznake izdelka iz člena 28(3) in (4);

(b) navedli tehnične standarde, ki se uporabljajo v zvezi z nosilcem podatkov in edinstveno identifikacijsko oznako izdelka iz člena 28(3) in (4);

(c) določili pravila za vnos edinstvene identifikacijske oznake izdelka iz člena 28(4) v registre, ki se uporabljajo za nadzor trga in carinske kontrole;

(d) določili zahteve za carinske kontrole v zvezi z nosilcem podatkov in edinstveno identifikacijsko oznako izdelka iz člena 28(3) in (4);

(e) vzpostavili postopke za obravnavo izdelkov, ki predstavljajo tveganje na nacionalni ravni ali formalne neskladnosti, ter s tem povezane zaščitne postopke, kadar so vloženi ugovori zoper sprejete ukrepe za nadzor trga;

(f) določili zahteve v zvezi z izjavo EU o skladnosti ter splošna načela, pravila in pogoje za namestitev oznake CE.

V teh delegiranih aktih se zagotovi uskladitev z drugo harmonizacijsko zakonodajo Unije oziroma se sklicuje nanjo, zlasti Direktivo 2009/125/ES, ter upošteva potrebo po omejitvi upravnega bremena ob hkratnem zagotavljanju učinkovitega izvajanja členov 28, 29 in 31 te uredbe.

POGLAVJE 6

UPRAVLJANJE

Člen 35

Evropski odbor za kritične surovine

1. Ustanovi se Evropski odbor za kritične surovine (v nadaljnjem besedilu: Odbor).

2. Odbor svetuje Komisiji in izvaja naloge, določene v tej uredbi.

Člen 36

Sestava in delovanje Odbora

1. Odbor sestavljajo predstavniki vseh držav članic in Komisije. Predseduje mu predstavnik Komisije (v nadaljnjem besedilu: predsednik).

2. Vsaka država članica v Odbor imenuje visokega predstavnika. Kadar je to ustrezno glede na funkcijo in strokovno znanje, lahko država članica imenuje različne predstavnike v zvezi z različnimi nalogami Odbora. Vsak imenovani predstavnik v Odboru ima namestnika. Glasovalne pravice imajo samo države članice. Vsaka država članica ima samo en glas, ne glede na število svojih predstavnikov.

Predsednik povabi predstavnike Evropskega parlamenta, da se kot opazovalci udeležijo sestankov Odbora, vključno s sestanki stalnih ali začasnih podskupin iz odstavka 8.

3. Predsednik lahko, kadar je to primerno, povabi predstavnike industrije, zlasti MSP, civilne družbe, akademske sfere, sindikatov, lokalnih ali regionalnih organov, tretjih držav, čezmorskih držav in ozemelj ter Evropske obrambne agencije, Evropske agencije za kemikalije, Evropske agencije za okolje in Evropske službe za zunanje delovanje, da se kot opazovalci udeležijo sestankov Odbora ali njegovih stalnih ali začasnih podskupin iz odstavka 8 ali da predložijo pisne prispevke. Opazovalci ne sodelujejo pri oblikovanju nasvetov Odbora in njegovih podskupin.

4. Odbor na svojem prvem sestanku na predlog Komisije sprejme svoj poslovnik z navadno večino svojih članov.

5. Odbor se sestaja v rednih časovnih presledkih, da omogoči učinkovito izvajanje svojih nalog iz te uredbe. Odbor se po potrebi sestane na podlagi utemeljene zahteve Komisije ali države članice, ki upravičuje poseben interes v zvezi s strateškim projektom na njenem ozemlju, zaradi česar je potreben dodaten sestanek.

Odbor se sestane vsaj:

(a) vsake tri mesece za oceno vlog za strateške projekte na podlagi poglavja 3, oddelek 2;

(b) vsakih šest mesecev za razvoj spremljanja na podlagi poglavja 4;

(c) enkrat letno za razpravo o napredku pri izvajanju obveznosti držav članic v zvezi z raziskovanjem iz poglavja 3, oddelek 5, tudi ob upoštevanju posodobitev seznamov strateških ali kritičnih surovin.

6. Komisija usklajuje delo Odbora z izvršnim sekretariatom, ki zagotavlja tehnično in logistično podporo.

7. Odbor izvaja naslednje:

(a) redno razpravlja o izvajanju člena 9 in izmenjuje najboljše prakse za namen pospešitve postopka za izdajo dovoljenj za projekte na področju kritičnih surovin ter za izboljšanje sodelovanja javnosti in posvetovanja v teh projektih;

(b) po potrebi Komisiji predlaga smernice za izvajanje člena 9(1), ki jih morajo upoštevati enotne kontaktne točke;

(c) redno razpravlja o izvajanju strateških projektov in po potrebi o ukrepih, ki bi jih lahko sprejel predlagatelj projekta ali država članica, katere ozemlje zadeva strateški projekt, da bi se dodatno olajšalo izvajanje teh strateških projektov, na podlagi člena 15;

(d) svetuje Komisiji glede ocene vzpostavitve skupnega nabavnega sistema na podlagi člena 25;

(e) olajšuje izmenjavo najboljših praks med državami članicami z namenom izboljšanja njihovih nacionalnih programov na podlagi člena 26.

8. Odbor lahko ustanovi stalne ali začasne podskupine za obravnavanje posebnih vprašanj in nalog.

Odbor ustanovi vsaj naslednje stalne podskupine:

(a) podskupino za razpravo o financiranju strateških projektov v skladu s členom 16 in njegovo usklajevanje, kot opazovalci pa so povabljeni predstavniki nacionalnih spodbujevalnih bank in institucij, agencij za izvozne kredite, evropskih razvojnih finančnih institucij, skupine Evropske investicijske banke, drugih mednarodnih finančnih institucij, vključno z Evropsko banko za obnovo in razvoj, ter, kadar je primerno, zasebnih finančnih institucij;

(b) podskupino za razpravo in izmenjavo mnenj o ukrepih za povečanje javnega znanja o dobavni verigi kritičnih surovin ter izmenjavo najboljših praks v zvezi s sodelovanjem javnosti in vključevanjem deležnikov v projekte v zvezi s kritičnimi surovinami, kot opazovalci pa so redno povabljeni tudi predstavniki organizacij civilne družbe;

(c) podskupino, ki združuje nacionalne oziroma, kadar je ustrezno, regionalne geološke inštitute ali zavode ali, če takega inštituta ali zavode ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za splošno raziskovanje, z namenom prispevanja k usklajevanju nacionalnih raziskovalnih programov, pripravljenih na podlagi člena 19;

(d) podskupino za razpravo in izmenjavo mnenj o ukrepih za spodbujanje krožnosti, učinkovite rabe virov in nadomeščanja kritičnih surovin;

(e) podskupino, ki združuje nacionalne agencije za oskrbo in informiranje, ki pokrivajo kritične surovine, ali, če take agencije ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za navedeno, z namenom prispevanja k spremljanju in stresnim testom Komisije na podlagi člena 20;

(f) podskupino, ki združuje nacionalno agencijo za izredne razmere in nacionalne organe, pristojne za strateške zaloge, ali, če take agencije in organa ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za to zadevo, z namenom prispevanja k usklajevanju strateških zalog iz člena 23.

Odbor pri izvajanju svojih nalog, kadar je ustrezno, zagotovi usklajevanje, sodelovanje in izmenjavo informacij z ustreznimi strukturami za odzivanje na krize in pripravljenost na krize, vzpostavljenimi na podlagi prava Unije.

9. Odbor sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev varne obravnave in obdelave zaupnih in poslovno občutljivih informacij v skladu s členom 46.

10. Odbor si po najboljših močeh prizadeva doseči odločitve s soglasjem.

Člen 37

Mednarodno sodelovanje in strateška partnerstva

1. Odbor redno razpravlja:

(a) o tem, v kolikšni meri strateška partnerstva, ki jih sklene Unija, prispevajo k:

(i) izboljšanju zanesljivosti oskrbe Unije, tudi referenčnim vrednostim iz člena 5(1), točka (b);

(ii) izboljšanju sodelovanja vzdolž vrednostne verige kritičnih surovin med Unijo in partnerskimi državami, vključno s programi za krepitev zmogljivosti in prenos tehnologije za spodbujanje krožnosti in odgovorne reciklaže kritičnih surovin v državah proizvajalkah;

(iii) gospodarskemu in družbenemu razvoju partnerskih držav, vključno prek spodbujanja trajnostnih in krožnih gospodarskih praks, dostojnih delovnih pogojev in spoštovanja človekovih pravic vzdolž njihovih vrednostnih verig kritičnih surovin;

(b) o skladnosti in morebitnih sinergijah med dvostranskim sodelovanjem držav članic z zadevnimi tretjimi državami in ukrepi, ki jih Unija izvaja v okviru strateških partnerstev;

(c) o tem, katerim tretjim državam bi lahko dali prednost pri sklepanju strateških partnerstev, pri čemer se upoštevajo naslednja merila:

(i) morebitni prispevek k zanesljivosti oskrbe in njeni odpornosti ob upoštevanju potencialnih zalog tretje države in njenih zmogljivosti za pridobivanje, predelavo in recikliranje, povezanih s kritičnimi surovinami;

(ii) ali bi sodelovanje med Unijo in tretjo državo lahko izboljšalo sposobnost tretje države, da zagotovi spremljanje, preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje s svojim regulativnim okvirom in njegovim izvajanjem, uporabo družbeno odgovornih praks, vključno s spoštovanjem človekovih pravic in pravic delavcev, zlasti glede prisilnega dela in dela otrok, smiselno sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, vključno z domorodnim prebivalstvom, uporabo preglednih in odgovornih poslovnih praks ter preprečevanje škodljivih vplivov na pravilno delovanje javne uprave in pravne države;

(iii) ali obstajajo obstoječi sporazumi o sodelovanju med Unijo in tretjo državo ter, za nastajajoče trge in gospodarstva v razvoju, potencial za uvedbo naložbenih projektov pobude Global Gateway, tudi glede olajševanja naložb v strateške projekte;

(iv) za nastajajoče trge in gospodarstva v razvoju, ali in kako bi lahko partnerstvo prispevalo k lokalnemu dodajanju vrednosti, vključno z dejavnostmi nižje v verigi, ter bi bilo vzajemno koristno za Unijo in partnersko državo;

(d) o svetovanju Komisiji, kako zagotoviti skladnost strateških partnerstev iz tega odstavka s politikami Unije o trgih v vzponu in gospodarstvih v razvoju.

2. Razprave Odbora na podlagi odstavka 1 ne posegajo v pristojnosti Sveta v skladu s Pogodbama.

3. Države članice:

(a) obvestijo Komisijo o svojem dvostranskem sodelovanju z zadevnimi tretjimi državami, kadar področje sodelovanja vključuje vrednostno verigo kritičnih surovin;

(b) lahko podpirajo Komisijo pri izvajanju ukrepov za sodelovanje, določenih v strateških partnerstvih, vzdolž vrednostne verige surovin.

4. Komisija enkrat letno obvesti Evropski parlament in Svet o vsebini in izidu razprav Odbora na podlagi odstavka 1.

POGLAVJE 7

PRENESENA POOBLASTILA IN POSTOPEK V ODBORU

Člen 38

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 3(2), člena 4(2), člena 5(3), člena 6(2), člena 28(12), člena 29(2) in (3), člena 31(1) in (8) ter člena 34(1) se prenese na Komisijo za obdobje osmih let od 24. junija 2024. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem osemletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje takemu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz člena 3(2), člena 4(2), člena 5(3), člena 6(2), člena 28(12), člena 29(2) in (3), člena 31(1) in (8) ter člena 34(1) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 3(2), člena 4(2), člena 5(3), člena 6(2), člena 28(12), člena 29(2) ali (3), člena 31(1) ali (8) oziroma člena 34(1), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 39

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

POGLAVJE 8

SPREMEMBE

Člen 40

Sprememba Uredbe (EU) št. 168/2013

V oddelku C1 preglednice v Prilogi II k Uredbi (EU) št. 168/2013

se doda naslednji vnos:	„15-a	18	zahteve glede krožnosti trajnih magnetovUredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta (*)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

(*) Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).“.

Člen 41

Sprememba Uredbe (EU) 2018/858

V oddelku G „Okoljska uspešnost in emisije“ preglednice v delu I Priloge II k Uredbi (EU) 2018/858 se doda naslednji vnos:

„G 15	Zahteve glede krožnosti trajnih magnetov	Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta (*)	X	X	X	X	X	X					X	X

(*) Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).“.

Člen 42

Spremembe Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 se spremeni:

(1) v Prilogi I se doda naslednja vrstica:

„AJ. Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami	1. enotne kontaktne točke, vzpostavljene ali imenovane na podlagi člena 9(1) Uredbe (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta (*) 2. informacije o postopku za izdajo dovoljenja

	3. informacije o storitvah financiranja in investicijskih storitvah 4. informacije o možnostih financiranja na ravni Unije ali držav članic 5. informacije o podpornih storitvah za podjetja, ki med drugim vključujejo napoved za odmero davka od dohodkov pravnih oseb, lokalno davčno zakonodajo ali delovno pravo

(*) Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).“;

(2) v Prilogi II se doda naslednja vrstica:

„Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami	Postopek v zvezi z vsemi ustreznimi dovoljenji za vzpostavitev in upravljanje projektov na področju kritičnih surovin, vključno z dovoljenji za gradnjo, ravnanje s kemikalijami in priključitev na omrežje ter presojami vplivov na okolje in okoljevarstvenimi dovoljenji, kadar so ta potrebna, ter ki vključuje vse vloge in postopke od potrditve, da je vloga popolna, do uradnega obvestila o celoviti odločbi zadevne enotne kontaktne točke o izidu postopka na podlagi člena 9 Uredbe (EU) 2024/1252.	Vsi rezultati, ki se nanašajo na postopke od potrditve, da je vloga popolna, do uradnega obvestila o celoviti odločbi zadevne enotne kontaktne točke o izidu postopka na podlagi člena 9 Uredbe (EU) 2024/1252.“;

(3) v Prilogi III se doda naslednja točka:

„(9) Zadevna enotna kontaktna točka na podlagi člena 9 Uredbe (EU) 2024/1252.“.

Člen 43

Spremembe Uredbe (EU) 2019/1020

Uredba (EU) 2019/1020 se spremeni:

(1) člen 4, odstavek 5, se nadomesti z naslednjim:

„5. Ta člen se uporablja samo v zvezi z izdelki, za katere se uporabljajo uredbe (EU) št. 305/2011 ([1])*, (EU) 2016/425 ([2])*, (EU) 2016/426 ([3])* in (EU) 2024/1252 ([4])* ter direktive 2000/14/ES ([5])*, 2006/42/ES ([6])*, 2009/48/ES ([7])*, 2009/125/ES ([8])*, 2011/65/EU ([9])*, 2013/29/EU ([10])*, 2013/53/EU ([11])*, 2014/29/EU ([12])*, 2014/30/EU ([13])*, 2014/31/EU ([14])*, 2014/32/EU ([15])*, 2014/34/EU ([16])*, 2014/35/EU ([17])*, 2014/53/EU ([18])* in 2014/68/EU ([19])* Evropskega parlamenta in Sveta.

([1])* Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS (UL L 88, 4.4.2011, str. 5).

([2])* Uredba (EU) 2016/425 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o osebni varovalni opremi in razveljavitvi Direktive Sveta 89/686/EGS (UL L 81, 31.3.2016, str. 51).

([3])* Uredba (EU) 2016/426 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o napravah, v katerih zgoreva plinasto gorivo, in razveljavitvi Direktive 2009/142/ES (UL L 81, 31.3.2016, str. 99).

([4])* Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

([5])* Direktiva 2000/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z emisijo hrupa v okolje, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem (UL L 162, 3.7.2000, str. 1).

([6])* Direktiva 2006/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o strojih in spremembah Direktive 95/16/ES (UL L 157, 9.6.2006, str. 24).

([7])* Direktiva 2009/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o varnosti igrač (UL L 170, 30.6.2009, str. 1).

([8])* Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL L 285, 31.10.2009, str. 10).

([9])* Direktiva 2011/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2011 o omejevanju uporabe nekaterih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi (UL L 174, 1.7.2011, str. 88).

([10])* Direktiva 2013/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo pirotehničnih izdelkov na trgu (UL L 178, 28.6.2013, str. 27).

([11])* Direktiva 2013/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o plovilih za rekreacijo in osebnih plovilih ter razveljavitvi Direktive 94/25/ES (UL L 354, 28.12.2013, str. 90).

([12])* Direktiva 2014/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti enostavnih tlačnih posod na trgu (UL L 96, 29.3.2014, str. 45).

([13])* Direktiva 2014/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z elektromagnetno združljivostjo (UL L 96, 29.3.2014, str. 79).

([14])* Direktiva 2014/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti neavtomatskih tehtnic na trgu (UL L 96, 29.3.2014, str. 107).

([15])* Direktiva 2014/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti neavtomatskih tehtnic na trgu (UL L 96, 29.3.2014, str. 149).

([16])* Direktiva 2014/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z opremo in zaščitnimi sistemi, namenjenimi za uporabo v potencialno eksplozivnih atmosferah (UL L 96, 29.3.2014, str. 309).

([17])* Direktiva 2014/35/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti na trgu električne opreme, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (UL L 96, 29.3.2014, str. 357).

([18])* Direktiva 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu in razveljavitvi Direktive 1999/5/ES (UL L 153, 22.5.2014, str. 62).

([19])* Direktiva 2014/68/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti tlačne opreme na trgu (UL L 189, 27.6.2014, str. 164).“;

(2) v Prilogi I se doda naslednja točka:

„71. Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj)., kolikor zadeva zahteve iz člena 28, 29 ali 31 navedene uredbe.“.

POGLAVJE 9

KONČNE DOLOČBE

Člen 44

Spremljanje napredka

1. Komisija do 24. novembra 2026 predloži poročilo, ki vključuje okvirne projekcije letne porabe vsake kritične surovine v letih 2030, 2040 in 2050, vključno z nizko, visoko in referenčno projekcijo, ter okvirne referenčne vrednosti za pridobivanje in predelavo na strateško surovino, da se izpolnijo referenčne vrednosti iz člena 5(1), točka (a), za leto 2030.

2. Komisija do 24. maja 2027 in nato vsaj vsaka tri leta ob upoštevanju nasveta Odbora spremlja napredek pri doseganju referenčnih vrednosti iz člena 5(1) ter zadrževanje pričakovane rasti porabe kritičnih surovin v Uniji iz člena 5(2) in objavi poročilo o napredku Unije pri doseganju navedenih referenčnih vrednosti in zadrževanja.

3. Poročilo iz odstavka 2 vključuje:

(a) kvantitativne informacije o obsegu napredka Unije pri doseganju referenčnih vrednosti in zadrževanja iz člena 5;

(b) seznam sklenjenih strateških partnerstev med Unijo in tretjimi državami, ki zajemajo surovine, ter

(c) oceno prispevka strateških partnerstev k doseganju referenčnih vrednosti iz člena 5(1), točka (b).

Za namene tega člena gospodarskim subjektom ni treba predložiti dodatnih informacij poleg informacij, predloženih na podlagi člena 21.

4. Za zagotovitev skladnega izvajanja te uredbe Komisija spremlja skladnost svojih ukrepov, sprejetih za izvajanje uredbe, z drugim pravom Unije. Poleg tega Komisija do 24. maja 2025 objavi poročilo o skladnosti te uredbe z drugim pravom Unije.

5. Kadar na podlagi poročila iz odstavka 1 Komisija ugotovi, da Unija verjetno ne bo dosegla ciljev iz člena 5, oceni izvedljivost in sorazmernost predlaganja ukrepov, da se zagotovi doseganje teh ciljev.

6. Komisija od evropskih organizacij za standardizacijo zahteva, da v podporo ciljem te uredbe razvijejo evropske standarde ali evropske standardizacijske dokumente.

Člen 45

Poročanje držav članic

1. Države članice do 24. maja 2026 in nato letno Komisiji predložijo poročilo, ki vsebuje informacije iz člena 19(5), člena 21(1) in (2), člena 22(1), člena 23(5) in člena 26(6).

Gospodarskim subjektom ni treba predložiti dodatnih informacij poleg informacij, predloženih v okviru določb iz prvega pododstavka.

2. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi se določi predloga za poročila iz odstavka 1 tega člena. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 1 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 39(2).

3. Za informacije v poročilih iz odstavka 1 tega člena velja člen 46.

Člen 46

Obravnava zaupnih informacij

1. Informacije, pridobljene med izvajanjem te uredbe, se uporabljajo samo za namene te uredbe ter so zaščitene z ustreznim pravom Unije in nacionalnim pravom.

2. Države članice in Komisija zagotovijo varovanje poslovnih skrivnosti ter drugih občutljivih, zaupnih in tajnih podatkov, pridobljenih in obdelanih pri uporabi te uredbe, vključno s priporočili in ukrepi, ki jih je treba sprejeti, v skladu s pravom Unije in ustreznim nacionalnim pravom.

3. Komisija in države članice zagotovijo, da se tajnost podatkov, ki se predložijo ali izmenjajo na podlagi te uredbe, ne zmanjša ali prekliče brez predhodnega pisnega soglasja avtorja tajnega podatka v skladu z ustreznim pravom Unije ali nacionalnim pravom.

4. Kadar država članica meni, da bi lahko razkritje zbirnih informacij na podlagi člena 22 ogrozilo njen interes nacionalne varnosti, lahko z utemeljenim uradnim obvestilom nasprotuje razkritju takih informacij Komisije.

5. Komisija in nacionalni organi, njihovi uradniki, zaposleni in druge osebe, ki delajo pod nadzorom teh organov, zagotovijo zaupnost informacij, pridobljenih pri izvajanju svojih nalog in dejavnosti v skladu z zadevnim pravom Unije ali nacionalnim pravom. Ta obveznost velja tudi za vse predstavnike držav članic, opazovalce, strokovnjake in druge udeležence sestankov Odbora na podlagi člena 36.

6. Komisija zagotovi standardizirano in varno metodo za zbiranje, obdelavo in shranjevanje informacij, pridobljenih na podlagi te uredbe.

7. Obveznosti glede izmenjave informacij na podlagi te uredbe se ne uporabljajo za podatke, ki zadevajo bistvene varnostne ali obrambne interese držav članic.

Člen 47

Kazni

Države članice do 24. novembra 2026 določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh pravilih in ukrepih uradno obvestijo Komisijo brez odlašanja in jo brez odlašanja uradno obvestijo o vsakršni naknadni spremembi, ki nanje vpliva.

Člen 48

Ocena

1. Komisija do 24. maja 2028 izvede oceno te uredbe glede na cilje, za katere si prizadeva, ter o tem predloži poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru.

2. V poročilu iz odstavka 1 se oceni vsaj:

(a) ustreznost določitve najvišjih pragov v zvezi z okoljskim odtisom za kritične surovine, za katere so bila sprejeta pravila za izračun in preverjanje, ter potreba po nadaljnji krepitvi oskrbovalnih verig s kritičnimi surovinami po letu 2030;

(b) ustreznost določitve referenčnih vrednosti za leti 2040 in 2050 na zbirni ravni in po posameznih strateških surovinah;

(c) skladnost okoljskega prava Unije in te uredbe, zlasti v zvezi s prednostnim statusom strateških projektov;

(d) dostopnost informacij o količini odpadkov in vsebnosti strateških surovin za ustrezne tokove odpadkov;

(e) učinek skupnega nabavnega sistema, vzpostavljenega na podlagi člena 25, na konkurenco na notranjem trgu;

(f) ustreznost uvedbe nadaljnjih ukrepov za povečanje zbiranja, sortiranja in predelave odpadkov, zlasti v zvezi z odpadnimi kovinami, vključno z odpadnim železom.

3. Kadar je primerno, Komisija na podlagi poročila iz odstavka 1 predloži ustrezne zakonodajne predloge.

Člen 49

Začetek veljavnosti

1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena se člena 40 in 41 uporabljata od 24. maja 2028.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 11. aprila 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednica*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PRILOGA I

Strateške surovine

Oddelek 1

Seznam strateških surovin

Naslednje surovine se štejejo za strateške:

(a) boksit/aluminijev oksid/aluminij

(b) bizmut

(c) bor – za metalurgijo

(d) kobalt

(e) baker

(f) galij

(g) germanij

(h) litij – za baterije

(i) kovinski magnezij

(j) mangan – za baterije

(k) grafit – za baterije

(l) nikelj – za baterije

(m) platinske kovine

(n) elementi redke zemlje za trajne magnete (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm in Ce)

(o) silicijeva kovina

(p) kovinski titan

(q) volfram

Oddelek 2

Metodologija za izbiro strateških surovin

1. Strateški pomen se določi na podlagi pomembnosti surovine za zeleni in digitalni prehod ter za uporabo v obrambne ter letalske in vesoljske namene, v skladu z naslednjimi merili:

   (a) količina strateških tehnologij, pri katerih se surovina uporablja kot vhodni material;

   (b) količina surovine, potrebne za proizvodnjo ustreznih strateških tehnologij;

   (c) pričakovano svetovno povpraševanje po ustreznih strateških tehnologijah.

2. Napovedana rast povpraševanja ($DF/C,\tau$) se izračuna na naslednji način:

$$D_{F/C,\tau} = \frac{DF_{\tau}}{GS_{\tau_0}}$$

pri čemer je:

$DF\tau$: svetovna letna napoved povpraševanja po surovini za leto τ;

$GS\tau o$: svetovna letna proizvodnja surovine za referenčno obdobje $\tau 0$.

3. Pri določanju težavnosti povečanja proizvodnje se upoštevajo vsaj:

(a) trenutni svetovni letni obseg proizvodnje surovine;

(b) razmerje med zalogami in proizvodnjo surovine na podlagi znanih zalog geoloških virov, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu, in trenutne svetovne letne proizvodnje;

(c) pripravljalna obdobja za nove projekte, s katerimi bi se povečala zmogljivost oskrbe, kadar so na voljo zanesljive informacije.

PRILOGA II

Kritične surovine

Oddelek 1

Seznam kritičnih surovin

Naslednje surovine se štejejo za kritične:

(a) antimon

(b) arzen

(c) boksit/aluminijev oksid/aluminij

(d) barit

(e) berilij

(f) bizmut

(g) bor

(h) kobalt

(i) premog za koksanje

(j) baker

(k) glinenec

(l) fluorit

(m) galij

(n) germanij

(o) hafnij

(p) helij

(q) težki elementi redke zemlje

(r) lahki elementi redke zemlje

(s) litij

(t) magnezij

(u) mangan

(v) grafit

(w) nikelj – za baterije

(x) niobij

(y) fosfatna ruda

(z) fosfor

(aa) platinske kovine

(ab) skandij

(ac) silicijeva kovina

(ad) stroncij

(ae) tantal

(af) kovinski titan

(ag) volfram

(ah) vanadij

Oddelek 2

Izračun gospodarskega pomena in tveganja za zanesljivost oskrbe

1. Gospodarski pomen (*EI*) ocenjevane surovine se izračuna na naslednji način:

$$EI = \sum_{s} (A_s * Q_s) * SI_{EI}$$

pri čemer je:

s: oznaka za gospodarske sektorje NACE (dvomestna raven);

As: delež končne uporabe ocenjevanih surovin v sektorju NACE (dvomestna raven) (z uporabo vrednosti Unije, če so na voljo, drugače pa svetovnih vrednosti);

Qs: dodana vrednost ustreznega sektorja na ravni NACE (dvomestna raven), kot delež celotnega gospodarstva;

SIEI: indeks nadomestljivosti, povezan z gospodarskim pomenom.

2. Indeks nadomestljivosti ocenjevane surovine, povezan z gospodarskim pomenom (*SIEI*), se na podlagi najpomembnejših industrijskih načinov uporabe izračuna na naslednji način:

$$SI_{EI} = \sum_{i} \sum_{a} SPP_{i,a;EI} * Sub_share_{i,a} * Share_{a}$$

pri čemer je:

i: oznaka za posamezen nadomestni material;

a: oznaka za posamezno uporabo surovine;

SPPi,a; EI: parameter gospodarskega pomena posameznega nadomestnega materiala i v primerjavi z ocenjevano surovino na podlagi tehničnih zmogljivosti, vključno s funkcionalnostjo, in stroškovne učinkovitosti za vsak način uporabe a;

Sharea: delež surovin v končni uporabi;

Sub_sharei,a: poddelež vsakega nadomestnega materiala v vsaki uporabi.

3. Tveganje za zanesljivost oskrbe (*SR*) z ocenjevano surovino se izračuna na naslednji način:

$$SR = \left[\left(HHI_{WGI,t_c}\right)_{GS} * \frac{IR}{2} + \left(HHI_{WGI,t_c}\right)_{EU_sourcing} * \left(1 - \frac{IR}{2}\right)\right] * (1 - EoL_{RIR}) * SI_{SR}$$

pri čemer je:

GS: oznaka za svetovno letno proizvodnjo ocenjevane surovine;

EU_sourcing: oznaka za dejansko pridobivanje oskrbe v Uniji, tj. domača proizvodnja Unije in uvoz v Unijo iz tretjih držav ali iz čezmorskih držav in ozemelj;

HHI: Herfindahl-Hirschmanov indeks (ki se uporablja kot približek za koncentracijo dobave v posameznih državah);

WGI: indeks, ki temelji na razširjenih svetovnih kazalnikih upravljanja Svetovne banke (ki se uporablja kot približek za upravljanje države);

tc: trgovinski parameter za prilagoditev *WGI*, ki se določi ob upoštevanju morebitnih izvoznih davkov (po možnosti zmanjšanih z veljavnim trgovinskim sporazumom), fizičnih izvoznih kvot ali izvoznih prepovedi, ki jih uvede država c;

EoLRIR: delež recikliranega vložka ob koncu življenjske dobe, tj. razmerje med sekundarnimi vhodnimi surovinami (recikliranimi iz starih odpadkov) in vsemi vhodnimi surovinami (primarnimi in sekundarnimi);

SISR: indeks nadomestljivosti, povezan s tveganjem za zanesljivost oskrbe;

IR: odvisnost od uvoza.

4. Odvisnost od uvoza *IR* surovin se izračuna na naslednji način:

$$IR = \max\left\{0;\ \frac{Import - Export}{DomesticProduction + Import - Export}\right\}$$

5. Herfindahl-Hirschmanov indeks (*HHIWGI*) ocenjevane surovine se izračuna na naslednji način:

$$HHI_{WGI,t_c} = \sum_{c} (S_c)^2 * WGI_c * t_c$$

pri čemer je:

c: oznaka za države dobaviteljice ocenjevane surovine;

Sc: delež države c v oskrbi (GS ali EU_sourcing) z ocenjevano surovino;

WGIc: indeks, ki temelji na razširjenih svetovnih kazalnikih upravljanja Svetovne banke v državi *c*;

tc: trgovinski parameter države, za prilagoditev *WGI*, ki se določi ob upoštevanju morebitnih izvoznih davkov (po možnosti zmanjšanih z veljavnim trgovinskim sporazumom), fizičnih izvoznih kvot ali izvoznih prepovedi, ki jih uvede država *c*.

6. Indeks nadomestljivosti ocenjevane surovine, povezan s tveganjem za zanesljivost oskrbe (*SISR*), se izračuna na naslednji način:

$$SI_{SR} = \sum_{i} \sum_{a} SPP_{i;SR} * Sub_share_{i,a} * Share_{a}$$

pri čemer je:

i: oznaka za posamezen nadomestni material;

a: oznaka za posamezno uporabo kandidatnega materiala;

SPPi; SR: parameter tveganja za zanesljivost oskrbe za posamezen nadomestni material i na podlagi njegove svetovne proizvodnje, kritičnosti in gospodarskega pomena (primarni proizvod, soproizvod ali stranski proizvod);

Sharea: delež kandidatnih materialov v končni uporabi;

Sub_sharei,a: poddelež vsakega nadomestnega materiala v vsaki uporabi.

7. Kadar strukturne ali statistične spremembe vplivajo na merjenje gospodarskega pomena in tveganje za zanesljivost oskrbe horizontalno za vse ocenjene materiale, se ustrezne vrednosti popravijo, da se take spremembe izravnajo.

Izračuni enačb v tem oddelku temeljijo na povprečju zadnjih petih let, za katera so podatki na voljo. Upoštevajo se prednost, kakovost in razpoložljivost podatkov.

PRILOGA III

Ocena meril za priznanje statusa strateških projektov

1. Pri ocenjevanju, ali projekt v Uniji izpolnjuje merilo iz člena 6(1), točka (a), se upošteva:

   (a) ali projekt prispeva k referenčnim vrednostim iz člena 5(2), točka (a);

   (b) ali projekt prispeva k ohranjanju ali krepitvi zmogljivosti Unije kot delež letne porabe strateških surovin v Uniji, ob upoštevanju pričakovanega povečanja porabe Unije;

   (c) ali projekt prispeva k krepitvi zmogljivosti Unije za proizvodnjo inovativnih surovin, ki bodo lahko nadomestile strateške surovine v eni več strateških tehnologijah, obenem pa se sprejemajo ukrepi za doseganje podobnega ali manjšega okoljskega odtisa kot pri nadomeščeni strateški surovini.

   Prispevek projekta k ustrezni referenčni vrednosti v zvezi z zmogljivostjo se oceni ob upoštevanju poslovnega načrta projekta in podpornih tehničnih informacij, vključenih v vlogo, ter ocenjenega časa do vstopa projekta na trg.

2. Pri ocenjevanju, ali projekt v tretji državi oziroma v čezmorski državi in ozemlju izpolnjuje merilo iz člena 6(1), točka (a), se upošteva:

   (a) ali projekt prispeva k referenčnim vrednostim iz člena 5(2), točka (b), ali k ohranjanju odpornosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami;

   (b) ali veljavni pravni okvir ali drugi pogoji zagotavljajo, da trgovina in naložbe, povezane s projektom, ne bodo izkrivljene, zlasti ob upoštevanju, ali je Unija z zadevno tretjo državo oziroma čezmorsko državo ali ozemljem sklenila strateško partnerstvo iz člena 37 ali trgovinski sporazum, ki vsebuje poglavje o surovinah, in ali so skladne s skupno trgovinsko politiko Unije;

   (c) obseg, v katerem obstajajo podjetja, ki so sklenila ali so pripravljena skleniti sporazume o odjemu s predlagateljem projekta za uporabo ali predelavo strateških surovin, proizvedenih v okviru zadevnih projektov v Uniji;

   (d) ali je projekt v skladu z razvojnim sodelovanjem in zunanjepolitičnimi cilji Unije.

   Prispevek projekta k referenčnim vrednostim iz točke (a) se oceni ob upoštevanju poslovnega načrta projekta in podpornih tehničnih informacij, vključenih v vlogo, ocenjenega časa do vstopa projekta na trg ter deleža rezultatov projekta, ki je zajet v obstoječih ali morebitnih sporazumih o odjemu iz točke (c). Dokazi v zvezi s točko (c) lahko vključujejo pogodbene dogovore, pisma o nameri ali memorandume o soglasju.

3. Pri ocenjevanju, ali projekt izpolnjuje merilo iz člena 6(1), točka (b), se upošteva:

   (a) kakovost izvedenih študij izvedljivosti o potencialu za razvoj projekta;

   (b) ali je bila tehnologija, ki naj bi se uporabljala, prikazana v ustreznem okolju.

4. Študije izvedljivosti iz točke 3(a) so zasnovane tako, da:

   (a) z analizo tehnoloških in okoljskih vidikov ocenijo, ali bo predlagani projekt verjetno uspešen;

   (b) opredelijo morebitna tehnična vprašanja in težave, ki bi se lahko pojavile med izvajanjem projekta.

   Za potrditev izvedljivosti projekta bodo morda potrebne nadaljnje študije.

5. Pri ocenjevanju, ali projekti v Uniji izpolnjujejo merilo iz člena 6(1), točka (c), se upošteva splošna ocena skladnosti projekta z zadevnim pravom Unije ali nacionalnim pravom ter ustrezni dodatni dokazi, ob upoštevanju lokacije projekta.

Pri ocenjevanju, ali projekti v tretjih državah oziroma v čezmorskih državah ali ozemljih izpolnjujejo merilo iz člena 6 (1), točka (c), se upošteva skladnost z veljavnim nacionalnim pravom, kadar to nacionalno pravo zagotavlja zadostno skladnost z merilom ali vidiki tega merila ter z naslednjimi mednarodnimi instrumenti:

(a) tristransko deklaracijo MOD o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike;

(b) smernicami OECD o potrebni skrbnosti za odgovorno ravnanje podjetij, zlasti s smernicami v zvezi z bojem proti korupciji;

(c) smernicami OECD o potrebni skrbnosti za odgovorne verige oskrbovanja z minerali z območij, prizadetih zaradi konfliktov, in območij z visokim tveganjem;

(d) smernicami OECD o potrebni skrbnosti za smiselno sodelovanje deležnikov v sektorju ekstraktivnih dejavnosti, tudi ob sklicevanju na načela iz Deklaracije OZN o pravicah domorodnih ljudstev;

(e) načeli OECD o upravljanju podjetij;

(f) smernicami OECD za večnacionalna podjetja o odgovornem ravnanju podjetij;

(g) vodilnimi načeli OZN o podjetništvu in človekovih pravicah;

(h) standardu uspešnosti Mednarodne finančne korporacije (IFC) 5 v zvezi s pridobivanjem zemljišč in neprostovoljni ponovni naselitvi.

6. Predlagatelji projektov lahko skladnost z merilom iz člena 6(1), točka (c), potrdijo tudi tako, da:

(a) predložijo dokazila, da je zadevni projekt individualno certificiran v okviru ene ali več shem, priznanih na podlagi člena 30(2), ki skupaj pokrivajo zahteve iz Priloge VI, točka 2, ali

(b) se zavežejo, da bodo pridobili certifikat za zadevni projekt v okviru ene ali več shem, priznanih na podlagi člena 30 (2), ki skupaj pokrivajo zahteve iz Priloge VI, točka 2, in predložijo zadostna dokazila, da bo zadevni projekt ob izvedbi lahko izpolnjeval merila za tako certificiranje.

7. Pri ocenjevanju, ali projekt v Uniji izpolnjuje merilo iz člena 6(1), točka (d), se upošteva:

(a) ali pri projektu sodelujejo podjetja iz različnih držav članic;

(b) ali se tudi morebitni odjemalci nahajajo v več kot eni državi članici;

(c) učinki na razpoložljivost strateških surovin za nadaljnje uporabnike v več kot eni državi članici.

8. Pri ocenjevanju, ali projekt v tretji državi izpolnjuje merilo iz člena 6(1), točka (e), se upošteva, v kolikšni meri projekt v zadevni tretji državi prispeva h:

(a) krepitvi več kot ene faze vrednostne verige surovin v tej državi ali njeni širši regiji;

(b) spodbujanju zasebnih naložb v domačo vrednostno verigo surovin;

(c) ustvarjanju širših gospodarskih ali socialnih koristi, vključno z ustvarjanjem delovnih mest.

PRILOGA IV

Merila za sheme certificiranja

1. Priznana shema certificiranja izpolnjuje naslednja merila:

   (a) pod preglednimi, poštenimi in nediskriminatornimi pogoji je odprta za vse gospodarske subjekte, ki so pripravljeni in sposobni izpolnjevati zahteve sheme, in za katero velja upravljanje z več deležniki;

   (b) preverjanje in spremljanje skladnosti sta objektivna, temeljita na mednarodnih standardih, zahtevah in postopkih, standardih, zahtevah in postopkih Unije ali nacionalnih standardih, zahtevah in postopkih ter se izvajata neodvisno od zadevnega gospodarskega subjekta;

   (c) vključuje zadostne zahteve in postopke za zagotovitev usposobljenosti in neodvisnosti odgovornih preveriteljev;

   (d) vključuje zahteve za zagotovitev revizijskega poročila, ki se pripravi na ravni lokacije.

2. Zahteve za certificiranje vključujejo vsaj:

   (a) zahteve, ki zagotavljajo okoljsko trajnostne prakse, vključno z zahtevami, ki zagotavljajo okoljski management in blaženje vplivov v naslednjih kategorijah okoljskega tveganja;

      (i) zrak, vključno z onesnaževanjem zraka, kot so emisije toplogrednih plinov;

      (ii) voda, vključno z morskim dnom in morskim okoljem ter onesnaževanjem vode, uporabo vode, količino vode, ob upoštevanju poplav ali suš, in dostopom do vode;

      (iii) tla, vključno z onesnaževanjem tal, erozijo tal, rabo tal in degradacijo tal;

      (iv) biotska raznovrstnost, vključno s škodo na habitatih, divjih živalih, rastlinstvu in ekosistemih, vključno s storitvami v ekosistemu;

      (v) nevarne snovi;

      (vi) hrup in tresljaji;

      (vii) varnost obratov;

      (viii) poraba energije;

      (ix) odpadki in ostanki;

   (b) zahteve za zagotavljanje družbeno odgovornih praks, vključno s spoštovanjem človekovih pravic in pravic delavcev, kar vključuje tudi življenje v skupnosti avtohtonih prebivalcev;

   (c) zahteve za zagotavljanje poslovne integritete in preglednosti, vključno z zahtevami za skrbno upravljanje finančnih, okoljskih in socialnih zadev ter protikorupcijskih in protipodkupovalnih politik.

PRILOGA V

Okoljski odtis

Del I

Opredelitev pojmov

V tej prilogi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „podatki o dejavnosti“ pomeni informacije, povezane s postopki pri modeliranju popisov življenjskega kroga, pri čemer se združeni rezultati popisov življenjskega kroga v postopkovnih verigah, ki predstavljajo dejavnosti postopka, za vsak postopek pomnožijo s podatki o ustrezni dejavnosti in nato združijo, da se dobi okoljski odtis, povezan s tem postopkom;

(b) „kosovnica“ pomeni seznam surovin, podsklopov, vmesnih sklopov, elementov sestavnih delov in delov, potrebnih za proizvodnjo izdelka, vključenega v obseg študije, ter njihovih količin;

(c) „podatki, specifični za določeno podjetje“ ali „primarni podatki“ pomeni neposredno izmerjene ali zbrane podatke enega ali več objektov (podatki, specifični za določen obrat), ki so reprezentativni za dejavnosti v podjetju;

(d) „metoda presoje vpliva“ pomeni protokol za kvantitativno pretvorbo podatkov o popisu življenjskega kroga v prispevke k zadevnemu vplivu na okolje;

(e) „kategorija vpliva“ pomeni razred rabe virov ali vpliva na okolje, s katerim so povezani podatki o popisu življenjskega kroga;

(f) „življenjski krog“ pomeni zaporedne in medsebojno povezane faze sistema izdelka, od oskrbe s surovinami ali njihovega pridobivanja iz naravnih virov do končne odstranitve (ISO 14040:2006);

(g) „popis življenjskega kroga“ pomeni kombiniran niz izmenjav elementarnih tokov, tokov odpadkov in tokov izdelkov v naboru podatkov o popisu življenjskega kroga;

(h) „nabor podatkov popisa življenjskega kroga“ pomeni dokument ali datoteko z informacijami o življenjskem krogu za določen izdelek ali drug referenčni element, kot je obrat ali postopek, ki vključuje opisne metapodatke in količinsko opredeljene podatke o popisu življenjskega kroga, in je lahko nabor podatkov o postopku enote, delno združen ali združen nabor podatkov;

(i) „sekundarni podatki“ pomeni podatke, ki ne izvirajo iz določenega postopka v oskrbovalni verigi podjetja, ki izvaja študijo okoljskega odtisa, in sicer podatke, ki niso neposredno zbrani, izmerjeni ali ocenjeni v podjetju, temveč izhajajo iz podatkovne zbirke popisa življenjskega kroga tretje osebe ali drugih virov, vključno s povprečnimi podatki industrije, kot so iz objavljenih proizvodnih podatkov, državnih statističnih podatkov in industrijskih združenj, študije iz literature, tehnične študije in patente, temeljijo pa lahko tudi na finančnih podatkih in vsebujejo približke ter druge splošne podatke in vključno s primarnimi podatki, ki gredo skozi fazo horizontalnega združevanja;

(j) „meja sistema“ pomeni vidike, ki so vključeni v študijo življenjskega kroga ali izključeni iz nje.

Pravila za izračun okoljskega odtisa kritične surovine vključujejo vse nadaljnje opredelitve, potrebne za njihovo razlago.

Del II

Področje uporabe

Ta priloga vsebuje bistvene elemente za izračun okoljskega odtisa kritičnih surovin.

Pravila za izračun okoljskega odtisa specifičnih kritičnih surovin temeljijo na bistvenih elementih, vključenih v to prilogo, ob upoštevanju znanstveno utemeljenih metod ocenjevanja in ustreznih mednarodnih standardov na področju ocene življenjskega kroga.

Izračun okoljskega odtisa kritične surovine temelji na kosovnici, energiji, proizvodnih metodah in pomožnih materialih, ki se uporabljajo v objektih, vključenih v proizvodnjo kritičnih surovin.

Komisija si pri določanju pravil za izračun okoljskega odtisa specifičnih kritičnih surovin prizadeva zagotoviti skladnost s pravili za izračun okoljskega odtisa vmesnih in končnih izdelkov, za katere se uporabljajo ustrezne kritične surovine.

Del III

Deklarirana enota

Deklarirana enota je 1 kg zadevne vrste kritičnih surovin.

V pravilih za izračun okoljskega odtisa specifičnih kritičnih surovin se lahko določi višja ali nižja deklarirana enota, izražena v kg, kadar je to potrebno za upoštevanje narave ali uporabe zadevne kritične surovine.

Vsi kvantitativni vhodni in izhodni podatki, ki jih proizvajalec zbere za količinsko opredelitev ogljičnega odtisa, se izračunajo glede na to deklarirano enoto.

Del IV

Meja sistema

1. Pridobivanje, koncentracija in rafiniranje so tri faze življenjskega kroga, ki jih je treba vključiti v mejo sistema primarnih kritičnih surovin z naslednjimi postopki, kadar je to pomembno za določeno surovino:

   (a) postopki višje v prodajni verigi, vključno s pridobivanjem rude za proizvodnjo surovin, proizvodnjo in dobavo, vključno s prevozom, kemikalij, pomožnimi postopki, proizvodnjo in dobavo, vključno s prevozom, goriv, proizvodnjo in dobavo električne energije ter prevozom materialov z vozili, ki niso v lasti organizacije oziroma ta z njimi ne upravlja;

   (b) prevoz rude, koncentratov in surovin v vozilih, ki so v lasti ali upravljanju organizacije;

   (c) skladiščenje rude, koncentratov in surovin;

   (d) drobljenje in čiščenje rude;

   (e) proizvodnja koncentrata surovin;

   (f) pridobivanje kovin na kemični, fizikalni ali biološki način;

   (g) taljenje;

   (h) predelava kovin;

   (i) čiščenje žlindre;

   (j) rafiniranje kovin;

   (k) elektroliza kovin;

   (l) litje kovin ali kovinska embalaža;

   (m) obdelava izrabljenega materiala in žlindre;

   (n) vsi povezani pomožni postopki, kot so čiščenje odpadnih voda na lokaciji, vključno s čiščenjem tehnoloških voda, neposrednim hlajenjem in površinskimi odtoki, sistemi za zmanjšanje količin plinov, vključno s primarnimi in sekundarnimi plini, kotli, vključno za predhodno čiščenje kotlovne vode, notranja logistika.

2. V mejo sistema sekundarnih kritičnih surovin, ki opredeljuje fazo recikliranja v življenjskem krogu, se vključijo naslednji postopki, kadar je to pomembno za specifično reciklirano surovino:

   (a) postopki višje v prodajni verigi, vključno s pridobivanjem surovin za krmo (odpadnih materialov in koncentratov iz primarnih surovin), proizvodnjo in dobavo (prevoz) kemikalij, pomožnimi postopki, proizvodnjo in dobavo (prevoz) goriv, proizvodnjo in dobavo električne energije ter prevozom materialov v vozilih, ki niso v lasti organizacije;

   (b) prevoz koncentratov in odpadkov v vozilih, ki so v lasti ali upravljanju organizacije;

   (c) skladiščenje odpadkov, koncentratov in surovin;

   (d) predobdelava sekundarnih surovin;

   (e) taljenje;

(f) predelava kovin;

(g) rafiniranje kovin;

(h) elektroliza kovin;

(i) litje kovin ali kovinska embalaža;

(j) obdelava izrabljenega materiala;

(k) vsi povezani pomožni postopki, kot so čiščenje odpadnih voda na lokaciji, vključno s čiščenjem tehnoloških voda, neposrednim hlajenjem in površinskimi odtoki, sistemi za zmanjšanje količin plinov, vključno s primarnimi in sekundarnimi plini, kotli, vključno za predhodno čiščenje kotlovne vode, notranja logistika.

3. Faza uporabe in faza ob koncu življenjske dobe se izključita iz izračunov okoljskega odtisa, saj nista pod neposrednim vplivom odgovornega gospodarskega subjekta. Drugi postopki se lahko izključijo, kadar je njihov prispevek k okoljskemu odtisu določene kritične surovine zanemarljiv.

Del V

Kategorije vpliva

Pravila za izračun določajo kategorije vpliva, ki jih je treba vključiti v izračun okoljskega odtisa. Izbira temelji na analizi žariščnih točk, opravljeni v skladu z znanstveno utemeljenimi metodologijami, razvitimi na mednarodni ravni, in ob upoštevanju:

(a) relativnega pomena različnih vplivov, vključno z njihovim relativnim pomenom za obvladovanje podnebnih in okoljskih ciljev Unije;

(b) potreb podjetij nižje v prodajni verigi, ki želijo poročati o okoljskem odtisu kritičnih surovin, ki jih uporabljajo.

Del VI

Uporaba naborov podatkov, specifičnih za določeno podjetje, in sekundarnih naborov podatkov

Pravila za izračun določajo uporabo naborov podatkov, specifičnih za določeno podjetje, ali sekundarnih naborov podatkov za vse ustrezne postopke in materiale. Če pravila za izračun omogočajo izbiro med naborom podatkov, specifičnih za določeno podjetje, in sekundarnim naborom podatkov, bo Komisija razmislila o spodbujanju porabe nabora podatkov, specifičnih za določeno podjetje.

Uporaba podatkov, specifičnih za določeno podjetje, se zahteva vsaj za postopke pod neposrednim vplivom odgovornega upravljavca in največ prispeva k zadevnim kategorijam vpliva.

Podatki o dejavnosti, specifični za določeno podjetje, se uporabljajo v kombinaciji z ustreznimi sekundarnimi nabori podatkov, skladnimi z okoljskim odtisom. Pravila za izračun določajo, ali je vzorčenje dovoljeno v skladu z merili, določenimi v znanstveno utemeljenih metodologijah, razvitih na mednarodni ravni.

V primeru spremembe kosovnice ali mešanice energijskih virov, ki se uporablja za proizvodnjo kritične vrste surovin, je treba opraviti nov izračun okoljskega odtisa.

Pri določanju pravil za izračun, tudi za emisije toplogrednih plinov, ki nastajajo zaradi električne energije, ki se uporablja za proizvodnjo kritičnih surovin, Komisija zagotovi doslednost in uskladitev z drugim ustreznim pravom Unije, razen če ima za neupoštevanje razloge.

Pravila za izračun, ki jih je treba pripraviti v okviru delegiranega akta, vključujejo podrobno modeliranje naslednjih faz življenjskega kroga:

(a) faze pridobivanja, koncentracije in rafiniranja primarnih surovin;

(b) faze pridobivanja in predelave sekundarnih surovin.

Del VII

Metode presoje vpliva

Okoljski odtis se izračuna z znanstveno utemeljenimi metodami presoje vpliva, ki upoštevajo razvoj na mednarodni ravni za ustrezne kategorije vpliva, povezane s podnebnimi spremembami, vodo, zrakom, tlemi, viri, rabo zemljišč in toksičnostjo.

Rezultati se predložijo kot rezultati karakterizacije brez normalizacije in ponderiranja.

Del VIII

Razredi učinkovitosti v zvezi z okoljskim odtisom

Na podlagi porazdelitve vrednosti iz izjav o okoljskem odtisu o izdelkih, ki se dajejo na notranji trg, in da se omogoči razlikovanje na trgu, se opredeli smiselno število razredov učinkovitosti, pri čemer je kategorija A najboljši razred z najmanjšim vplivom v življenjskem krogu. Določitev praga za vsak razred učinkovitosti in njegovega obsega temelji na porazdelitvi zmogljivosti zadevnih kritičnih surovin, danih na trg v preteklih treh letih, pričakovanih tehnoloških izboljšavah in drugih tehničnih dejavnikih, ki jih je treba opredeliti.

Komisija vsaka tri leta pregleda število razredov učinkovitosti in pragove med njimi, da bi bili še naprej reprezentativni za dejansko stanje na trgu in njegov pričakovani razvoj.

Del IX

Ocena skladnosti

Pravila za izračun in preverjanje določajo veljavni postopek ugotavljanja skladnosti izmed modulov iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES s prilagoditvami, potrebnimi glede na zadevni material.

Komisija pri določanju veljavnega postopka za ugotavljanje skladnosti upošteva naslednja merila:

(a) primernost zadevnega modula glede na vrsto materiala in njegova sorazmernost z javnim interesom, za katerega si prizadeva;

(b) naravo tveganja, ki jo prinaša izdelek, in stopnja, do katere ugotavljanje skladnosti ustreza vrsti in stopnji tveganja;

(c) kadar je sodelovanje tretje osebe obvezno, potrebo proizvajalca, da lahko izbira med zagotavljanjem kakovosti in moduli certifikacije izdelka iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES.